

308683

వత్రిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2

జన్మ పట్టణము 1915 సం॥ అక్టోబరు నెల 4 వ తేది సోమవారము

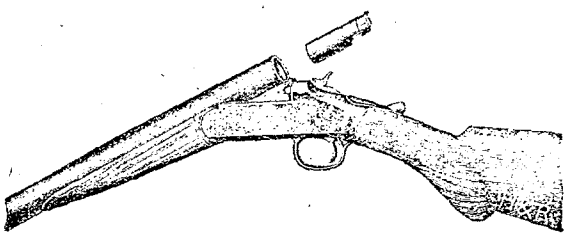
No 159

సంపుటము. ౨

రాక్షస నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస శనివారము ౧౧.

సంచిక ౧౫౯

తుపాకులు! తుపాకులు!

తుపాకులు, రివోల్వర్లు, తోటాలు, మండ్రు మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా విక్రయించబడును. నలుమువారు క్యాటలాగులు ఈ అడ్డనుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.
యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కో,
12, పాపన్న బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలగాకు, సంధికి, బాలింతకు కోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన ముందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రీయమగుటచేతను, నవనర సమయములందు కొరకుట దుస్తరము. మాడిపోయిందలి కస్తూరి యుండితర పదార్థము లేవియును జేర్చబడక, ఇంత సరకు మా తావునుండి కొనినవారల కీ విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన విజము తెలియగలదు. అట్లుచేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ 30-0-0
అమృతాంజనం డిపో,
7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమమృతము

Amrutian

Best Indian Pain Balm.

నలులను దోమలను నశింపజేయునది

మనుష్యులకు వగైరెసాదముల దోమలు, నల్లులు, చిమలులు, చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురుగుల బాధల నుండి తొలగింపబడుదురు
ప్రపంచప్రసిద్ధి వడిసిన జపాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

కాటోల్ పాడరు.

జల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమలులు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టీక 1-కి ఆ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును
210 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి ఆ 12

ఈ ఆరవదర్శములకు చీమలును, పిడక బిడ్డలయందు జల్లులును, దోమలును, పుష్పక పేటికలను చిమలనుండి కాపాడును.

పేగు, పైపొయ్డ మలేయా రోగములు రావండ కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన నుండనేరరు. అనేక వస్త్రప్రదర్శనములందు అనేక బంగారుపతకములను గొప్ప బహుమానములను పొందినవి. అజామి అండు కంపెనీ, బీసాక, జపాన్ వారిచే తయారు చేయబడినది. పాడరుబొట్టుములు మాదిరిచూచుటవలన అర్థజాబ్బితీ కంటే నశింపబడును. పల్లెటూళ్లనుండి వ్యాపకముగా తమ దిగువన పోట్లు, బిడ్డలు, నిడివిడిగా వ్యాపించవలయును.

సోలు ఏకంట్లు:—

టి. హరతిండు కో,

16 చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

చక్కని డబ్బీతో ఈ సీసా 1-కి వెల 0-8-0

ప్రతిఇంటనుండదగిన చౌకయైన నైద్యసహాయము

అమృతాంజనము అన్ని విధముల గణమున గలిగించును. తలనొప్పిలయాన్నును, వాయువుబొట్ల పొగొట్టును, శార్వపునొప్పల బారదోలును. పొట్ల పొగొట్టును వనచూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు, సువాసన గలిగియుండును.

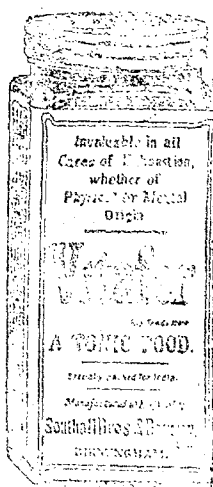
కర్ణాలహరి

వెల సీసా 1 కి ఆ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ ద్రావకము నలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీముకారుట, చెవిబిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును 5, 6, బొట్లను చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును. మంటముండదు.

అమృతాంజనం డిపో 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మన్య పుష్కరము గాని

ఎంటరికజ్వరముగాని తెగిలి విడిచిపెట్టుట దాక్కుగలు పాలనుమాత్రమే అవసరముగా నున్నది. అపాలలో విటఫరు కలిపివెట్టుకొని చాలాభయము గలదు. ఇది త్వరలో పూర్తిగా పాలలో మిళితమగును. ఆహారమునకు బలము

Vitafer

ఒక ఎస్. ఆర్. సి. ఎస్. ఎల్. ఆర్. సి. సి. ఎల్. ఎస్. ఏ. గా రిటుల ప్రాసెసింగ్ యోగింపుడని నేను కోరితిని. వారు యజ్ఞయోగింపిరి. చాల లాభము వాండరికిని కలిగినది. అరిగించు నయనములు దీనిని వెంటనే లోగని కీక్రముగా నిమిషముకొనును.

ఒక ఎస్. డి. డి. పి. హెచ్. (మెడికల్ హెల్త్ ఫీసరు) గా రిటుల ప్రాసెసింగ్:—మాతైద్యశాలలో నొక చిన్న పిల్లకు విటఫరును పాలలో గలిపి ఇచ్చితిమి. ఆపిల్ల పాలను గట్టుగట్టాగి వేసెను. ఈమండునకు వానలేవందున త్రాగుట కిబ్బందిలేదు. నిద్రలో నడుచుట మున్నగుపనులు చేయు నలవాటు గలవారు విటఫరును సుండుకోనబోవునపుడు జడిపాలలో కలిపి పుచ్చుకొనవచ్చును. లేక రాత్రియందు గాలితేనిబుడ్డిలో పోసి (చార్మను-ఇసోలా మున్నగువానితో) పుచ్చుకొనవచ్చును. విటఫరు కేవలమొగ్గదేశనిర్మితము. టెల్. 4 బొమ్మలబుడ్డి రు. 1-12-0, 8 బొమ్మలబుడ్డి రు. 3-0-0, 16 బొమ్మలబుడ్డి రు. 5-0-0.

హిందూదేశమునకు ప్రత్యేకముగా నున్నబడినది. కొరకుస్థలములు చెన్నపురిలో పెన్నురకంపెనీలోను, వారిశాఖలలోను ఉన్నాయి. ఇ. సిక్కిత్తుకంపెనీలోను, నొప్పెనీసాయనిక వర్తకులందరియొద్దను గూడ దొరకును. విటఫరు ప్రత్యేకముగా ఆంగ్లదేశపు పాలను గట్టకట్టించి దానిలో తైద్యముచేసిన కొన్ని బలము గలిగించు కస్తూరులతో చేయబడినది. ఇది వాడుక దుకాణదారు నడుగుదు. అతడు తెప్పించియుచ్చును.

స్పెక్టరు అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, మదరాసు.

ఆంధ్ర దేశ వార్తలు

నగరాధ్యక్షుల టెయిలరు హైస్కూలు జూబిలీ మహోత్సవము:—ఈ హైస్కూలు డేయియంట్ల జూబిలీ మహోత్సవము అక్టోబరు 9, 10, 11 తేదీలలో జరుగును.

నీతారావు పుస్తకభాండాగారము:—మండపేటలో 1918-వ సం॥ సాపేక్షబడిన నీతారావు పుస్తకభాండాగారముయొక్క ద్వితీయ వార్షికవర్తమాంకమును, వార్షిక తీర్చిన సమయమున జరుపబడిన ఆహ్వాన సభాభ్యుత్సవస్థానము నందలివి.

బ్రహ్మశ్రీ పండిత వల్లభుని కామకాష్ఠి గాయ:—వీరు పూర్వగానినామము దయచేసి బాలికా సాతలాలలో 28-29-30 తేదీలలో సాంఘిక కావ్యానులకు గురించియు శ్రీవిద్యకు గురించియు అతి మృదుమగ్న శైలిని సర్వ జనానందకరముగా మూడు గంటల కాల మేకరించి సంతతా మృతభారా పోవహముగా గంభీరపాఠ్యమును విచ్చి మా గ్రామస్థులకు బాలికల విద్య విషయమై యుపదేశమును, ఆశ్రయమును పోషింపెను. అది పూర్తయి పి.నీతారావుయ్య గారు వ్రాయుచున్నారు.

రామమోహన సువర్ణోత్సవము:—27-9-1915 వ తేదీనాటినువరం ప్రార్థనాసమాజమువారు శ్రీరాజా రామమోహన రాయల 82వ సంవత్సరోత్సవమును జరుపుదముగా జరిపిరి. ఉదయము ప్రత్యేక ప్రార్థన అయిన తరువాత వీరలకు వివిధ గాథావిషయము పంచివేసెను, వస్త్రధారణముచేసెను ఈ దినమును సాంకేతికపరచిరి. మధ్యాహ్నము మిషను స్కూలు భవనమున యన్. కోటయ్య నాయకుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగినరథలో శ్రీ తిలకేశ్వర స్వామ్యాయుధములు వి. ఏ గారు రామమోహనరాయల జీవితచరిత్రమునుగూర్చియు, ఆయనచేసిన పనులను గూర్చియు ముచ్చటించిరి. తరువాత శ్రీ రామసంవేదకట్రామయ్యపంతులు వి. ఏ. గారు రామమోహనకు ప్రపంచముయొక్క భవిష్యత్సంస్థాపకుడని చెప్పి శ్రీరాజారామమోహనరాయల వారు హిందూదేశమునని చెప్పుకొనుటకు ముందుగతము గర్వింపవలెననియు, ఆయనకు మృత్యుత్రేతములయం నుంచుకొనవలెననియు నొక్కి చెప్పిరి.

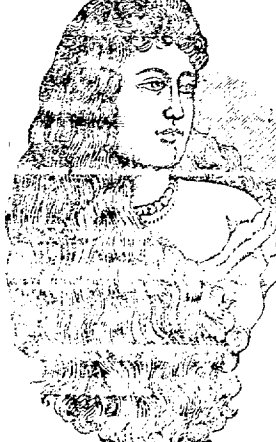
ఇదివరకు భీమవరములో హైస్కూలు బెట్టదలంచి ప్రియత్నించుచుండిన వికరెమెంటువార్ ఫర్ కొరగాకి కొందరంతరాయములు గల్గించుచుండిరి. ఇదివఱలో నీ భీమవరం తాలూకాలో హైస్కూలు, విషయమై ఎవ్వరనుగూడ దలచలేనిది. వీరి కాష్టముగా నుమారు ఇకవదియైదు ముల్లలో నగరాధ్యక్షులు తాలూకాలోను, 30 మెల్లలో టెయిలరుతాలూకాలోను గూడ హైస్కూలు గలవు. కాని ఈతాలూకాయందు హైస్కూలు లేకపోవుట విద్యార్థులదరదృష్టమేయని యెంచవచ్చును. ఈతాలూకామాత్రము ఆతాలూకాలకంటె కాలి! ఆయనవో హైస్కూలు పెట్టుటకేల ప్రయత్నించకూడదు? పెట్టుటకు శక్తి లేకయెడల పెట్టువారికేల సహాయపడగూడదు సహాయపడుట కిష్టము లేకయెడల దానియొర సంతోషించరాదా! సంతోషించకపోయినను భాతము వహించి యూరకుండ గూడరా! ఎట్లారకుండు! ఊరకున్నవో కాలము గడచుటెట్లు విచారములయ్యు, భార్యను గోరపోయియు, విద్యార్థుల యిక్కట్లు చూచి దయార్థివృద్ధులమై మృగము కరిగి విచారమును గూడవది తరేకపడె! ఈకార్యములను పాటుపడుచుండ గాఢాంతరము నుండగూడరా!

అలసూరు చెరువుల దుష్టత్వము:—ఈ గ్రామమున 8 చెరువులుగలవు. ఈచెరువులలో నీరు కలువదలకుండు వారు విస్తారముగా అల్లకొని పుచ్చుచు. ఈ గ్రామమున మంచినీళ్ల నూరులు విస్తారములేవు. 2, 3 మాసముల పుటికిని వెగల ప్రజలు బాగుకొనుటకు నీలుతేవు. బహిరంగమున తేవు. ఒక్క నయ్య మాత్రము మచ్చేరియొద్దనున్నది. దానినెల్ల విశేష ఉపయోగములేదు. అందుకల్ల గ్రామములో నున్నానిపాటు జనలందరు చెరువులలోకి వెళ్లకమునే బాదుచున్నారని వారు విస్తారముగా నుండుటచేత నీరు బాగుకొల్పుచున్నది. అంతంతకు నీరు విస్తారముగా పడరెక్కడున్నది. ఈ కారణమువల్ల ప్రజలు నోగములపొంగుచున్నారు. ఇంకొకగురించి వై ఆధికార్లు ఏమీ శ్రద్ధతీసికొనుటలేదు. ఈ గ్రామములో మేజిస్ట్రేటు గారియొక్కయు గోలీరు వారియొక్కయు భయము ఎంత మార్పుయలేక నా నావల్లు పడ్డలు ఉడుకుచున్నారని. కనుక

ప్రస్తుతము నాచు తీయించకపోయినప్పటికి, ఇప్పుడు ఈబట్టలు ఉతకకుండు నుండగలంతులకై ఎవరినైన ఒకబంటోపును చెయ్యవలెనని పరిశోధనపాటు. కాపలా చేసి మానెప్పుచేసిన వారిని మేజిస్ట్రేటుగారివద్దకు తీసికొనివెళ్లి తగినశిక్ష చేయించినయెడల బాగుండును. కనుక ఇందువిషయమై వై ఆధికారులు బాగా శ్రద్ధతీసికొందురని నమ్ముచున్నాను. అది ఒకవిశేషముగా వ్రాయుచున్నాడు.

వి. ఏ. విద్యార్థి నేషనును వేసికొని ద్రవ్య మార్జించుట:—సెప్టెంబరు 24 వ తారీఖున మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు కొత్తపల్లి నారాయణరావు అను వతకు గుడివాడ తాలూకా పనువుమర్రి అను గ్రామమునకు వచ్చి ఆ గ్రామ కాపురస్థులను, కమ్మవారను అగు మందల పూర్వయ్యగారింట్లో దిగి తాను బ్రాహ్మణుడైయుండియు కమ్మవల్లము నాడుచు యోగివ్రాడి కాపురస్థులను మొట్టమొదటినుండియు కమ్మవారి సహాయము వలన తాను అభివృద్ధికి వచ్చెననియు చెప్పి పురి రాజధాని కళాశాలలో వి. ఏ. జూనియరు క్లాసు చదివెననియు నీవీయరు క్లాసు చదువుటకు 700 రూపాయలు కావలెననియు అందు కొరకు గ్రామములవెంబడి తిరుగుచున్నాననియు చెప్పి వారిని వెంటబెట్టుకొని గ్రామమువలననున్న దేవాలయమువద్దవారడికి వచ్చి అక్కడ నూరుచుండిన నుమారు 50 కమ్మవారి మందర వై నదావారింపిన విషయము లన్నియు చెప్పి ఏద్య సాగెను. వీరిని జూచి కమ్మవారు జాలించెడి స్వభావాభిమానముచేత 1 గంట కాలములో 70 రూపాయలు చందాలువేసుకొని వీరికి సమర్పించి మిగత సహాయము లేవటి యోజన చేస్తామని చెప్పిరి. ఆనాడు రాత్రి అతడు మందలపూర్వయ్యగారింటివద్దనే పరుండెను. ఇట్లుండ శ్రీ గోపాలకృష్ణ గోకలే విద్యాలయపు పధానోపాధ్యాయులగు శ్రీయుత బూరగుల పూర్వయ్య శ్రీమద్గృహీత కాబారంగయ్యగారు మున్నగువారు వీరికికివచ్చి ఇతని విద్యావిషయమును గురించి అంతకు భావలో సంభాషించగా ఆంధ్రీయ అసందర్భపు ప్రశ్నోత్తరములయసాగెను. అందుమీద వీరికి విన్న ఆంగ్లేయ గ్రంథమును దీసి యెచటయైన నొకింతచదువుచునగా తనకున త్రియగుటచేత చదువబాలనని సమాధానము చెప్పెను. తరువాతకొన్ని వస్తువులు కావలెనని కోరుచు నేడేని యొకవర్తక సంఘమునకు జాయిన్ గామును యడిగిరి. అందుకు అతడు తనకుతలనొప్పిగా నున్నదనియు నిద్రవచ్చుచున్నదనియు కపట మభినయంబు దొడగెను. తరువాత వారు వీరికి మోసగాఢని తలంచి నాటి రాత్రి పారిపోకుండు కాచి మరునాడుదయము గ్రామమువద్ద మున నున్న దేవాలయ పొంగింజునునకు దీసుకొనివచ్చి విచారంపగా తాను బ్రాహ్మణుడననియు వివాహము సమిత్తము దృవ్యము జనుజేయుచుండిట్లుచు చెప్పి తిమిషముగోరెను. నయస్సన నుమారు 80 సంవత్సరము లగును. పాదపు 5 అడుగులు 10 అంగుళములు అంత స్థూలకాయుడును మిక్కిలి కుప్పకబియును గాడు, కత్తెమీసములు కలవు. ఈ మోసగాడు మీ గ్రామములకు ఈ వృత్తి నెగాని యన్యవృత్తి గాని వచ్చినవో మీ దృవ్యమును వృధ గాకొల్ప వెట్లక బాగరాకతనో పొరగింపుడు.—ఒక విశేషము.

క్రొత్త రీతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామిని నూ ఆయిల్

దీనిని తమ వెంట్రుకలకు నుండరముగా ఉంచుకొనవలెనని, రాలిపోవుటనుండి నివ, బహుళలో దొరకడు నూనెలకువాడకూడదు. ఎందుకనెన వెంట్రుకలకు నేన గణము న్ను రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నాను. ఈసంగతి శ్రీమతి ఆల్బాచించవలయును. ఈ కామినియనూనె మూలకలనుండి నూనె సంతోషప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలను రాల్చు పురుగులను నశంపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలకు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టువలె నున్న వీటిని మెదడును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరమున మెదడును డిబు చేయ తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియనూనెలను తెలిసియేయున్నది. గానినీ తెలియనివాడొక్కడనులేదు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమయిన ఇల్లరి మెండుగల కలిగించి శిరస్సునకు చుట్టవట్టింది మెదటికి క్రొత్తసాంపుసూన్ని మిక్కిలి యింపయు నువాసన మిక్కిలముగా కలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటంబట్టి మెదడునందు ఒక బంగారువలెననును, అలసోబాధు వస్త్రప్రదగ్గనగుం ఒకయోగ్యతా పులికయు నొసంగియున్నాను. మతియు మేముకోరకయే నేలకొని యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు కచ్చువును. కామినియనూనెలను వెంట్రుకలకు గుణమును పరిశీలించుటకై అరబాస్తాంపు

బంగోలువార్తలు.
స్వకీయ విశేషమునకుండు.
రెండు మరణములు.

బంగోలు సెప్టెంబరు 29:— బంగోలులో కొద్దికాలమున్న యెల్లరకును ఈ పట్టణమును ముగసబుకొల్ల వాజుగ పుచ్చేయుచుండి నుమారు 25 సంవత్సరములు వర్షము కలిగి మొన్న నే తెనాలికి బదిలీ చేయబడిన అబ్దుల్ ఖాదరు సాహెబు గారిని బాగుగా తెలిసియుండక మానదు. వారి శతృత్వవల్ల రస విసయవిధేయత, ధర్మగుణములు నేయనోళ్ల బొగడిన కెదలీ తీరదనుట అతిశయోక్తి కాదు. తాను నడపుకొన్న వాడయ్యును తన ఉద్యోగము ఇంటి వ్యవహారములు తప్ప తనితన అనవసర విషయములలో, ఈ ఊరిలో వెక్కు జనులవలె గాక ప్రవేశించకయే కాలము గడుపుచాడు. వీరలయెడల దయయు శాంతస్వభావములను బూని శక్తికొని ధర్మవైద్యచికిత్సలు జేయువాడు ఆపదయన్నవో అర్ధరాత్రియైన తనశయ్యనిడిచి కోగడ కరుగువాడు, ఎన్నియో శత్రువాద్యములను, బాల, బాలెత బాధలను తొలగించి వానికెక్కినవాడు. అట్టి సత్పరుడు, శాంతిమూర్తి, బహుజనోపకారి, అక్కట! మొన్న మేము తొరంగె. అత్యుద్యుతముగను, ఒకమాసముక్రిందట ఈ యన శ్రేష్ఠపుత్రిక మృతికొందెను. ఆయనభయచేత బాల గృహించి దేహము కొంచెము నంజునుబాపి అకస్మికముగా మృతినొందెను. వీరిక శ్రేయమును శ్రీకానమునకు గొనిపోవునపుడు వెంబడించిన నానాజాతుల జనుల గుంపులు చూడగా వారికి ఈయనయం దుండిక ప్రేమాగౌరవము తెల్లయయ్యె. ఈ పట్టణమున ఎందరో లక్ష్యాధికారులు, ఉద్యోగాధికారులు మరియు సామాన్యులను ఇదివఱకు చాల మృతికొందుముండిరి కాని ఇటుల వారిశవముల వెనుక కులభేదములు లేక నుడేచ్చగా ఇందలు వెంబడించుట యెన్నడు గాననెలిమి. వీరి కుటుంబమునకు ఈయనభయ చాలదా? ఆయనకు దైవరక్షాణము లగోచరమును. అత్యుద్యుతము లన్నట్లుగా నిన్న అన్నమృతినొందెను. నేడు అన్న వామము స్మరించుచు తమ్ముడు జీవములు విడిచె! ఆహ! ఇది యేటియిక్కట్టు! పగతురకైనను రాత్రునాడనిది వెద్దాయనకు మువ్వగును, చిన్న వానికి అయిదుగురును పుత్రికలున్నారు. వీరి భార్యపుత్రికలను పోషించుభారము కనిష్ఠ సోదరుడైన బడెను. ఈతడు కోర్కె బంధువు. ఏమరూపాయల సువాదియవాడు. మరేము ఆధారము లేదు. ఈ సంసారదుఃఖమును, ఈ ద్వైతమును సోదరుల యెడబాటు చింతను పాప మీ బీదసాహేబు ఎటుల నైచునో! దయామయడయిన పరమాత్ముడు ఈయనకు వైర్యభైరవును లిచ్చి కాపాడుగాక!

క్రొత్తపేట.
మాపట్టణములో దైరాగిరుతమురక్క భార్యలమును నిదేశప్రదేశముగా మార్చి క్రొత్తపేట కట్టుటకై చిన్న చిన్న భాగములుచేసి నేలనువేయుచున్నారని 1 రూపాయి భగతు సామాన్యముగా బోవుచున్నది. చాలమంది పాడుచున్నారు. త్వరలో ఇచ్చట ఇండ్లు యేర్పడుట సిద్ధము. ప్రదేశము చాల ఆరోగ్యకరమునది. రెయిలుస్టేషను, హైస్కూలు, తాలూకా, కలెక్టరుకచేరకు, పోస్టా, సబస్టేషను, సబురిజిస్ట్రాగు, ఆఫీసులకు, ట్రపును పోలీసు స్టేషనుకు, పశువుల సంరక్షణశాలకు, పశువుల ఆసుపత్రికి చేరుగా నున్నది. వెక్కులు త్వరలో ఇండ్లుకట్టక మానదు ప్రస్తుతము ఈయూరిలో యిండ్లుదొరకక ఉద్యోగములు బహు చిక్కులు పడుచున్నారు.

రిజిస్టరు
పి. శ్రీలక్ష్మి తమ వెంట్రుకలకు నుండరముగా ఉంచుకొనవలెనని, రాలిపోవుటనుండి నివ, బహుళలో దొరకడు నూనెలకువాడకూడదు. ఎందుకనెన వెంట్రుకలకు నేన గణము న్ను రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నాను. ఈసంగతి శ్రీమతి ఆల్బాచించవలయును. ఈ కామినియనూనె మూలకలనుండి నూనె సంతోషప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలను రాల్చు పురుగులను నశంపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలకు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టువలె నున్న వీటిని మెదడును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరమున మెదడును డిబు చేయ తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియనూనెలను తెలిసియేయున్నది. గానినీ తెలియనివాడొక్కడనులేదు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమయిన ఇల్లరి మెండుగల కలిగించి శిరస్సునకు చుట్టవట్టింది మెదటికి క్రొత్తసాంపుసూన్ని మిక్కిలి యింపయు నువాసన మిక్కిలముగా కలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటంబట్టి మెదడునందు ఒక బంగారువలెననును, అలసోబాధు వస్త్రప్రదగ్గనగుం ఒకయోగ్యతా పులికయు నొసంగియున్నాను. మతియు మేముకోరకయే నేలకొని యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు కచ్చువును. కామినియనూనెలను వెంట్రుకలకు గుణమును పరిశీలించుటకై అరబాస్తాంపు

కనడా రాష్ట్రములలోని
భాషాద్వయసమస్య.

కనడా రాష్ట్రములు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములలోని నొక భాగము. వీని ఆధిపత్యభాగమునందు. దక్షిణ హిందూను సముద్రమునందలి అట్టిలికా మున్నగు ద్వీపసముదాయము కూడఁ బడినది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కంతయు జేదనలము కాన్యాలోదక సభయును ముఖ్యతరస్థితులుగూడ నొక ప్రతినిధి యుండుట సమంజసమునని తమ మంగీకృత్యైర్మా నము నిచ్చిరి. ఈ కనడా రాష్ట్రము ధర్మశాస్త్రము ఇత్యుక్తము తర ఆమెకాలో స్వభావాలిత సంయుక్త రాష్ట్రములకు నుత్తర భాగముగ నున్నది. ఆమెకాఖండము కొలంబును మహామహాని చే కరివెట్టబడినది. మొదలుగ ఆచటికి యూరపు ఖండం బాస్త్రపులు ఆప్యదప్యదు గుంపులు గుంపులుగా వలసపోవ నారంభించిరి యూరోపు ఖండ బాస్త్రపులనగా ఆభేదభావులకు తరేక జాతివారల యని యుకొనరాదు. యూరోపులో దాదాపుగ నందఱును వైశేష్యము కై ప్రవరున ఏకమతమువారై నను, నేడేకమతము ఆదేశకర్తృత్వమును ప్రత్యేకముగ కాపాడుకొనుచున్నది. యూరోపుదేశముల ప్రత్యేకకర్తృత్వమునకు నుండు ముఖ్య మూలము ఆయాదేశములు వాడు వివిధభాషలై. బ్రిటిషు దేశపులనగు ఆంగ్లేయులు, ఫ్రాన్సువారు ఫ్రెంచిభాషను, రష్యావారు రష్యన్ భాషను, ఇటలీవారు ఇటాలియన్ భాషను ఇట్లు ఏదేకమతము ఆభాషనే వాడుకొనుచున్నది. కావున ఎవరి భాషభాషయు వారి కర్తృత్వమునకు ముఖ్య ధారము. వారిజాతియన్వయైత్యము చాలవరకు తజ్జాతము భాష వలననే యేర్పడి, దానియందె లక్ష్యముచున్నది. ఆమెకా ఖండమునకు వలసపోయిన యూరోపు దేశములవారు తమతో తమతమ ప్రముక్తభాషాచారమునుగూడ గొంపోయిరి. ఇందు కలవ యూరపు తాలూకు వివిధభాషలు ఆమెకానినాను లగుటయు, వారితోబాటు యూరపుభాష లన్నియు నచట ప్రయుక్తములు సంభవయ్యెను. అధిపత్య సేకరణమునందు ఆంధ్రమును సమకాలికులగుట చే దేశకాలపాత్ర ములందు ఆచటికి సమానహక్కులై కుదిరెను. ఎవరిభాష వారికే ముఖ్యము. ఎవరిమతము వారికే ముఖ్యము. ఎవరి ఆచార మును వారికే ముఖ్యము కవాదలో ప్రబలియున్న ఇట్టియతచార భాషాచారముల్యసంబంధమును సమన్వయమునకుఁబెట్టినయోపాయం బగుచున్నది.

కనడా రాష్ట్రములలో క్విటెషు అనునదియొక రాష్ట్రము ఇది రాజ్య ప్రాధికారముండనైది. దీనినంటి దీనికి పశ్చిమమున నె అన్టారియోయని మతయొక రాష్ట్రముకలదు. మొదటినుండియు క్విటెషునందు ఫ్రెంచివారి ప్రాబల్యమును, ఆన్టారియో లో ఇంగ్లీషువారి ప్రాబల్యమును అధికముగ నుండెడివి. ఆ రాష్ట్రములవారు ఈ రాష్ట్రములలోనికిని, యీ రాష్ట్రము వారు ఆ రాష్ట్రములలోనికిని రకరకము సులుటయు, తమ మగ రాష్ట్రాంతముండె నివాసులు నేర్పరమగిరి అచ్చటి వారితో కలసిపోవుట ముగూడ జరుగుచుండెను. ఇటీవల క్వి టెషునుండి ఫ్రెంచివారు అత్యధికముగా ఆన్టారియోకుఁబోయి, యచటి ఆంగ్లేయుల ఆనాది ప్రాబల్యమును తగ్గించి, వారితోపాటు సమానసంఖ్యముగ నున్నార యనునంతవరకు తమ ప్రా బల్యమును పెంపొందిరి. తుదకు ౧౮౫౧ సం॥లో ఆటూ యొక్క విద్యాకాఖాసంఘము (విద్యావిషయములను తీర్మానించుచు నున్న సెనేటు, సిండికేటు సభలనంటిది) ఆచటి ఫ్రెంచివారికి వెంచిభాషనే సజలముగ ఫ్రెంచి యుపా ధ్యాయుల ను పయోగించుట కిచ్చుకొనవలసిననాడి రి. ఏమట్లు ౧౮౬౦ సం॥లో దక్షిణ కనడాలో ఫ్రెంచి పరి క్షాసిధులగువారి సరిస్థితియై ఉత్తర కనడా భాగమునందు కూడ ముంజాయ. చేయబడుటయు; ౧౮౬౫ సం॥లో దక్షిణ కనడాలోని ఫ్రెంచి పతనీయ గ్రంథముల నె యుత్తర కనడాలో కూడ నమోజు చేయబడు టయు తలపడుయ్యెను. ఈ సందర్భమున డాక్టరు ఇగ్నెస్ రియర్నసు అను నాతడు పలికిన వచనములు కొంత యుప యోగకరములు. రియర్నసు అను నాతడు కనడాలో ప్రజాస్థాపిత పాతకాలోద్భవమును నుపపాదించిన మహానుభావుడు కావున విద్యావిషయములగు ననవరములనుచర్చించి నిర్ధాంతికంబు టలో నీచున మిక్కిలి ప్రజ్ఞావంతుడు. 1861 సం॥లో ఈయన కోక ప్రశ్న చేయబడెను. "ఒక పాతకాలలో ఫ్రెంచి ప్రాబ ల్యమె యెక్కుడుగ నుండును; పాతకాలధర్మకర్తలను, ఉపా ధ్యాయులను చాలవరకు ఫ్రెంచివారై యుండుదురు;

అట్టివో, ఆపాతకాలయందలి ఇంగ్లీషు భాషరకు ఇంగ్లీషు భాషను జెప్పించు నేర్పాటుల జేయవలయునని ధర్మకర్తలను బలవంతపరచుటకు నీలగునా?" దీనికి రియర్నసుగారిట్లు జవా బిచ్చిరి. "పాతకాలలో ఫ్రెంచిగాని, జర్మనుగాని, ఇంగ్లీషు భాషనుగాని దేనిని బోధచేసినను కాస్త్రుసమృత్తిమె ఫ్రెంచి గాని, జర్మనుభాషనుగాని మాటలాడువారి ప్రత్యేకపయో గము కొఱుకు నుపాధ్యాయుని నియమింపుడని ధర్మకర్తలను నొల్పిడిచేయుట కట్లునలసినదదో, యటులనే ధర్మకర్తలలో ఫ్రెంచి వారుగాని జర్మను వారుగాని ప్రబల సంఖ్యకులుగ నున్నవోట, ఇంగ్లీషుభాషాబోధ కొకయుపా ధ్యాయుని నియమింపు డవటకు వలసపడెను. ఇది కానన స్ఫుటియం దొకలాటు. తత్కాననము సంస్కరింపబడిన దినక ఈవిషయమున జేయదగిన జేదియులేదు." రియర్నసు గారు నూచించిట్లు కాననము భాషాచారములను నిజే ధింకు కార్యమున కేవలము తలపడుభాషనునే వహించెను. అట్టి తలపడుభాషనువలన పాసగు యిచ్చుమయొక్క బాదము 1885 సం॥లోనే కనబడవచ్చెను. పరస్పర మోహితులయితేను, పరస్పర క్షులచేతను గూడ బెరిగిన ద్విభాషాప్రచారము ఆచటి ఆంగ్లేయ భాషావ్యాపకమునకు భంగ కారణమయ్యెను. అందుచేత 1885 సం॥లో ప్రతిపాతకాలలోను ఆంగ్లేయులు బో ధింపవలయునని విధించిరి. అప్పటికిని ఈద్విభాషావివాదము తీరకపోయెను. ఈవిషయమును సక్రమముగ విచారణచేయుల యునని 1889 సం॥లో నొక విచారణసంఘము నియమింప బడెను. సుగతి సందర్భముల నన్నిటిని ప్రవరుగ బరీక్షిం పగా వారి కొంగొప్పుకొన్న మతపక్షము. ఉభయభాషాపా రంతులుగు నుపాధ్యాయులు దొరుకుట దుర్లభముగ నుండెట, ఒకచో నెలరైనను నుండినచో వారికి తరచుకేసులు నిచ్చి వారిని నియోగించుకొనుటకు నాబీదపాతకాలలకు శక్తి చాలకున్నదియట. 1893, 1895 సం లలో నేర్పరబడిన విచారణసంఘములకుడ నీ సారాంశమున తేల్చిరి. ఈ కష్ట మును నిర్దేశించుచు నొక రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. "ఆయాభా షాములు ఇంకను పూర్తిగ స్థిరపడనైనలేదు. విద్యావిషయమున బాడకట్టుల కతినతమును అట్టిసమస్య వారికి సంభవయ్యెను. రెండుభాషలను తరేక పొందిత్యముతో జెప్పగల్గిన వారు కనం గు నుండి గ నుండిరి. అందుచేత గత కతాబాంతము న వాడుక లో నున్న ద్వి భా షా ప్రయోగ విధానము అంతగా సారకము కాకపోయినది. ఇందు వింతపడవలసినదేమి యులేదు. నానాటికి ఫ్రెంచివారి సంఖ్యలు హెచ్చుసాగెను వీరి వాహుళ్యము పెరిగెకొలది, ఈసమస్య నిర్దిరోధము కాజొచ్చెను. క్విటెషునుండి ఆ టారియోయొక్క ప్రాగాభ్యమునకు ఇటీవలవచ్చిన ఫ్రెంచి వారిపుటికి లక్షలమంది యున్నారు. ఇంతయంతికి ఇంగ్లీషు ను ఫ్రెంచిని గూడ జెప్పుటకు దగినంద అుపాధ్యాయులు దొరకరైరి పన్నబడి డెల్లించువారు చూచుంది ఫ్రెంచిభా షా పుయుక్తులై యచటచే ఫ్రెంచియొక్క పాల్గొమ్మ మోచునాగెను. అన్నివిధములకు ఫ్రెంచిభాషాప్రాబల్యమునకు అనుకూలముగ విద్యాబోధకులగుటయై ధర్మకర్తలకు, ఉ పాధ్యాయులకును గూడ నుకరమగుచుండెను. పతనీయపట్టిక యందలి తుదకు ఇంగ్లీషుభాషా ప్రచారణ మొరకరకు వచ్చె ననగా, వాఱు ఒక్కఫ్రెంచిభాషనే విచ్చలవిడిగ నభ్య సింది, దానియందెను సామాన్య ప్రాబల్యమును గణించుగ నుటకు (పాసకములోని పురుషకల) యుద్ధముగ నుండెగాని, యంతకు మించిన సభిక ప్రయోజనము లేకపోయెను" మనదేశము సంకూడఁ బట్టి సమస్యలు పాడఁబ్బుచున్నవి. వీని సమర్థి ముపుకు అన్యరేఖయలగు నీ ముకమును మనవారు గురై రిగి అపంతురుగతి!

కలరాజమూబుందీ ఆఫీసు
మకాం విశాఖపట్టణం.
(తునినుండి)

కలరా:—ఏమండీ కిరస్తాదారు అజ్జీకరంతులుగాను ఇవటకు వచ్చి చూ రోజులైనా. పా జరుగలేకు మైగా సప్తమునున్న. ఇంకావుంటే భత్యంరాదు. రెండవమకాం యెక్కడ?

క:—జమాబుందీ అంటేనే ఫోన్సు గ్రూపులింగు సప్త యుల కోసమే. ఇది పుట్టింది ప్రజలు యేలాగ సప్తముచేస్తా రో చూడడానికి గాని ప్రజల కష్టముల నివారణకా యేమిటి! ఒక్క-పూల్లోనే చిరకాలంవుంటే సర్వీయ జరుగదు. అందుకే పదిరోజులకంటె యెక్కువ ఒకచోట వుండకూడదన్నాడు. మన ప్రాగ్రాములో తరవాదు ఆనకాపట్టి.

క — ఏమండీ యంతదగ్గర మకాంవేళారు లంచాలు పుచ్చుకొని మాకంకల్లు కళింకొటనుంది కాళహస్తి, కాళ హస్తికుంచి కటకం యాలాగ వెనకకి ముందుకి మూపు మకా ములు వేళి జీతంకంటె నాలుగు రెట్లు టి. ఏ తెచ్చుకోవాలి మితు వుక్కోగ ధర్మమగ్గు తెలియట్లున్నది. సప్తము జరిగే చోట మరి నాలుగు రోజులు వుండాలి. మైలేజీబట్టాలు ముజరాతేని సర్దుకొట్టు దగ్గర గా వేచునా. ట్రావిలింగు ఆల వెన్ను వచ్చే సరికొట్టు దూరం గా వేచునా. పరితేక లోయి నా కల్పించుకొని వెళ్లాలి. అలాబుండి అద్దెయిచ్చి పావలా ఖచ్చి వాచేనా. కాళ్లుపట్టిన మంగలికి కాని డబ్బు యిచ్చిన్ని తాచేనాల్ల జీతబట్టాలు యేనో నొకబెట్టి విరగ కొట్టి చీపుళ్లు చేదలు కాకితాలు రెక్కపెట్టిన్నీ కర్రకు మీన్ అసింకువాలి. మరొకరు యెక్కువ జీతమిస్తా మన్నట్లు తర బంధువులచేతనే ఉత్తరాలు తెప్పించుకొని ప్ర మోషనుకు పావలాదారి. రుటవాసు ఆగ్గరలేవండా తా చేదాల్లయ్యలో విండులు చేచునా. తంకేమీ తెలియక పో యినా తాచేదాల్ల వ్రాసిన దానిలో గతక ఆరునది కొట్టి కేసి 'కాబట్టి' అని సవరణచేయాలి

క: చిత్తం. ఆపరగగ్గాలు వారు తెలియవు. కావలిస్తే తమరు సర్ ప్రైజులిట్లుకొరకు దూపురుకాము వేయించండి.

క: ఆఫీసుకుకా యెక్కడ ఆకాపట్టిలో వాళ్లు మకు లొంగివు డరు. ఎలమందిలి బాత్తుగా మెరకతూరు నుభ్యుగావుంది మకు వాడయోగ్యము కాదు

క: అయితే తునిముచుండి అక్కడ కాంటినియెం స్పెక్టరుతమ అడుగివూకొరి ఆరేజి మొట్టునిధించేసివున్నా డు నీళ్లవట్లు బాగావట్టివున్నాయి. గాగిరుధ్యబాదవకావ లో పెద్దగోతులు పెట్టింది కుళ్లురీరు నిలవజేశారు. రోడ్డు నైట్లు కావరూ లోతుగా తవ్వింది కర్మపురీరు యిల్లయందర నిలవచేసినారు పెంటుపులు రిజర్వుచేయించి వీధులలో వుండి నారు మందిగాలి రాకుండా దక్షిణంవైపు నైట్లుచుట్ డిగి పోయభాగాలు మురికావరూ మూపిట్టిరకనగా కొట యుజులరై పెట్టిందినారు ముదీసిట్లు లేవండా పోలీసు నూతికర్డ కోనేరు కుళ్లపెట్టింది యేటివాడలను పోయభానాలు పెంటపోగులు పెట్టింది బాగిత్తచేనారు యిస్పెక్టరుగాను నైట్లుమీదకోజూ యివన్నీ తిరిగి బాగిత్తపెట్టియ్యతమ గాక నై యురుమాస్తా వున్నార నైసమూగానుకూడా శ్రద్ధగానే కనిపెడుతూ పుజలెంతకరకు బాధ పొందగలగో చూస్తా వున్నారు.

క:—సంతోషంగా వున్నది. మన ముజూరున భారీ వచ్చి వప్పుకు యిస్పెక్టరు మాట జ్ఞాపకం చేసుండి. కాం తునిలో డిట్టంగా నైట్లున్నారట ఆనుపల్లి వుంది. దివాణం లో డౌవధాలు యిస్తారట. యిదివక్రమూ చేసుటి?

క:—నైట్లులు మన పక్షంగా పనిచేస్తారు, వేడిగావుని పే వాత విధ్వంకి యిస్తారు. విరేచనాలకు లంఘనాలు కట్టి స్తారు. ఇంతేగాక మురుకు మం వాళ్లనే పట్టుకుదాం. ఆను పత్తిలోనుండులు లేవు వున్నా ఖరీ డెక్కుర రాజుగా రు చరిపోయి పిదప దివాణములో మారు లిక్కడు లేకు.

క:—ఈమధ్య వైదెంటుగాను ఖరీ వెళ్లారట ఆ యన యేమైరా అటుకు చేసినారేమో.

క:—లేరు. నేను డి. టి. నాగిసి కనుక్కున్నాను. సమస్త మయిన సుత జరిగేచోట సామలకారు యిట్లు కట్టిస్తూ రాజునీ ధి అద్దెను పుచ్చువున్నాడు నున్నపు గానా, కర్రల కాస్తా వా నుట్టి పక్కములు పెట్టి చికాను. దానికి యేమయినా అభ్యంతరం కలిగిందేమో అన్నీ కొత్త యిరుకు బోర్డునాల్ల లలో పిల్ల లెట్లు శ్రమపడుచున్నారో అన్నీ చూచుటకు వచ్చినారట.

క:—సరే ఆయితే గెడ్డ మూసవారి నీధి మొగనుబాడవ కాలువలో కుళ్లుగోతుల వద్దవున్న మక బంగళావద్ద పాకలు పండిల్లు సరంజాం చేయమి తాఫీసు వాచికుంకి. గెడె ట్లో కూడా వేయించండి. దండోరా వేయించండి. జనాభా లెక్కలు జనన మరణముల లెక్కలు శిధ్ధంగా వుంచమని నో టీసు లిక్కండి.

క:—చిత్తం చిత్తం.

Dr. C. S. Chalen late of Messrs P. Orr & Sons begs to announce that he has started business under the name The American Optical Agency P. O. Box 239, Madras. His constituents are requested to correspond with him at the above address.

వ్యాయామనిశేషములు

ఫుట్ బాల్ లేక పాదకండుకక్రీడ.

ఈ ఆటలో బంతి కాలిలో తన్నుచు గనక దీక్షి ఫుట్ బాల్ లేక పాదకండుకము అని పేరేడిరి. ఆంగ్లేయులు ఇంటి బయట నాడు బంతులతో పురాతనమైన వాటిలో నీటి యొకటి. ఇది ఇప్పటికి నుమారు 6 వందల సంవత్సరములుగా వాడబడుచున్నది. ఒకప్పుడు ఈ ఆట మిగిలిన వాటికంటె ఎక్కువగా సింగ్గాండులో వాడుకలో నుండెను. నడుమ కొన్ని సంవత్సరములు హిందూలో నున్నప్పటికిని మరల పూర్వపు సుస్థితిని అందజేయెను. మన దేశమందు నహితము ఈ ఆట దినదినము వృద్ధి గాంచుచున్నది. ఒక బేడమింటన్ తప్ప ఇది ఇతరములకంటె. అట్లవేసి. ఖర్చునది ఒకబాటియే. ఇతర క్రీడలయందు వలె దీనికి ఒక్కొక్కరికి బాట్లు కాని కట్టలు కాని అక్కరలేదు. రెండవది ఇది చాలవరకు సులభ సాధ్యమైనది. అత్యంత పయత్నమును ఆటను ఆడుటకును చాల సామర్థ్యముండవలయును కాని విహారార్థము ఆడు నటులంటి యావజ్జన సామాన్యము ఈ ఆటను ఇతరములకంటె సులభతరముగాను క్రీడముగాను, కేర్చుకొన కష్టమునకును సంభవములేదు మరియు క్రీడలు హాకి వలె నది ఆపాయకరమయిన ఆటకాదు. చిన్నకట్టవాండు సహితము భయములేక ఆడుకొనవచ్చును. టెన్నిస్ బేడమింటన్ వలె ఒక సమయమున నలుగురి క్రీడమగ్గరిగాక వేరుకొనము ఆడునపుడు 20, 30 గురు కలిసి ఆడవచ్చును. కాబట్టి ఈ ఆట దినదినము ప్రబలమగుచున్నది.

మొట్టమొదట ఇంగ్లాండులో ఈ యాటను ఆడ క్లబ్బులవారు ఎవరికివారు వేరు వేరు చట్టముల ననుసరించి ఆడుచుండిరి. అయితే 1888 సంవత్సరమునందు పాదకండుక సంఘము అను నొక సంఘము స్థాపితమైనది. ఈ సంఘము వారు కొన్ని చట్టముల నియమించిరి ఈ చట్టములు "ఫుట్ బాల్ యూనియన్" అను నొక పేరిత సంఘపు చట్టములకంటె కొంచెముగాను సులభములైనవిగనుకండెను. రెస్ట్రీక్టెడ్ ఫుట్ బాల్ గను మొరటుగనుకొంతపాతముకరముగను, ఉండును. ఇది ఇట్లుండటచే చుట్టు ప్రక్కలనుండు పాఠశాలవారును, క్లబ్బులవారును పాదకండుక సంఘపు చట్టములనే అనుసరించుచుండిరి. అందువలన ఆ ఆసోసియేషన్ ప్రెసిడెంట్ గాంచెను. ఇప్పటికిని రెస్ట్రీక్టెడ్ ఫుట్ బాల్ యొక్కయు మామూలు ఆటయొక్కయు నగు రెండు సంఘములున్నవి. ఇంగ్లాండులో ఈ రెండువిధములైన ఆటలును, సమానముగా వాడుకలో నుండినను. మనదేశమందలి యావజ్జన అసోసియేషన్ ఫుట్ బాల్ మాత్రము ఆడుదురు కావున మామూలు ఫుట్ బాల్ ఆడునపుడు ఆ ఆసోసియేషన్ ఫుట్ బాల్ అనియే అర్థము. రెస్ట్రీక్టెడ్ ఫుట్ బాల్ కాదు.

ఆసోసియేషన్ ఫుట్ బాల్ ఆడునట్టి విధము.

దాని చట్టములు:— ఈ ఆట నాడునట్టి రంగము చదరముగ నుండవలయును దానియొక్క పొడవు 100 గజముల కంటె ఎక్కువగను 100 టికి తక్కువగను. ఉండకూడదు. వెడలపు నిడివిలో సగముంటు సహజము. ఇట్లు సరికదని యెడల వెడలపు పొడవులకంటె కొంచెముల తప్పకుండునట్లు సందర్భానుసారముగా రంగమును నిరక్షణముకొనవచ్చును. ఈ యావజ్జనమును నన్ను గీటుచే గుర్తుచేయదగు సాధారణముగ నున్న పుగిలు వేయవలెను. నాలుగు మూలలయందును పతాకములను బొందువలయుట అవశ్యకము. ఒట్టి చదరపు మైదానము యొక్క నిడువున ఇరువైపులయందు ఒక "గోలు" ఉండును. ఈ గోల్ రెండు మొలల మధ్యకుండును.

గోలు అనగామి: రెండు కలుపుకట్టలు ఒకటినుండి మటి యొకటి 2 గజముల యెడలగా పాలివెట్టబడియుండును. ఈ రెండు కమ్ములవైపున నడుమగా మటియొక కమ్మిభూమినుండి ౮ అడుగుల యెత్తున నిలుపబడియుండును. దీనిని గోలు అని అందురు.

ఆటాడు విధమేమి:— ఆటరంగము రెండు సమానమైన భాగములుగా విభజింపబడును. ఒక్కొక్క ప్రక్కకు పదునొకండు అటకాండు అడుగులు. ఏముట్టి గాండ్ల వెనుక నున్న గోలును వారు కాపాడుకొని, తమకు ప్రోమకొనుచు బంతిని తన్నుకొని వచ్చుచుండు ఎదుటికి వారిని నిరోధించి, ఆ బంతిని తమ గోలులోనుండి పోకుండ మరలించి తమగోలును కాపాడుకొనుటయే యీ ఆటయందుండు రమ్యము. ఇట్లు ఎకకి వారైనను, ఇతరు చెప్పబోవు చట్టములకు విరుద్ధముగా గాక బంతిని ఎదురుగోలులోనికి తన్నుగల్గిన యెడల వారు

జయమునొందినట్లు తన్నుబడుదురు. ఇరువురును గోలుల చేసినయెడల ఎరువొక్కవసాచులు గోలుచేయుదురో వారు గెలుతురు. ఇరుకట్టలును సమానముగా గోలుచేసినను లేక ఆటముగియులోపల గోలు చేయలేకపోయినను ఇరుకట్టలును సమానములుగ గణింపబడుదురు.

2. పండుకలయందు ఆనగా మ్యాచిలయందు ఈ ఆట రెండు అర్థముంటులకాని లేక రెండు 25 నిమిష కాలములుగా కాని ఆడబడును. ఈ రెండు కాలపరిమాణములకు మధ్య 5 నిమిషముల విశ్రాంతి యిచ్చబడును. ఆట తప్పొప్పులను మారుటకు ఒక మధ్యరద్దియుండును. ఆటలో ఇరుకట్టలు వారున ఆటని ఆజ్ఞాపనార్థము తర్జియవలయును.

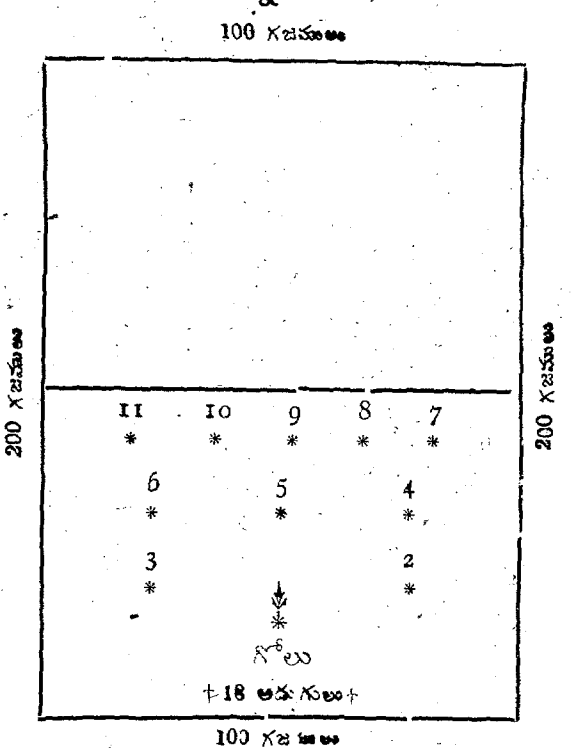
3. ఆట ప్రారంభ మనపుడు మొదటితన్నును ఎవరికి ఇయ్యవలయునను విషయమును ఈరీతిగా పరిష్కరింతురు ఏదోయొక నాణ్యమును ఎరురవేసి, అది క్రిందపడినపుడు బొమ్మగావడి ఆబొమ్మను కోతవారునలేర బొమ్మనుగోవడిని ఆబొమ్మను చెప్పుకొనవారును మొదటితన్నును తీసుకుని యాటను యారంభింతురు. ఇందునకు ప్రత్యేకముగా, మొదటి యర గంట కాలము ముగిసిన తరువాత నచ్చు 5 నిమిషముల విశ్రాంతికాలము ఆఖరున తిరిగి ఆటను పునరారంభించునపుడు కట్టలు ప్రక్కలు మార్చుకొని, నాణ్యమును ఎరురవేయుటలో నోడినవారు ఆటను రంగము మధ్యకుండి యారంభింతురు. ఆట ఆరంభమందు ఆంభియ వారు బంతిని తన్నుబోవునపుడు, ఎదుటికి వారు 10 గజముల కంటె దగ్గరగా రాకుండదు. ఇతర ప్రకారము, ఆటస్థానముండు నపుడైనను ఎకకి వారైనను తన్నుకొని పోవునపుడు, వారి వైపు వారందఱు బంతిలో సమానముగా నుండవలయున కాని, బంతింటె చుండుగ చొరుచుకొనిపోరాదు. ఇట్లు పోయినచో, అకకి వారు తన్నుచేసినట్లు ఎంచబడును. ఈ తన్నునకు ప్రత్యేకముగా, ఎదుటికి వారికి ఒకతన్నును తన్ను పట్టుకొనబడిన స్థలమునుండి యిచ్చుకొనవలయును.

4. చదరపు మైదానముయొక్క అటరంగ స్థలమును నిర్ణయించుచు నొక తెల్లగీటునువేయువరని చెప్పియున్నాము. ఎంతవేపు ఆటఆడినను, బంతి యెల్లప్పుడును ఈగీటులోని యందు చుండినచో, వారి వైకి వీరును, వీరివైకి వారును బంతిని తన్నుకొను యుండుటయే కాని, బంతిని ఆపుటకు వీలులేదు. ఒకచో తన్నుల విసుగున బంతి ఈ గూవరణపుగీటును దాటి వెడలివో బంతిని ఆపి, ఆరణ్య పుగిటునదగ్గర దీనికొనవచ్చి, యచటినుండి రెండు బేతులతోను రంగములోనికి విసరవలయును. ఎరుతన్నుతో ఆరణ్యమును దాటునో, వారి యెదుటి కకివారునికి ఆబంతిని విసరకుటకు హక్కు కలుగును ఇట్లు నలువొని చేతులనెత్తి విసరనపుడు పాదములయొక్క మణుకుల నెత్తరాదు ఇట్లు ఆరణ్యమును దాటుటలో ఒక్కొక్కప్పుడు గోలువరుసనుదాటి పోవుచుండును. పాదపులో ఎదురుపోయినను వైతరకారమే చేయుదురు కాని, ఎకటికి వారి తన్నులకు గోలుతక్కుగా కాని, గోలువైపుండి కాని పోయి గోలువరుసకు దాటినచో వైన తన్నుబడినట్లు చేతులతో విసరక, బంతిని ఆగోలునదగ్గ గజములదూరమునకుంచి, యచటనుండి ఆగోలు కావరన్నును. దీనిని "గోలుతన్ను" అందురు తమవైపు ఆటగాని తన్నులకునె బంతి ఇట్లు గోలు వరుసను దాటి నచో, గోలు వరుసను మూలగా బంతిని తీసుకొనిపోయి యచటనుండి గోలు మఖమునకు తన్నుకొను హక్కును ఎదుటి కకివారులకు ఇయ్యవలయును. దీనిని "మూలతన్ను" అందురు. ఈమూల తన్నును సామర్థ్యముగా మనయొగింజగిగివో దీనివలననే ఒక్కొక్కప్పుడు గోలుకుటకలెను. అందువలన మూలతన్నును వచ్చినపుడు ఉభయకట్టలును అన్యంతోత్సాహములై ఏమత్తునో యనుచు ఆతురకగానుండురు.

5. ఎపుడైన "గోలు" అయినచో, అనగా గోలుమధ్య నుండి బంతికుంపబడినచో, అది ఆగోలు కాటాకుమవ్వరి చేసిన అడ్డగింపబడవలయును. అనగా ఒకకి వారు ఎదుటి వారి గోలులోనికి బంతిని, పువప్రకటించునపుడు ఆటనిక ముందు ఎదుటి కకివారులు ముగ్గురుండవలయును. ముగ్గురి ప్రతికోధకమునైన ధిక్కరింపని గోలుచేసినప్పటికిని, గోలుగా గణింపబడును.

6. ఆటలో గోలు కావరి తప్ప మరయొకరును బంతిని చేతితో రాకూడదు. అతడుకూడ బంతి నెత్తుకొని పరుగిడ రాదు. మరియు ఒకరినొకరు చేతితో పట్టుకొనుటయు, కాలిలో ఒకరినొకరు తన్నుకొనుటయు, ఎదురులయు, వెనుకనుండి మోడుటయు నిషిద్ధములు. ఈ తప్పలలో దేనిని చేసినను ఎక్కడ ఆ తన్ను చేయబడినో అక్కడనుండి తన్నుచేసినవారి

ఎదుటి కకివారు బంతిని తన్నుదురు. దీనిని ఉచిత తన్ను అందురు. దీనిని గోలు గమనమున నియమలినచో అపుడు దీని వెనల్లి తన్ను అందురు. అపుడు గోలునకు 12 గజముల దూరమున బంతిని నిశీ గోలురక్షకుడు మాత్రము అడ్డగింప ఎదురుకత్తువారు బంతిని తన్నునటుల నిధింపబడును.

గోలు కావరి, 2, 8 గోలురక్షకులు, 4, 5, 6, పిటింగి వారు, 7, 8, 9, 10, 11 పురోభాగములు

ఒక్కొక్క ప్రక్కకు 11 ఆటకాండుండురు. వీరిలో ఒకడు గోల్ రక్షకుడు. ఇతరు గోల్ వార్డయందుండును ఇతరు మాత్రమే బంతిని చేతితో రాకవచ్చును. విరుగురు తప్ప అర్ధరంగమునకు పురోభాగమున నుండురు. వీరిని అందుచే పురోభాగములందురు. వీరిలో ఒకడు మధ్య నుండును. ఇతరు మిగుల సమరుడుగ నుండవలెను. ఒకడు మడితెక్కయందును మరియుకను ఎవను తెక్కయందును నుండురు. వీరిరువురును మడితెక్కవారు ఎవను తెక్కవారు అని అందురు. మిగిలిన ఇరువురు మధ్యనుండవారికి మడితెప్పున ఒకడును ఎవనువైపున ఒకడును ఉండురు. ఈ 5 పురోభాగములకును ఎదుటికి వారు మొద గోలు చేయుటయే మఖ్యోద్దేశము.

మొత్తములోమిగిలిన 5 రురిలోను ఇరువురుగోలు సురక్షకులుగ గోలు కావరికి ఎదురుకాయుండుండురు. వీరికి చుండుగ మిగిలిన మధ్యనును పిటింగివారుగ నుండి పురోభాగములకు సమానముగా బంచేయుండురు. గోలురక్షకుభాగము మఖ్యముగా గోలు కావరియు, గోలు సురక్షకులును నిర్వహించు చుండ, ఎదుటికి వారి నోడించుబాధ్యత మఖ్యముగా పురోభాగముల యందురు. వారిపహకారులకు పిటింగివారియందును నుండును. అందుచేత చురుకుదనమును, బంతిని నడపుకొనబోవు నిపుణత్వమును గలవారు రెండవ కార్యమునకును, బలిష్ఠతయు, దృఢకాయమును నగువారు రెండవ కార్యమునకును నియమింపబడుదురు.

"నెల్లూరు నుబోధిసి గ్రంథమాలాధ్యక్షులచే నిడివల ప్రచురింపబడిన 'గోపాలకృష్ణగోఖలే' యను జీవితచరితమును (వలె 15 10) ప్రభు ౪౫0కి ఆరవవారి వెలుగుల) ఆంధ్రదేశ మందలి ధర్మపుస్తకభాండాగారముల కెల్ల నచితముగ నీమా సాంతముతలుగ నొసంగెదరు కలమువారుల ఒక అజాపాస్త్ర జీవితమునుపురుషుల తమవిలాసమును విపులముగా వ్రాయుచు, తద్విగ్రంథమాలాధ్యక్షులకు వారి కనుపరయును."

కృష్ణగరు బందిపోటు కేసు:— ఈపాదర్శమున ఈ నెల 1-వ తేదీన పోలీసువారు కలకత్తాలో కొన్ని యిండ్లను ఘదా మార్చి, చాల కాగితముల కట్టలను తీసికొని పోయిరి. ఘదా బంగారముతోని వారు నొక యువపాద్యాయుని ముగ్గురు నిద్రాధిలల పట్టుకొనిరి. ప్రజలలోని వీధిలో నొకయింటిని సోదామార్చి గాని ఎవరిని పట్టుకొనలేదు. ఈ బందిపోటు వారును, పోలీసువారుండగా బాలియడచో గ్రామమున గ్రామములను పాలు సోదగులను వారిని తిరిమి, పాలు సోదగులలో నొకరిని బందిపోటువారులు తుపాకీతో కాల్చివంపిరి ఆరుకట్టనుచే నతని సోదగుడు వారిని వెంటదరిమెను. వెంట దరిమినవారు వొంగలలో 4 నురి నలి కట్టముమీద పట్టుకొనిరి. వొంగల పారిపోయిన ప్రోవలలో దొంగిలించబడిన సోదగులవరకు కనబడినది. వారు నలుగురును కలకత్తాలోని కళాశాలలలో చదువుచున్న నిద్రాధిల లని తెలియుచున్నది. వీరిలో నొకరు న్యామకాస్త్ర నిద్రాధిల యును మరియుకరు డి. ఎన్. సి. నిద్రాధిల యును గలరు. గతసంవత్సరమున కలకత్తాలోను ఇతరచోట్లను జరిగినబందిపోటు దీనివలననే జరిగి యుండునని పోలీసువారు తలంచుచున్నారు.

విషయానుక్రమణిక.	
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వార్తలు	2
కనకాదాస్ వ్రాసిన భాషావ్యుత్పత్తి సమస్య.	3
కలరా జమాబందీ ఆఫీసు	31
వ్యాధి వ్యాప్తి	4
ప్రధాన వ్యాసము :	
రాజప్రతినిధి - యుద్ధము	5
విరోధావాహనం గ్రామము	
విదేశీ తిరిగివార్తలు	6-7
జాతీయ వార్తలు	8-9
ఇంగ్లీషు తిరిగివార్తలు	10-11-12-13
జాబులు	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-౧౬ సం॥ అక్టోబరు నెల 4 వ తేదీ
సోమవారము

రాజప్రతినిధి-యుద్ధము.

ఇండియా శాసననిర్మాణసభయొక్క కడపటి సమావేశమును ముగింపుచేయుచు హార్డింజి ప్రభువుగారు చేసిన యుపన్యాసము అనేక విధముల గవనికడగినదై యున్నది. ఇందులో హైందవ భూమి ప్రప్రథమమున మనోగతము చేయవలసినది. ఆతడు మనకును తమకును, మనకును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును, తమకును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును గల సంబంధమును గురించి చెప్పిన మాటలు. తమకు హైందవభూమి ప్రజల యందు అసర్వశాసనమును అవిచ్ఛిన్నమగునమ్మకమును కలదని చెప్పి హైందవులలో గాఢముగా నాటుకొనియుండు దేశభక్తిని తమయంత హృదయానందముతో తలంపగల వారు మరియొక్క రుండరిని నుడివినప్పుడు యాయందర పక్షమునను ఆవాక్కులను వినుచుండిన మాప్రతినిధుఁడ నూన సము లెంతటి యుల్లాసము నందియుండునో వారి యాననముల పైని ఏవిధమగు విశాసము పరతెంచి వచ్చి యధిష్ఠించియుండునో వారును వారి నాస్థితి యందు చూచినవారును వర్ణింపవలసినదే గాని యింతదూరముననుండు మా కిది సాధ్యముగాదు. వారియంతసద్యోహర్షమున తక్కుంగల హైందవులందఱేకున్నను హార్డింజి ప్రభువుగారి అనురాగ వాక్యములను సావధానముగా మననముచేసి సర్వ భారతభూమియు మిక్కిలి సంతసించు ననుటకు మాత్రము సందేహము లేదు. ఈ సందర్భమున ముందురానుండు విషయములను హార్డింజి ప్రభువు గారు గణనసేయక యుండలేదు. తుట్టతొడుకు కలుగనుండు విజయఫలమున కేమాత్రమును ననుమానము లేకున్నను ఈలోపుగ నికను సందిగ్ధ సమయములు చేకూరవచ్చు ననియు ఆసమయములలో కూడ హైందవభూమి ఏకీభావమున నున్నదనియు శత్రు వీభూమిలో అసంతృప్తియై రాజద్రోహమును కలిగింపవలెనని యెంత ప్రయత్నించినను నెప్పటికిని ఫలమందజాలదనియు చక్కగ ప్రదర్శించితిరవలసియున్నామనియు నొక్కవక్కాణించి యున్నారు. ప్రభువుల యిట్టియాశమున కీ దేశ ప్రజలు ఈసంవత్సరము పైబడి మిక్కిలి సంతృప్తి కరమగు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చియే యున్నారు. యుద్ధాంతము శాంతి చేకూరువరకును నిట్టి ప్రత్యుత్తరమునే దినదినప్రవర్ధమానమగు భక్తితోను కృతజ్ఞతతోను తప్పకయిచ్చుచుండురనియు హార్డింజి ప్రభువుగారు హైందవభూమిలో వాలంటీరు పద్ధతిని భారాళముగా బ్రవేశ పెట్టినయెడల నికను నెక్కువ ఫలవంతముగా సాయము నియ్యగలిగి యిప్పటికంటెను బలవత్తరముగా తోడ్పడగల రనియు సర్వ హైందవసంఘముపక్షమునను హృదయ పూర్వకముగా నివేదించుకొను చున్నాము. హార్డింజి ప్రభువుగారు తమ కార్యనిర్వాహకసభ్యు

లుగా నుండి కాలవరిపూర్తి యగుటచేత విడిపోవుచుండు సర్. ఆలి ఇమాంగారిని గురించిచేసిన ప్రశంసయు హార్డింజి ప్రభువుగారికి హైందవుల యెడల గల శౌరవవిశ్వాసములను బయల్పరచుచున్నది. ఆలి ఇమాంగారు తమధర్మనిర్వహణమున నుత్తమభక్తిగలిగి దేశభక్తియు రాజభక్తియు నెరపివారట. భక్తితో సలహాలిచ్చినను జంకుకళంకులేక మనస్సులో నున్నది యున్నట్లు చెప్పువారట. ఈ ప్రభువుగారిచ్చిన వర్ణననుబట్టియు సర్ ఆలిఇమాంగారు ఇదివరకుచేసిన యుపన్యాసమును బట్టియు హైందవసభ్యునకు ప్రభువుల కార్యనిర్వాహకసభలో సంత స్యతంత్రికార్యపరత్వము చాలదను ధ్యని చక్కగా విప్పించుచున్నది. ఈ లోపమును దీర్చుటకు ఈలోపమును స్వతహాగాచూచి యుండు హార్డింజి ప్రభువుగారు ముందునకు తోడ్పడుదురని నమ్మవలసియున్నాము. హార్డింజి ప్రభువుగారు మరియొక విధముగా కూడ హైందవస్వాతంత్ర్యములయెడ తమకు సిశ్చముగ సభిమానము కలదని వ్యక్తపరచినారు. రాజోపు శాసననిర్మాణసభ సమావేశము నిబంధనానుసారము జనవరి మాసములో చేరవలసియుండును. పనితీవచర్చకు నెడమిచ్చునది పెట్టుకొనక పోవుటచేతన యుద్ధ కాల మగుటచేతను సభ్యులను కడచిన జనవరి యందువలె బిలువనంపి ఫిబ్రవరిమాసమునరకును వ్యర్థముగఆపుటకంటెసమావేశమే ఫిబ్రవరినకు పుట తగునని నిర్ణయించి తెలుపుచు ఇది యాచారము కావలెనని తమ యభిప్రాయము కాదనియు ముందునకు నీనిసాధారముచేసికొని సమావేశమునకు తగినంత వ్యవధిలేకుండచేయుట కెవ్వరికి నధికారము దీనివఱ కలుగుదనియు స్పష్టముగా జెప్పినారు. ఇది న్యాయమగు హెచ్చరిక యనుటకు సందేహములేదు. హార్డింజి ప్రభువుగారు తమయధికార కాలమును గురించి కూడ తమ యుపన్యాసమున ముచ్చటించిరి. ఆసందర్భమున హైందవ భూమి యేకగ్రీవముగా నెన్నుకొనుటయు శ్రీచక్రవర్తిగారు తమకు మార్చి అంతమువరకు అధికారకాలమును పెప్పుచేయుటయు తెలియఁబల్కితా మెల్లప్పుడును సిద్ధముగానే యుండి రనియు నిప్పుడును సంతే సిద్ధముగానున్నారనియు హైందవులీవ్యాప్తికాలము తక్కువమని తలంచిన తలంపునకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి విషయ నిర్ణయభారము తెలియుననుటయే ప్రత్యుత్తరమనియు వాక్చచ్చిరి. ఇందు హార్డింజి ప్రభువుగారి యాశయముస్పష్టము శ్రీచక్రవర్తిగారుండుమందు లేని వారతిసంతోషమున నుండగలరు. కావున మరల నిప్పుడు హైందవభూమి శ్రీచక్రవర్తిగారి కైకకంఠ్యముగా మొరపెట్టికొనుటయే యవసరము. కొన్ని మాసముల క్రిందట మార్చి మాసాంతమువరకును హార్డింజి ప్రభువుగారి యధికారకాలము హెచ్చించినప్పుడు యుద్ధము త్వరగా ముగియునను నభిప్రాయ ముండెనుట మన రాజప్రతినిధిగారి యుపక్రమవాక్యములవలననే విశిత మగుచున్నది. యుద్ధమింకను సిలోపుగా ముగియదనుటయు వారి యుపన్యాసమువలననే స్పష్టము. సోతంత్రీవార్తల విషయమును నికను స్థిరపరచుచున్నది. బల్గేరియా జర్మనీపక్ష మవలంబించినదని చెప్పుటకింకను విశేషము సాక్ష్యులకృతలేను తుర్కీయుద్ధములో దిగుటకు ముందు జర్మనీపక్షకారులు తుర్కీలోనికి జొచ్చి బలములను స్వాధీనముచేసికొనినట్లు నేకు జర్మనీపక్షకారులు బల్గేరియాలోనికి జొచ్చి స్వప్రాబల్యమును నహించుచున్నారు. రుమేనియాగ్రీకులు సిద్ధపడియున్నవి అచిరకాలమున బాల్కనులలో దారుణాగ్ని రగుల్కొనక తప్పదు. మనబలములు తైగ్రీసు నదిమీద తుర్కీవారిని బాగ్దాదునకు పరువెత్తించుటచే బాల్కను భండనమును త్వరచేయుటకు జర్మనులు తహతహ పడుచుండు

రనుటకు సందేహములేదు. బాల్కను రాష్ట్రముల లాభాలాభములను పూర్వచరితరు శబ్దమూక బాల్కనుభండన మొక ప్రత్యేకాభ్యాసము కాకమానదు. తమ్ము నిప్పుడు పశ్చిమ రంగమున నలయుంచుచుండు మిత్రమండలి దృష్టిని ఈవైపునకు ద్రిప్పుటకు సర్వప్రయత్నములును జర్మనులు చేసి తీరుదురు. ఇట్టి సందర్భములలో యుద్ధ మింకను కాలముపట్టక తప్పదు. ఈ యుద్ధ కాలమున హైందవరాజప్రతినిధికి కల జవాబు దారీలును హార్డింజి ప్రభువర్షుని యుపన్యాసము ననుసరించి మిక్కిలి భారమైనది తేలుచున్నది. డనునుండి ఇటీవల బ్రిటిషుజవాబువారి యంతయు సీతనిదియే. యూఫ్రేటీసునదిమీద విజయములు మన కగుచునేయున్నవి. కాని జర్మనులు రాత్తులు పారసీకములో నల్లరులు కలిగించుటకు చేయు ప్రయత్నము లింకను తుద ముట్టలేదు. బుషైర్ వద్దను ఇస్సహానులోను జర్మను చుట్టులు దుండగము లొనర్చినందున పారసీక ప్రభుత్వము వారు తగినచర్య పుచ్చుకొనువరకు బుషయరును మన స్వాధీనమున నుంచుకొనవలసి వచ్చినది మన దేశపు సుత్తరపశ్చిమ సహద్దన ఆధునస్థానపు అమీరుగారు సామూర్థ్యముగా తలసమగా నుండి కీర్తిగాంచినారు. కాని కొంద రడవిజాతులవారు. మాత్రము అనేకపర్యాయములు అల్లరులు కలుగ చేయుచు వచ్చుచున్నారు. ఇమన దేశముననే యున్ననో తిరుగుబాటునుమాట యెచ్చుటను చేసెను యుద్ధమునకు ముందటినండియే జరుగుచుండి బందిపోటులుమున్నగుంవి అమెరికా వాసనచే పంజాబులో నొకకీర్తి ఘోరదోషములుగా పరిణమించి దేశక్షేమసంరక్షణశాసనము క్రింద విచారించబడి తీర్మానమొదినది. ఇప్పుడచ్చుటకు శాంతినెలకొనినది ఆపరగణాలో ఇటీవల విధించబడినశిక్షలు అతకకముగా నుండియుండరాదు నభిప్రాయ మున్నను మొత్తముమీద నచ్చుటదేశ సంరక్షణశాసనము న్యాయముగానే యుపయోగింపబడినదని హార్డింజి ప్రభువుగారితో హైందవులేకీ భవించుచున్నారు కాని ఆశాసనమును పత్రికాస్వాతంత్ర్యనిరోధ మునకయును నామకప్రవాస నిర్ణయమున కయ్యును నుపయోగించినవిధమును గురించి హార్డింజి ప్రభువుగారింకను నాలోచించి ఆశక్తమున వ్యగతను తగ్గింతురనియే సర్వ హైందవులును కదురుచూచుచునే యున్నారు. పత్రికామిక ప్రవృద్ధివిషయమును కూడ హార్డింజి ప్రభువుగారు తమ యుపన్యాసమున నేమియు దడవలేదు. కాని హైందవభూమి మాత్రము వారినుండి యింకను నెంతో కావలసియున్నదని ఆసంగినియున్నది. తమ కష్టములును ఆశలును హార్డింజి ప్రభువు మనమున కెక్కుటయే యాలస్యముగ నతడు తనకు సాధ్యమయినంత హృదయపూర్వకమగు ప్రయత్నమును జేయునని యాభూమియంతయు పూర్ణముగా విశ్వసించుటను జేసి యాతని ప్రభుత్వకాలమున లోపము లున్నను అసంతృప్తి జనించుటలేదు. ఈసమయమున మాకును బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును గావలసిన దిట్టిస్థితియే గావున మాలాభమునకయ్యును సామ్రాజ్యలాభమునకయ్యును హార్డింజి ప్రభువు గారే మారాజప్రతినిధిగా యుద్ధాంతమువరకును నుండుట యత్యవసరము. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు శ్రీచక్రవర్తిగారును నీవిషయముల నాలోచించి మాప్రార్థనను ప్రసాదించురని నమ్ముచున్నాము. విధిలేక హార్డింజి ప్రభువుగారిని నవలించునెడల వారివలెనే హైందవ హృదయము నాన్వేషించు వానిను యుద్ధారంభమునకుముందే మాతోనుండు స్థితిగతులను హృదయము చేసికొనినవారునునుకొర్మికేలుప్రభువుగారివైనను మాకు రాజప్రతినిధి చేయవలసినదే కాని క్రొత్తవారి నెవ్వరిని బంధరాదని భరింబం తెలియజేసికొనుచున్నాము.

బరోపా మహా సంగ్రామము

బల్లేరియావారిని జర్జనివారు వలలో వేయుట

బాలానురాష్ట్రముల కలవరము

సెర్వియావై దాడివెడిలు ప్రయత్నము విఫలమగుట

అంగ్లపరానుదేశములకు యుద్ధము—ఆమెరికావారిధియుగ నియ్యట

హంపెయ్యుద్ధమును విఫలముగ వర్ణించుట

ఇంగ్లండు

అక్రికముత్రుల సమావేశము

లండను అక్టోబరు ౧ — రష్యా (బిటి) యుద్ధముల అక్రిక ముత్రము సీటిరాత్రి సమావేశమై కార్యశీలము చేసిరి

కార్మిక సంఘములు ప్రభుత్వమువారికి

సాహాయ్యము చేయ నుత్సాహించుట

లండను సెప్టెంబరు 30 — సోమన మంగళవాళము

నాడు కిరవరగాయన ఆస్పిగుగాయన విచ్చిన యువశ్యాసములను విని తనవార కార్మిక సంఘములన్ని యువశ్యాసములను యుద్ధరంధ్రమున నాకాబలుమున గాని, సైనికబలమునకు గాన, మందుగుండుసామానును చేయుటకు గాని, వలయుకర్మకార్యము, భటులను యుద్ధము విజయప్రదముగా తేలువరకును స్వబుద్ధి నె స్పష్టముచేయుటకును, ఈకర్మకార్యములను భటులను పోగొనచేయుటకు ప్రత్యేకప్రయత్నములుచేసి దొరతనమువారికి కొద్దుకుటకు వారందఱును ఏకగ్రీవముగా ప్రమాణము చేసికొనిరి ప్రజాహితమునకు భంగము రానంతవరకు అధికారులు ఇంతవరకు స్వయంభరణోపాయము (వాలంటరీ ఫర్వతి) వలన సంతోషముకారము జరిగెనో, ఇంకను ఎంతెంత అవసరమున్నదో ప్రజలకు తెలియవచ్చుచు, స్వబుద్ధిని సైనిక భారమున వర్తించు కర్మకార్యములను ప్రతిబంధకములను కల్పించుకొనక కర్మకార్యములను కాపించిచో, క్షయంబున హింసామయమునకు పడకుండ విజయప్రదమున తమ యుద్ధమును ముగియుట నా రాసమావేశమునకు తేల్చిరి

అమెరికావారిని బిటియలను జరుగు వ్యాపారము గ్రీకులను ఎగుమతులను గట్టిచేసి కొంతకాలమునందును అమెరికా గాయవారి యుద్ధముగా అవివరమున సర్వవ్యర్థముగా గాని, వ్యాపారమును గట్టిచేసి ఆమెరికాలో ప్రజలముత్తములను పోగొనచేయుటకు ఇట్లు జనబలము ప్రాయమున్నా యుద్ధములలో కంఠము కైరాష్ట్రములవారు జరిగిన వ్యాపారమును మేము అటంకపరచుచున్నామని యుద్ధము ముగియునట్లు తెలియుచున్నది మా ఎగుమతులకంటె ఎక్కువగుచున్న ప్రతి విషయమునను ఎక్కువగ నెయ్యవచ్చు కొన్ని కొన్ని విషయములలో మేము నష్టములను మఱియొక ద్వారాను ఎగుమతి చేయుచున్నాము ఇదివరకు ఇండియానుండియు కనడానుండియు ఎగుమతులు తిన్నగా యూరపు ద్వారాములకు బోవుచుండెడివి ఇప్పుడవివీలుగాక, మా వద్దకు రావడమునోనె, వాని నెత్తికి ఆయా చోట్లకు బంపించి వచ్చెడిది కావున ఏవిషయమునబట్టి యాలోచించినను కలుస్తరాజ్యములకు మారుపంపు ఎగుమతుల విలువ మానానకంటె అధికముగా, యుద్ధము మిగిలిన వ్యాపారము 100 కి 300 వంతుల మెచ్చినట్లు తెలుచున్నది

బల్లేరియావారి జర్జనిని అప్రీయాసేనానులు

లండను అక్టోబరు ౧ — 45 వ్యర్థముగా రిలుల ప్రకటించుట బల్లేరియావారిని అప్రీయా జర్జనిని సైనికోద్యోగులు చాలలోబలముండి బల్లేరియా జేకమున చాలత్రద్యతో నీవలన తియ్యచేయుచున్నారని తెలియవచ్చెడిది. టర్కీలో నూడవ వీరు మొదట రిలుల చేసి ఆకారణముగా రష్యావై యుద్ధమును ప్రకటించుటచేసిరి అట్లు బల్లేరియావారు నాడి తెడుచున్న జేకములను సంగ్రహించుట అంగ్లమిత్రమందలివారి విధానముగానని సమాచారముచాలముఖ్యమైనదిగా నున్నది

ముంచబడిన నౌకలు

లండను అక్టోబరు 2 — 29-9-15 క తేదీనో నంత మనువారమున 6 నౌకలు ముంచబడి ౬ అంగ్లదేశమునకు వచ్చి యి నెత్తివది కలసి మొత్తము 1887 నౌకలు గలవు

టోపీలమీద దిగుమతిపన్ను తీసివేయుట

లండను సెప్టెంబరు 30 — ప్రాన్సు ఇటలీ జపానుదేశములు మిత్రదేశములువారే ముఖ్యముగా టోపీలను అంగ్లదేశమునకు ఎగుమతిచేయుచుండునగానవారివ్యాపారమున కభ్యంతరము కలుగకుండుటకు టోపీలపై దిగుమతీపన్ను తీసి వేయబడినది పార్లమెంటు ప్రజలసభలో మేకన్నా గారు నడిపిరి

అంగ్లదేశమందలి ఆదాయము.

లండను సెప్టెంబరు 30 — గత 3 మాసములను గెంగెల్, ౬౨౮ పౌను లాదాయమువచ్చింది గత సంవత్సరపు రాబడికి ౧౭౮౩ 3౫౫ పౌనులు మేచ్చుగవచ్చినది

కపూర్లల మహా గాజుగారు.

లండను అక్టోబరు ౧ — వీరు పరిజనముతో పేరినగరమునకు బయలుదేరి కనుబరునెలలో ఇండియాకు వత్తురు

మిస్సిస్సి, యుజియాను సముద్రతీరముల

గాలివానవలన నష్టములు.

లండను అక్టోబరు ౨ న్యూఆర్లయన్స్ — 25 గురువు తినండి 105 రు కనపడటలేదు 10 లక్షలలదాన్ల విలువగల ఆస్తి నిష్కమయ్యెను

ఒక పార్లమెంటు సభ్యుని మరణము.

లండను అక్టోబరు 3 — పార్లమెంటు సభ్యుడగు ఆగరుబాబ్ట్సుగారు పోపురంగమున యుద్ధములో గాయములతో చనిపోయిరి

మరణము

లండను అక్టోబరు ౧ — ఇంగ్లాండుదేశమున హైకోర్టు జడ్జిగానుండి 45 జార్జి ఫేర్వెలు గారు మృతినొందిరి

ప్రాన్సు

ప్రాన్సు దేశమున అంగ్లసేనలు

లండను అక్టోబరు ౧ — ఒక విలేఖరి ఫ్రాన్సుదేశమందలి యంత్రభాగమునుండి సెంట్రీలు న్యూసు పత్రిక క్రిలుల వ్రాసెను ఆ రెంటింటినును కూర్చునండి తెచ్చుట త్వరభాగమువరకును అంగ్లసేనల కనుమలను కలిగిరి ఆ గృహములు జర్మనుకళియుల నన్ని విషయములలోను మించిపోయినవి అంగ్లసేనలలోనూడ చాలమంది హతమైరి కాని కొద్దు రైలువాటులు రాటపోకల మార్గములు మెట్టలు పెద్దకొండలు మున్నగునది చాల పట్టుకొనబడెను 90 ఫిరంగులు చేరికిగినవి

శత్రువుల ప్రతిరోధకములు తగ్గుట.

లండను, అక్టోబరు 2 — 45 జాను ఫ్రెంచిగా రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు - సెప్టెంబరు 29 తేదీన శత్రువులు మాయానునకు వాయవ్యభాగమునకున్న రంగమునకు అనేక పర్యాసుములు మనలను ఎదుర్కొనిరి ఆ దిన మంతయు తీవ్రముగా పోరు పోగా ఒక వాయుభాగమున తప్ప మనవారలు యధాస్థానములను నిలుపుకొనిరి వాయుభాగమునమూలము శత్రువులు 150 గజముల కందకమును బట్టుకొనగలిగిరి తదితరములగు మన స్థానములను స్థిరపరచుకొనగలిగిరి ఇప్పుడు కాలన ప్రతిరోధకములు తగ్గిపోవుచున్నవి 29 తేదీన మేనినకోడునకు దక్షిణముగానున్న మనకందకములలో ముఖ్యభాగమునందు ముందుబ్రజే శించి, యచటవారు ఒక గర్భగోళమును ప్రయోగించిరి మనము ఆరుగునాడు గావించిన ప్రతిరోధకములను క్రితముదినము నష్టపొయిన స్థానములలో ఏవోకొన్ని స్వల్పప్రదేశముల తప్ప, మిగిలినదాని నంతయు సెల్తుకొనగలిగిరి ఈకోజు స్థితిగతులలో ఏమార్పులేదు. గతవారములో మన విమానములు మంచి పని చేసినట్లు తెలియుచున్నది దాదాపు 17 హిరులకు చేసి

నట్లు వియచున్నాను 17 హిరులలో ఒక్కపర్యాసు మే మా బిటియ విమానముకటి చేడిపోయెను నిన్నను మన రంగస్థలములో ఒక జర్మనువిమానము తరల మయిపోయింది శత్రువుల రయిత్వవారులను అక్కడక్కడ తెగగొట్టితిమి ముఖ్యదాగులలో ౧౫ స్థలములకు గండలొట్టబడెను. ౫ గొయిలు దిగబడి పోయినవి వేరెనున్నవద్ద నున్న రయిత్వకాలలను దగులబెట్టితిమి ఈప్రకారము జర్మనుల రయిత్వ సహపాయములకు చాలమట్టుకు భంజింపగలిగితిమి.

లండను, అక్టోబరు 3 — నిన్నరాత్రి మన మొక ప్రతిరోధకమును గావించితిమి సెప్టెంబరు 29 తేదీన మనవద్దనుండి శత్రువులు ఫాసీ సైన్యతిగన్ను రెండు కందకములను లాగుకొనిరి ఇప్పుడు వానిని పట్టుకొందమని ప్రయత్నించితిమి. జను ప్రదముగా వానిని పట్టుకొంటిమి ఇంతకు మి మో, మన యుద్ధముఖమున మఱి యేసందడియులేదు

యొద్దిములో బోరుచున్న ఈటనుస్కూలు

విద్యార్థుల ప్రశంసించుట

లండను అక్టోబరు ౧ — ఈటనుస్కూలులో జరుపుచున్న బాలయన, అందలి యువధ్యాముఖము సర్ జాను ఫ్రెంచిగారి జ్యోతిస సంభ్రమమునందు యుద్ధవిజయముకొలకును, ఫ్రెంచిగారి దీర్ఘముద్రాయమునకు తన యభిప్రీతములను ఫ్రెంచిగారికి తెలియజేయు, ఫ్రెంచిగారు వానిని కృతజ్ఞతా పూర్వకముగా నందుకొనుచు, ఈటనువారి కిట్లు జవాబిచ్చిరి — ఈటనులో విద్యనందినవారు చేయుచుండు యుద్ధ సేవయొక్క విలువనుగూర్చి తెలుసుకొని కొనియాడువారు నాకంటె యెక్కువగా రుండబోరు

సూపెజుదగ్గర ఫ్రెంచివిమానముల జయము

లండను అక్టోబరు 2 — పరానువార్త యిట్లు చెప్పుచున్నది — గిరెని యడనికి దక్షిణమున మనవారలు క్రొత్త విజయము నందిరి సూపెజు తూర్పున 65 కానలివాండ్రును పట్టుకొంటిమి హంపెయ్యద్ద ఆ బ్రివు మొదలగు చోటులలో మన మొకరిన అకస్మాత్తు యుద్ధములో అనేక శత్రువులును, 30 ఖయదీలును మనచే జిక్కము లాకిమేటరీ గోళములలో మన స్థానములను గప్పదెచ్చుచు వారు తాకిరి, కాని వెంటనే వానికి బయలుదెచ్చి యంపివేసితిమి హ్యూయెటునకు నుత్తర యాన ఆ ర్దో ను వగ్గ మనలను వారి తొక్కిమనము తిరిగి వారి కందకములమీద పడ మోటరులతో పని చేసితిమి. ఖర్జూనువద్దకు, నో పెరినద్దను వారలు బాంబులను వేయరాగా మనము ద్విధాటి శత్రువులతో రెండు, గర్భగోళములను పేల్చి వారి తామితిమి ఒక ఫ్రెంచివిమానము ఆహుతి, లోక్వీడ్, అట్టిసీనద్ద నూటి జూచి చాల బాంబులను వేసి వచ్చినది దానిని నూయ్యవద్దవారు పరమార్పణాదికి కాని ఆరుగ్ని జ్వాలలనుండి తప్పించుకొని తేలుముగా తిరిగి వచ్చినది

జర్మనుకలదకములు బలము.

లండను, అక్టోబరు 1 — పరానువార్త — పశ్చిమ రంగమునుండి వచ్చు యుద్ధవార్తలవలన జర్మను కందకముల యొక్క బలపభావము కేటకముచున్నది కొన్నిచోటులందు తీవ్రమగు బాంబులకు గాని లేక స్వల్పము నొక్కమూరే కావచ్చుచు నడయవిప్రార్థిగలాంగకున్నది సూపెజువద్దనున్న అహిలో జర్మనుల వారు ౫ ని3 ఇవటనుండి వారిని తరుమకొట్టదలచి ఫ్రెంచివారు 12000 పౌనుల మంతుల కాల్చిరి జర్మనులు పెద్దపెద్దశత్రువులను భూమిలో దిట్టుముగ పొతివెట్టి, వాని నుండి శిష్టిజావుల విలువ ముతుగు వీనిని ఎదుర్కొనుటకు ఎంతయో రక్తస్రావమును తెగింపవలసి వచ్చెను తుదకు ఫ్రెంచివారు ఆ యడవిని బాంబుల సహాయముతో గడిచేవరకు జర్మనుల శత్రువులు తీవ్రముగా గావనిజేసిరి

ఆరాయుగోని యుద్ధవర్తనము.

లండను, అక్టోబరు 2 — పరానువార్త — ఈ దినపు మధ్యాహ్నపు వార్త యొక్కట్టిట్లు చెప్పుచున్నది — సూపెజు తూర్పున అక్టోయినద్ద శత్రువులు మనలను మార్కొగిరి అయినను లాఫోలీకొండలలో కందకము తనవార కందకమును వరకుగా మనమే పట్టుకొన గలిగితిమి మెస్సీలువద్దనున్న మన కందకములో ముఖ్యస్థానము కాబోవు స్థానము నొకదానిని హంపెయ్యద్ద శత్రువుల వద్దనుండి పట్టుకొంటిమి జర్మనుస్థానములవెనుక నుండు రయిత్వవారులవై బాంబులను వేసితిమి రాత్రినేక వారిస్థానములను మఱికొన్నిటిని కాల్చితిమి. అటువై అంతయు నిశ్శబ్దముగా నుండెను.

ప్రాచీనవివాహములు.

పరాసువారము:— బ్రహ్మయజుర్మంత్రము యందునంద నున్న జర్మను కందకములై దాడివడలిన బ్రహ్మయజుర్మంత్రము నున వివాహముల సహకారముగా కల్పించి నెల్లమున కును నూన జాతూర్ముట డవులకును నుభయమున్ను మన యుద్ధముఖమునందు క్రతువులు మార్పొంది. మనము తగిన జవాబు చెప్పితిమి. చెల్లెల ఆవుబాతునకు ఉత్తరమునను దక్షిణమున కేతిప్పు యుద్ధము తీవ్రముగా జరిగెను. లోరెను లో క్రతువు లానర్పిన మతియొక ప్రతిరోధకమును కూడ నెదిరించితిమి. మనవైవాద్య క్రతువుల వివాహము నొకదానిని మన వారు కల్పించితిమి. పరాసువారము 20 వివాహములు బయలుదేరి 300 బాబులను మల్ల కేంద్రవత్త వేసివచ్చినవి. మతియొక దండుపోయి లోనునంద బోవుచున్న రయిలును రెండు చెక్కలుగా బద్దలు చేసినవి.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను ఆక్టోబరు 3:—పారసు:—ప్రాచీనవివాహము గిరించి అడవికిని నడమను జర్మనులు నాలుగుసారులు తలపడిరి గాని అన్నివోట్లను పరాజితులైరి. ముగియెలా మెప్పిలు కుత్తరమున నూడ వారు తలపడి యోడిపోయిరి. స్త్రీలను పొలియమ జర్మనులు విశేషవాయువులను ప్రయోగించిరి పరాసువారి ఫిరంగులు జర్మనులభిరంగుల నణచివేసెను.

దాన్యాబువద్ద జర్మను సేనలు.

లండను ఆక్టోబరు 2:—పేరీస్:—నెమెండ్రియావద్ద జర్మను వారి కలాలముకట్టి దాన్యాబునదిని దాటయత్నించెను. ఆ యత్నియలోని పటాలమునందు నిర్మాణింపుడెను. వీరికి సాయపడ పడవలపై వచ్చుచుండిన మరయొక జర్మను పటాలము ముంచివేయబడెను. 7 వోట్ల జర్మనువారు 7 పర్యాయముల నదిని దాటయత్నించిరి. అన్ని పర్యాయములు ఓడిపోయిరి అధికమగు నష్టములకూడ కలిగెను. మిత్రియందలివారి విజయములు గుమీయవారికి అమితానందము కలిగించెను. ప్రజలు ఉత్సాహముల జరపుకొనిరి.

యూరప్

రష్యావారి ప్రకటనము.

లండను ఆక్టోబరు 2:—పెట్రోగ్రాదు. అధికారులెల్లముల ప్రకటించిరి. శరీరక ప్రాంతమున విన్నాకు తూర్పున రష్యా వారు చాల గ్రామములను పట్టుకొనిరి. జర్మనులు విలేకాకు పడమట చాలమూలమునకును తరిమిరి. విలేకాప్రాంతమున రష్యావారు 20 దినములనుండి ప్రారంభించిన పంగర మింకను ముగియలేదు. కాని రష్యావారు జర్మనులపురోగమునకును నిరోధించి వారి మొగ్గరములను మరల్చిరి వారి ఏర్పాటును విఫలము చేసిరి. దారుణముగ పోయ దినములు ముగిసినవి. క్రతువు లీ ప్రాంతమున చాల ముందునకు నొరబడినందుకు తగిన యనుభవమైనది. వారి సేనావంతులు చీల్చబడినవి. సుక్షిణమైనది వారిలో వికారముగ నశించిరి.

రష్యారంగమున యుద్ధము.

లండను ఆక్టోబరు 2:—పెట్రోగ్రాదు రష్యారంగమునందంతటను తీవ్రముగా యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఇరు తెగలవారును అధిక పట్టుదలతో పోరాడుచుండిరి ఈ పోరాటములలో రష్యావారు విజయముచుచుండిరి. కొన్ని ప్రదేశముల జర్మనువారి సేనలు రష్యావైస్యముల ఒడికి కాగలేక పలాయన మగుచున్నవి. ఆయుధసామగ్రిని విస్తారముగ నదలిపెట్టి వెనుకకు చూచక జర్మనుసేనలు పరుగెత్తుచున్నవి. ద్వీన్ముక్తి విన్నా యువపదా పరివరముల నొక సోదర ప్రాంతముననున్న రష్యావారి కందకముల కొన్నిటి జర్మను వారు పట్టుకొనిరి వీటిని తిరుగ స్వాధీనపరచుకొనుటకు రష్యా వారు జర్మనులతో వెనుగుచున్నారు. ఇతర సోదరముల చెంత జర్మనువారు ఎదిరింపులను రష్యావారు ఓడించిరి. మెడ్జియో సోదరమునకు ఈకాన్యముననున్న ఒక గ్రామమును, పురమును దొమ్మిచేసి పట్టుకొనిరి. సోచో సోదరమునకు తూర్పున రష్యావారి గుర్రపుదళములు జర్మనువారికి సుకుటల గొని పోవు బండ్లను సంగ్రహించుచు వచ్చుచుండిన జర్మను పదాతి దళముల నెదిర్చి వెళ్ళెల్లము నైనికులను అధికమగు ఆయుధ సామగ్రి మున్నగువారిని పట్టుకొనిరి. పారిపోవుచుండిన జర్మను నైనికుల నరికిరి. సోవోగ్రాడెకు తూర్పునకు, నైర్బలిభాగమునకు ఉన్న వెళ్ళెగ్రామముల రష్యాసేన లాకన్మీకముగా ముట్టించెను. అందువలన ఆయుగ్రామములలో నుంచబడిన

జర్మనువారి సేనలు. వాటినివిడిచిపెట్టితమ ప్రధాన స్థానములకుపోయిరి. ఈ సైన్యములపారిపోవుటచే రష్యావారికి అపరిమితము యుద్ధ సామగ్రి చిక్కెను. ఇచ్చట చాలమంది జర్మను సైనికులు కైదీలు చేయబడిరి. వెరొనోవిచికి ఆగ్నేయమున, నోవోగ్రాడెక్. పిన్ముక్తులకు నడుమనున్న కేగానది మార్గమున జర్మనులు తరిమివేయబడిరి. కాలిక్ సమీపమున రష్యావారు జర్మనువారి ముట్టించి వారి కధికమగు నష్టముల కలిగించిరి.

రష్యామంత్రివర్గము పెట్రోగ్రాదునకు వచ్చుట.

లండను ఆక్టోబరు 2:—పెట్రోగ్రాదు ప్రధాన స్థానములనుండి మంత్రి వర్గమువారు వచ్చిరి. రష్యారాజ్యాంగ సభ 8 వ తేదీని సమావేశమగునని వార్తా ప్రకటన ప్రాసినవి.

రష్యాలో పెద్దవానలు.

లండను ఆక్టోబరు 1:—రష్యాలో ఎడతెగక కుంభ వృష్టిగ వర్షించుచున్నది ప్రాచ్యుకు వాయువార్త వచ్చెను.

పరాసు సైనికాధికారుల రాయబారులు.

లండను ఆక్టోబరు 1:—పెట్రోగ్రాదు—పరస్ నిన్నటి దినమున రష్యాకు వచ్చిరి. రష్యా చక్రవర్తిగారు వీరి వాదించిరి.

జర్మనువారి యుద్ధకార్యములు ఉత్సాహ సీనలై.

అలహాబాద్ ఆక్టోబరు 2:—లండనులో నున్న విలేఖరి వేయవీరు ప్రతిక క్రిము తంతివార్తనంపెను. ప్రాన్స్లో పట్టుకొనబడిన జర్మను సైనికులు నిజమైన సైన్యములని వారిని ప్రజలనుగొనుచున్నారని పెట్రోగ్రాదులో నున్న విలేఖరి ప్రేము ప్రతికకు వ్రాసెను విన్నానుండి సైనికులను వచ్చిన మనకు రప్పించుటకు ఆకాశము చాలతక్కువ. జర్మను హిందెనుబద్ధగారి సైన్యము లానర్చుచుండిన యుద్ధ కార్యముల వలన వారి సైన్యములు ఉత్సాహ సీనములై యున్నట్లు గుప్తమగుచున్నది. పశ్చిమమునండి సైనికుల కొరకు జర్మను వారు కొరబడుటచే వా సీరంగమున నొక్క ఫిరంగి దళముల చేతనే యుద్ధ కార్యముల నడిపించుచుండిరి. సిరెల్వద్ద రష్యా వారు జర్మను సేనలు ముట్టించు నవసరమున వారిని నెదిరించుటకై జర్మనువారు స్థిరలోయలో కధికమగు క్రతుతో యుద్ధ విషయక యత్నముల నెరవేర్చుచున్నారు. సార్వీకి పశ్చిమమున 20 మైళ్ళదూరమున స్థిర నదిని జర్మనుసేనలు దాటివదిరి పెట్రోగ్రాదులోనున్న విలేఖరి దెబ్బలి క్రాంతి ప్రతిక తెలియపరచెను.

ఇటలీ

ఇటలీవారి యుద్ధనాక

లండను ఆక్టోబరు 1:—బ్రిండిజ్ బెనెడిక్టో బ్రిక్ అను యుద్ధనాక ముగిసిపోయినది. వీరిలోని సామాను పైకి తీయబడుచుండెను కొన్ని ఫిరంగులు, ఆ సైన్యకక్షాత్ములు సముద్రమునండి తీయబడెను. వాదికులలో 4740 ప్రాణములు కాపాడబడినట్లు ఇటీవల తెలియవచ్చినది.

విసాంకో రంగమున యుద్ధము.

లండను ఆక్టోబరు 2:—రోము. అధికమగు యుద్ధ పరికరముల క్రతువులు విసాంకోరంగమున వ్యర్థ పుచ్చిరి ప్రయరింపబడెను. ఒక్కొక్కప్పుడు క్రతువులు విడిచిన పెల్లులు వారి కందకములలోనే పడుచుండెను. పదాతి సైన్యముకసా కను పడెను. కాని మేము దానిని వెనుకకు తరిమితిమి.

పోగముచుమూలమున యుద్ధకార్యములకం

తరాయము కలుగుట.

లండను ఆక్టోబరు 2:—రోము.—వర్షతరుల ప్రదేశముల లో తరువుగ పోగముచు పడుచుండుటచే యుద్ధ కార్యమున కాటంకము కలుగుచుండెను. కాని అప్పుడప్పుడు పదాతులు క్రతుస్థానముల వైబడి వాటిని ధ్వంసమొనరించుట కరకాశము దొరుకుచుండెను. టాలిన్ ప్రాంతమున గురువారమునాటి రాత్రి ఇటలీయులు క్రతువుల నెదిరించి చాలప్రదేశములకై మించుకొనిరి. క్రతువులు వారల మరల నెదిరించి ఇటలీయుల వెనుకకు తరిమిరి. కాని ఇటలీ సైన్య దక్షిణభాగముమార్చి ముతా నాకరించుకొనిన స్థానము వదలలేదు.

ఆస్ట్రీలియా

క్రాత్ర ఆస్ట్రీలియా యోడ.

సిడ్నీనగరము నెవ్రెంబరు 30:—“బ్రిక్సన్” అను పేరుతో నొక క్రాత్ర క్రూజరు యోడకు కొక్కంటూ ద్వీపమువద్ద ఆస్ట్రీలియావారు బయలుదేరి దిసిరి.

ఆస్ట్రీలియా దేశ పుయుద్ధనాక. లండను నెవ్రెంబరు 30:—ఆస్ట్రీలియావారు క్రాత్ర గాకట్టించి బ్రిటు సేనను యుద్ధనాకను కొకాలో దీవియుద్ధ సమాధ్యమున దిసిరి.

జర్మనీ

ప్రాన్స్రంగమున యుద్ధము.

లండను ఆక్టోబరు 2:—ఆమ్స్టర్డము—జర్మను లెటుల ప్రకటించిరి. క్రతువులు లంబార్డెడు మిడియకర్కులపై ఫిరంగులనుకాల్చిరి. సిడ్నీను మరల వాంగ్గసేనలు మరల తలపడలేదు. ముగియెలా పరాసువారు అబునడికి తూర్పున నెద్దసేనతో తలపడిరి.

జర్మనుల ప్రకటనము.

లండను. నెవ్రెంబరు 30:—జేటిరాత్రి జర్మను లెటుల ప్రకటించిరి. ప్రాన్స్రంగమున టాను కుత్తరమున మేము క్రతువులను మార్పొందిమి. యుద్ధము నింపాదిగా సాగుచున్నది. సాచెజునకు ఆగ్నేయమున పరాసువారు రెండువోట్ల మానేవాపడేదీ చీల్చిరి. రెయుక్సుకును ఆగ్నేయమునకును నడుమనింకను పోరు జరుగుచున్నది. నెయింటుమారు యా పేరు దక్షిణమున తీవ్రమగుపోరుజరిగినది. ఒకక్రతు సేన మాకందకముల నాక్రమించినది. సాచెజునకును కొద్దునకును జేదేరేంజి నెయింటు మెకవూల్లు రైలుకునడుమ పరాసువారు తలపడిరి. తీవ్రమగుపోరు ముఖముఖిని జరిగినది పిమ్మట కొన్నివోట్లమేము వారిని వెనుకకు తరిమితిమి. శేడువేకునకు మేనేజుకు వాయవ్యమున క్రతువులు తీవ్రముగతలపడిరి మేనేజుకు కుత్తరమున 191-వ కొండెనుక్రతువు లానాక్రమించిరి. రష్యారంగమున స్ఫూర్తకు తూర్పున మేము ముందుకువెల్లితిమి దక్షిణమున పోరింకను జరుగుచున్నది.

టర్కీ

గల్లిపోలీలోని యొక “ప్రైవేటు”ని ధైర్యము.

లండను గాజెటు ఇల్లు వ్రాయుచున్నది:—ఆగస్టు 20 తేదీ ఒకప్రైవేటు సైనికుడు తనవీధిలో గాయము తగిలినప్పటికిని ఓర్చుకొని, తన సహాధ్యాయుడై యొకడు గాయపడి తలతేలపోకగా, తురమ్ముల కందకముల చాటున రెండు రోజులు ఆగి, తరువాత ఆదిని దున్నులకు నొకతవుగోల తగిలింది ఒక వైపున తురమ్ము జ్వాలలు మాడ్చివేయుచుండగా, 800 గజముల దూరమునకు ఆకరిని కుంటుకొనుచు ఈడుకొనికచ్చెను.

స్వీయూ

స్వీయూయొద్ద ఆస్ట్రీలియా జర్మను సేనలు.

లండను నెవ్రెంబరు 30:—స్వీయూప్రాంతమున క్రతు సేనలు బహుశాద్దీ—నగరం కొంగరకు రీ తులకువైగా నున్నవని కొందరుకు చెప్పుచున్నారు. వారు స్వీయూ కుత్తర సహాయమున డ్రీనాసేవు వరులకు మధ్యకునూడ సేనలను లెచ్చిరి తెలియుచున్నది. సైన్యము విస్తారముగా తన్నుదని ఏర్పాటు నుండిచ్చిన వార్తవలనను నరిపాదు కాపుదలకు చాలినంత సేనమాత్రమే యున్నదని బుకారెస్టునుండిచ్చిన వార్తవలనను తెలియుచున్నది. బల్గేరియా వారిని యుద్ధమునకుదింపుటకు జర్మనువారు వారికి లోపలిని వివరీతవు టాకలకు కలిగించిరి తెలియుచున్నది.

బల్గేరియా

బల్గేరియా విషయములు.

లండను ఆక్టోబరు 2:—ప్రాంతప్రజలను జర్మనుల క్రార్త్యమునకు దాసులనుగా చేయుట యాలోచించుటలైన తగినదని యని లండనులోని దక్షిణస్థానసంఘము వారు బల్గేరియా సోవ్రాస్సి వెసిడోయకు కంచివార్త నంపిరి.

బల్గేరియులకు ప్రాచ్యుదేశము రెండవ జన్మభూమి: రష్యాదేశము మోక్షప్రదాయ: ఆంగ్లదేశము శురతుణకర్త అను విషయమును బల్గేరియావారిన్నటికిని మరవబోరు. అట్టి వారిని సోదర ప్రజలతో పోరునకు పురికొల్పుట ఇషుమంతము పాడిగాదని ప్రాచ్యులనున్న బల్గేరియావారు షెర్దివాండు రాజుగారికి తంతివార్త నంపిరి.

బళ్లెరియా మంత్రివర్గములో మార్పు.

లండను, సెప్టెంబరు 31:—నూతన మంత్రివర్గము నేర్పడుచున్నది. స్పెషియల్ రాజాగారు మాలినపుగారి నకుగలదు మంత్రివర్గమున చేరి గాని తన వారికి సహకారమునుండి గాని పనిచేయుచు కొరక గాని మాలినపుగా రంగీకరించలేదు.

గ్రీసు

గ్రీసుదేశమువారి భావము.

లండను, సెప్టెంబరు 29:—ఏథెన్సు-౧౫ కోట్ల ప్రాంతముల యుద్ధము తీరుటకు పరిపాలక సంఘముగారు చట్టమును మొదటిసారి అంగీకరించి దొరతనమువారు తాటస్థమును నిలువగోరిరి. కాని అవసరమైతే సందీకరణము స్వయంగా చేయవలయును చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారని తెలిజుటగాను సభలో నుడిచి, ఇంతిన్న వంతనమువారు చేయదగిన దింకొకటి లేవలేదని ప్రతిఃక్షల నాయకుడగు గోవాను గారు నడిచిరి రాజ్యాంగసభలో నేడందు నేకాభిప్రాయము.

చీనా

చీనాలో నల్లమందుద్రావకమును పీల్చుట నణచివేయు యత్నము.

లండను, అక్టోబరు 2 హాగ్ కాంగ్రెసు తియ్యచేయుటకు నల్లమందు ఆయుధమును క్రమపరచుటకు కాంటునదొరతనము వారికి సంఘము నేర్పచుచున్నారు.

అమెరికా

తీగలు లేకుండ తెలిపాను

న్యూయార్కు, అక్టోబరు ౧:—హాగ్ లూలునుండి అమెరికాకు 4600 మైళ్లదూరమునకును తీగలు లేకుండ తెలిపానటా మాట్లాడుట కేర్పరచిరి.

తీగలకు గాలి.

న్యూయార్కులో తీగలకు గాలిలేకది. చాల తేవకములును కట్టవలయును నేల పూలినది. ఏదోయొక నష్టము కలుగనిట్లు ముక్కటియును లేదు. గంటకు 100 మైళ్లు పోవు వంతి వడిగా గాలి పీచినది.

అరవికునాకను గూర్చిన చర్చ.

లండను, అక్టోబరు 2:—న్యూయార్కు—కాంటెనెర్ మార్కెట్ పుగారు జర్మనీవారి ఖరీదుందిరి అరవికునాకనుగూర్చిన వివాదమును పరిష్కరించుటకు కిది ఉధాగము కాగలదు.

ఆంగ్లపరాను యుగము.

లండను, అక్టోబరు 2:—న్యూయార్కు వై యుగపు మొత్తి మిదివరకే చందాచేయుటకు. వలయు దానికంటె అధికమగు భనము చందాచేయుటకు కారవచ్చుచున్నది.

జర్మనివారి ద్వేషము.

లండను, అక్టోబరు 1:—ఆంగ్లపరాను వారలకు అమెరికాలో యుద్ధము దొరకుట జర్మనివారి కధికమగు ద్వేషము కలిగించినదని ఆఫ్ఫుల్డ్ నాయుండి తెలియజచ్చినది.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలోనున్న జర్మనివారి వైవికాధిగారి.

లండను, అక్టోబరు ౧:—వాషింగ్టన్—కెప్టను ప్రిమెరాగారిని అమెరికానుండి జర్మనివారు గిప్సీపరచుచును లేదా వారిని స్వదేశమునకు గొంపోగునననది అమెరికావారు జర్మనివారినికోరుదురని తెలియజచ్చుచున్నది.

ఆంగ్ల పరాను ఆర్థిక రాయబారులు.

లండను, అక్టోబరు 1:—న్యూయార్కు పీకొకవిందు చేయబడెను. ఆ విందుక అమెరికావారు మిత్రమందలివారి యెడల అధికాను కాగములతో ప్రసరించిరి. కీక్రమన మిత్రమందలివారు విజయమొందునని ఎల్లరును నూచించిరి. వీరు కనుపించిన సానుభూతికి లాభ్యుడింగు గారు వందలములర్పించిరి.

సింలా

శ్రీ రాజ ప్రతినిధిగారికిని బసాలోని సర్ జాను లకునుగారికిని జరిగిన యుత్తర ప్రత్యుత్తరములు.

సింలా- అక్టోబరు 1:— శ్రీ రాజ ప్రతినిధి గారిలుల తంతివార్తనంపిరి. ఎకలునిలాంబ్రామొద్ద జరిగిన యుద్ధమున

విజయము కలిగినందులకు నేను మిమ్ము మహాభూత్యులుగా నభినందించుచున్నాను. ఇట్లు విజయము కలుగునట్లు సమాన ప్రయత్నముచేయుటలో పోరిన జనరలు టవున్సుకు గారికిని వారిసేనాని వారికిని శావందములను దొంగగోరెదను. గాయములు తగిలినవారికి చేతనైనంతవరకెట్టి లోపమును కలుగకుండ సకల సౌఖ్యములను సమకూర్చుచున్నారని మొదలను

బ్రాహ్మ అక్టోబరు 1:—నర్ బాగ నిక్కనగారిలుల తంతివార్తనంపిరి. శ్రీ మారు జంపిన దయాభూత్యులగు సందేశమున కెల్లవారు సధికానంద భరితులైరి. జనరలు టవున్సుకుగారి పక్షమునను నైకులందరి పక్షమునను నేను మిగుల వందలముల సాచించుచున్నాను. గాయముల తగిలిన వారు సౌఖ్యముగా నున్నారు. వీరిలో కొందరిచట నే మరల స్వస్థులై వైవ్యమున చేరగలరు.

శ్రీ రాజ ప్రతినిధిగారికి వచ్చినతంతివార్త.

ప్రాశ్నరంగము.

లండను, అక్టోబరు 1:—బెల్జియములో ఆంగ్లనాకాదళములో తీరమున నన్న జర్మనుల ఫిరంగులవై గుండ్రను బరపుటలో ఆచటమున పరానువారి పెద్దఫిరంగులు గూడ పోడ్చుడిచి. సాచెముల తూర్పున పరానువారు క్రొత్తగా పట్టుకొనెన స్థానములవై శత్రువులు తీరముగా ఫిరంగులకు కల్పిరి. కాని మొపెములో నేమియును కాల్యలేదు సోపకు నుండి సోపేకువై మార్గమునకును విల్లినూరుకుండి మన్తొయినుకువై మార్గమునకును నడుచు పరానువారు ముందుకు వైరిరి. ఈ ప్రాంతమున పరానువారు జర్మనుల రక్షణస్థానములలో రెండవంక్రి లూనూరుదగ్గర చేరగలిగిరి. మెన్సిలుకును మెసీజెనుకును ఉత్తరమున విజయస్థానములని జర్మనులు పేరు పెట్టిన స్థానములనురమ్మవారాక్రమించిజర్మనులవిడిచిపోయిన స్థానములనుకు ప్రపరుచుటలో మెన్సి యోఫిరంగులమరలదొకినవి ఒక్క మొపేములోనే 121 ఫిరంగులు దొరికినవి వాయుచలము ప్రతికూలముగానున్న పరాను వైమనికులు జర్మను నేనాముఖమునకు వెనుకనున్నవారి గమన స్థానములవైవకు చాల వైత్వ మొగలమీదను బాంబులను వదలిరి.

రవ్యరంగము.

సింలా ప్రాంతమున లక్ష్మకు ఉత్తరమునను ఈశాన్యమునను 87-27 మైళ్ల దూరమునను బాట్టోరిమ్మ కోల్పియొద్దను. ఈశాన్యమున 22 మైళ్ల దూరమునను సిల్వొయొద్దను పోరు జరుగుచున్నది. విల్సాకు తూర్పున స్వార్థనుయొద్ద పోరు జరుగుచున్నది రవ్య వారు లక్ష్మకు వదలిపోయిరి. గలిషియాలో ఈశాన్యమున రవ్యవారు ఆస్ట్రీయావారిని వెనుకకు తిరుచుచున్నారు. అనేకయుద్ధములలో విజయముకలిగినది. వైవ్యములు ముందరిటిలోనున్నవి. రవ్యవైరికి లిటివల జర్మనుల నోడించుటవలనను జర్మనులదలపడుటవలనను చాలను త్యాసముతోనున్నారు. అని రవ్యవైరి కాధికారులు ప్రకటించిరి.

ప్రాశ్నరంగము.

లండను, అక్టోబరు 2:—శత్రువు లనేకచోట్ల తలపడిరి నాలుకొక్కి వాయవ్యమున తీరమునపోరు జరిగినది. తక్కినపు కొనను మాత్రము శత్రువులు 150 గజములదూరమున కందకము నాక్రమింపగలిగిరి హూంజిందద్ శత్రువులతీరముతగినది. శత్రువులు ముందుగని ప్రేల్పి మొదటి పక్షిలో ప్రవేశింపగలిగిరి కాని మానేయు చురల తలపడివారిని తరిమివేసి అచ్చటచ్చట కొద్ది స్థానములు మాత్రము వారిచేతున్నవి. గతవారమున మా విమానములు చాలించుకుగా పరిచేసినవి. పెద్ద రైలు బాటును ౧౫ చోట్ల చీల్చివేసినవి తెలిసి వెనుక రైలుబండ్ల కాలలను తగులబెట్టినవి. న్యూవెల్లికి తూర్పునను పరానువారు ముందుకు వెళ్లగలిగిరి. మొపెములో పరానువారు జర్మనులను పూర్తిగా నిలువరించి మెసేజెను వత్తరమున ముందుకు వెళ్లిరి. వెర్నూనమీద పెద్దఫిరంగులు కాల్యబడెను. పరాను వారు రైలుస్టేషనుమీద ఫిరంగులకు కల్పిరి. పరానువారి విమానములుగూడ రైలుస్టేషనులమీద బాంబులను వేసెను.

రవ్యరంగము.

రీగాకు దక్షిణమున 29 మైళ్ల దూరమున నన్న మిస్రపు వైరి జర్మనులు తలపడగా రవ్యవారు తరిమిరి. రీగా మొదలగు పట్టణములవై జర్మనుల విమానములు బాంబులను వేసెను. కాని సాంక్రామికమగు నష్టమేమియును కలుగలేదు. డ్వెస్సుకు వందలకు 9 మైళ్లదూరమున జర్మనీవారు కొన్ని కందకముల నాక్రమించిరి. డ్వెస్సుకు ఆ గ్వెయమున 88 మైళ్ళదూరమున దునీలో వచిట్టరామును రవ్యవారు పట్టుకొనిరి. కాట్టనదికి వెనుకగా జర్మనులు తరుచుబడిరి. లక్ష్మకు ఈశాన్యమున తీర్చి చుగు పోరు జరిగినది. జర్మనులు చెల్లాచెదురుగ పోయిరి.

బారిసాలు మాత్యక్తు.

ఈకేను ఈనెల 1 వ తేదీని విచారణ జరిగినది. జ్యోతి మాచంద్రిపాల నరేంద్రి చంద్రిదాసు ప్ర మనోరంజనసేను గుప్త యనువారు ముద్దాయాలు. 6-9-156 తేదీని మేజస్ట్రేటు కిట్టిగారికి నమాచాము వచ్చినది ఆ య న యు త్త రపు ప్రకారము బైసికియ య కాణ ము సో దా చే య బడినది. తరువాత మూ రా బం జి సంస్థానమున నన్న కటివడలో కొందరు బెంగాలీలు నీవసించు నిల్లు సోదాచాడ బడినది. ఆ బెంగాలీ లదివరకే ఇల్లు విడదగి యిరి. రై నెన్ను లేకుండ కొన్ని ఆయుధములను వారా ఇంట నుంచుకొనినబాడ కావచ్చినది. వారిని వెదకుటకు పోలీసువారుపంపబడిరి. వారు రైలుకు వెళ్లుదు రని మురాబాడిసంస్థానమునుండి బారిసారుకు వెళ్లువారు లరికట్టబడినవి. 9 వ తేదీని శని సామసు యి కొందరును చేపలను వట్టుకొనుచుండగా 5 గురు క్రొత్తవాండ్లు నదిదాటి అడవివంక పోవుచుండిరి. దశేదారు సోవరు దును మరికొందరును వారి ప్రశ్నించుచుండగా వారు సరకు చేయుచుండ వెళ్లిపోయిరి ఈవంకటి తెలిసి మేజస్ట్రేటుగారు పోలీసు నిబ్బందిలో నచటికి వెళ్లిరి. పోలీసువారికి క్రొత్త వారికి పోరాటము జరిగినది. వారిలో పెద్దర లూంగిరి. ఒకడు చనిపోయెను. ఇద్దరికి గాయములు తగిలినవి. గాయములు తగిలిన వారిలో నొకడు వైద్యశాలలో చనిపోయెను. తక్కిన ముగ్గురిమీదను కేసుచేయబడినది. అని దొరతనమువారి వ్యాయ వాది చెప్పెను. ఈ కేసులో చనిపోయినవారి నిర్ధరిని పరీక్షించిన డాక్టరు దేదరు రహిమానుఖాను బహద్దరుగారు 27-9-156 తేదీ సోదాచామునాడు గుర్రపుబండినెక్కి వెళ్లుచుండగా నొక పెద్దకోతి గుర్రమున కడ్డము గాచుమికను. గుర్ర మాకోతి మాచి బండిని చెట్టులోనికి ప్రోసెను. డాక్టరుగారు బండిలో నుండి పడిరి. గట్టిదెప్పితగిలెను. 29 వ తేదీ బుధవారమునాడా దెబ్బలవలన నాయన మృతిపొందిరి.

హిందూ దేశ రక్షణ శాసనము.

ఈ శాసనము ననుసరించి బంగళాను 188 గురివై కేసు చేయుబడినది. వీరిలో యిగ్గురిని విడుదలచేసిరి. 65 గురిని శిక్షించిరి. 55 గురిని రింక విచారణలో నున్నారు. పంబాబులో 8106 గురి మీద కేసు చేయబడినది. 2808 గురు విడుదల చేయబడిరి. 141 మంది శిక్షింపబడిరి. 157 గురు విచారణలో నున్నారు. రిక్కింగాస్ట్రీములవారివై నీ శాసనములెంద కేసులు లేవు.

నిర్బంధవాన శిక్షలు

బంగళానున 26 గురికిని పంబాబులో 58 గురికిని సం యుక్త వరకవాలలో 5 గురికిని బొంబాయి బర్మా చెన్నపురి రాష్ట్రములలో 2 కిని ఢిల్లీలో 7 గురికిని నిర్బంధవాన విధింప బడినది.

హిందూ దేశము సామ్రాజ్యసభ.

అలహాబాద్ అక్టోబరు 3:— యుద్ధమున హిందూ దేశము అధికమగు సహాయమునం చెను. అందువలన సామ్రా జ్యసభలో నీదేశమున చేర్చుటకు అధిని వేశనము లన్నియు వృద్ధమహాభూత్యముగ నంగీకరింపగల యును అకియా ఖండేశక ముల నీసభలోనికి రాసీనుకుండ చేయుటలో, న్యూజిలెండు ప్రాముఖ్యముగాంచెను. ప్రస్తుతమాచనకు బలపరచి సత్కార్యము నొనరించుటకు యుక్తమగు అవకాశము తలపించెను. ఈవిషయమున న్యూజిలెండువారు తక్షణమే పని పూసనగు నని ఈవినింగుపోట్లు ప్రతిక ప్రాసెను.

మదరాసు కార్పొరేషన్
2728 నోటిసు
మదరాసు కార్పొరేషన్ వారి సామానులను, సాత్తులను వేలమువేయుటకుగాను ఒక (ఆక్ష్వినియరు) 1915 సం॥ నవంబరు నెల 1-వ తేది మొదలు మూడు సం వత్సరముల పర్యంతము కావలసి యున్నాను 1915 సం॥ అక్టోబరు నెల 20-వ తేది వరకు పెట్టుకొనబడు దరఖాస్తులు ప్రసిడెంటువారి వలన పట్టబడును. దరఖాస్తుదారు తమ దరఖాస్తు లలో అన్ని ఖర్చులతో సహా ఎంత ప్రతిఫలము కోరుదురో వ్రాసి పంపుకొనవలయును.
కార్పొరేషన్ ఆఫీసుదగ్గరకు జె. సి. మొలోనె, జనరలు డిపార్టుమెంటు 1 అక్టోబరు 1915 ప్రసిడెంటు.

వృత్తాంతములు

సర్. పి.డి. భట్టిగారు:— వీరికి శనివారము రాత్రి బొంబాయి ట్రాన్స్ మహిళా పోలీసులు వీరుకొలుపు విందు చేయబడెను.

విరాళము:— 25000 రూపాయలకు సభాగాజుగారును, 15000 భావలూకనంసా వాణిజ్యమును లేడి హాల్డింగ్ సంజాయి స్వరణచిహ్నానిధి కొనగిరి.

శత్రుప్రచారక:— కొంతకాలము కిందట యీ ప్రతిక ప్రచురణ మామీదయ్యెను. ప్రస్తుతమున దీనిని మరల ప్రకటించుచున్నాడు.

సంయుక్త ప్రకటనలు చట్ట నిర్మాణ సభ:— మంగళవారమున ఈ సభలో 101 ప్రశ్నలు అడుగుబడును. 4 ప్రశ్నలను అపసాదించబడును.

రాజ్యపరిధి:— లూవి హార్ట్ లార్డు మరల లార్డు చాంస్-ఈ ముప్పులో నెవరో యొకరు రాజ్యపరిధిని నియమింపబడుదు రని వార్తలు వచ్చుచున్నవి.

మద గాను బాంకికేసు:— కొలంబోలో మదరాసు బాంకిలో ను ౨౧,౬౨౯౦ పోయినది. ఈ సందర్భమున సి. పి. డి. సోలూ అను గుమాస్తాను మరయొకజవానును చెరసాలలో నుంచిరి.

ఏ. బబూ గారు:— వీరు మహమ్మదీయ నైనికలకు ఖురానులను పంపిరి. హిందువులకు నీకులకు గూడ వారి వారి మతగ్రంథముల నిత్యవ్రతనది ఆ గాభానగాను కూపించి నందున బబూ గారు వారికిగూడ నిచ్చుటకు ప్రతిష్ఠించుచున్నారు.

శ్రీ రాజ్యపరిధి గారు వికసిత సంస్థానమునకు వెళ్లుట:— నవంబరు నెలలో శ్రీవారు వికసిత వెళ్లెదరు. అచట సరస్వతీ మున మృగయా ఫలము జరుగును. ఈ సంస్థానమున గూడ వర్షము లేనందున వంటలు కలిగలేవు. కాని దొరతనమువారు తగిన ఏర్పాటులను చేయుచున్నారు.

ఆసియా నెట్టుగారు:— కొందరు మిశ్రులకూచనము వైన ప్రస్తుతము వీరి అలహాబాదు ప్రయాణముపై చేయబడినది. గి.౧౨-౧౧-౧౯౧౬ లో జరుగు విద్యావిషయక సభకు వెళ్లుదురు అచ్చటినుండి అలహాబాదునకు వెళ్లుట కీమే నిశ్చయించియుండెను.

నాగపూరు స్వచ్ఛంద సహాయక సంఘము:— 18-9-15 లేడిలో అంతము 6 నెలలలోను వైసంఘమునా 57000 రూపాయల చందాల కింద వసూలు చేసిరి. 56౨00 రూపాయలకు ఖర్చువెట్టిరి. ఈ మొత్తమునుండి నెంట్ బాను వైద్యసహాయసంఘమునారికి అధికముగా ధన మియ్యబడెను.

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాటకబాధా నివారణ సంఘము:— వీరికి పుట్టికి ౨౨౦౦౦ లు చేరినది. మరియు ౧3౦౦౦ చేరవలసియున్నది. ఇంకను చందాలను వసూలుచేసికొనుచు బాధపడువారికి సహాయము చేయుటకు ఏర్పాటుచేయుచున్నారు. ౧3-౧౦-౧౯౧౬ సభ జరుగును.

ఎన్. సి. సేతు దంపతులు:— లండనులో కారెక్టరాలు కోర్టున 21 వ సంవత్సరం ఇంటనున్న ఎన్. సి. సేతు దంపతులు వారమునకు మూడుదినములు గాయములతోగల నీపాయిలకు విందుచేయుచుండును. అనేకమంది యిందులకాహూతులై సేతులలో చేరుచున్నారు. సేతు గారి భార్య చాల విద్యావతి.

ఆసియా నెట్టుగారి జన్మదినోత్సవము:— నాగపూరులోని దివ్యజ్ఞాన సమాజమునా ఆసియా నెట్టుగారి 65 వ జన్మదినోత్సవమును 1-10-15 లేడిన మిగులవైభవముతో జరిపిరి. తాము 18 వ లేడిన నాగపూరును చేరితిమి. హిందూతత్వ సేవకుండలి ప్రధనుసభ్యుడగు డేవిడ్ గారికొక లేఖను వీరు వ్రాసిరి.

సింగుచట్టనిర్మాణసభ:— 1-10-15-న లేడిన వైసభ సమావేశ మయ్యెను. తేమాకు, రబ్బరు, కోకో, పెంకాయమున్నగు వానిపై పన్నులు విధించి 55 లక్షల రూపాయలు

సమకూర్చుటకు నిశ్చయింపబడినది. శ్రీగర్బుగారు చాల తదృఢవ్యసించిరి. అధినితేజసముల కార్యదర్శిగారు వెక్కువై ర్యానులను సమపాదించిరి.

ఒక స్త్రీని ఆక్రమణకు చేజిక్కుదుట:— మిరోవాన్ గ్రామముననుగడు ఒక హైందవస్త్రీని ఆక్రమణకు చేజిక్కుదుట నుంచిరి. ఇందులకు గాను నయ్యట్ మేజిస్ట్రేటు గారు వీరికి వేరువేరుశిక్షలు విధించిరి. కేసుపునర్విచారణను కొరకు దాఖలుచేయబడిన పిటిషన్ ను ముద్దయులు అపిలరు నెవచ్చుజడ్జిగారు కొట్టివేసిరి. క్రిందికోర్టుతీర్పుల ఖాయపడినవి.

లండను నగరమున భారతీయ శ్రమజులు:— లండను నుండి యొక విలేజు బొంబాయిలోని యొక కత్తికి కిటుల వ్రాసెను. "విద్యార్థులు:— ఇదిగదా కెన్నడును విశ్వ విద్యాలయములలో భారతీయ విద్యార్థుల సూక్ష్మ ఇంత శక్తులుగ నుండలేదు. చాలమంది వైద్యసహాయ సంఘములలో చేరి. కేంద్రీయ సర్వకళాశాలలలో భారతీయ విద్యార్థుల స్థానమున నితరులు ప్రవేశించిరి. ఆట్యఫర్వ సర్వకళాశాలలో మాత్రము కొద్దిగా ఖాళీలున్నవి.

గా. సర్ ప్రభాకరకర్ పట్టిగారు:— వీరి కనేకమంది శ్రమజులు విందులు చేయుచున్నారు. ౨౦-౧౧-౧౯౧౬ హిందూతత్వ సేవకసంఘము గా నుసాహాయ్యు లొసంగిరి. 3౧-౧౧-౧౯౧౬ లేడి రాత్రి మా. పెన్ను గారు ౧౧౦ మంది స్నేహితులకును పట్టి దంపతులకును పన్నుచానుక విందుచేసిరి ఈ నెల ౧౨ లేడి సాయంకాలమున సేనాధిపతిగారి ఖాళీ మణులు పట్టిగంపతులకు గాంధూలమున విలిచిరి. ఆయన యచట కొకగంట చుండిరి. మ్యూనిసిపలు నెసిడెంటు ఆఫ్ గారుగూడ నొక విందుచేసిరి.

హైందవస్త్రీలకు వైద్యవిద్యను నేర్పించుట:— వైదిషయమున విశ్వవిద్యాలయముల సహాయము నేరదుటకు భారత జాతీయ సంఘకార్యదర్శి యగు మినబేక్ ఆనునామె రివ లేడిన బొంబాయికి ఇంగ్లాండునుండి వచ్చెను. విశ్వ విద్యాలయముల వారి సహాయము పడయుటకై ఈమె హిందూతత్వమున సాహాయ్యమును. ఆకారణమున బుధవారము నాటిగాత్రీ ఈమె బొంబాయినుండి బయలుదేరును.

క్యాన కాన కోగ నివారణసంఘము:— వైసంఘము వారు బొంబాయి పురమునకు చాల ఉపకారమునర్పిరి. మూడు సంవత్సరములవరకు సాము 10 వేల రూపాయల చొప్పున తమ కొనగవలసినదని వీరు క్యానకేసువారిని కోరిరి. ఈ సంఘము పురమునకు చాల ఉపకారమున్నది. కాన వీరు కోరిన ప్రకారము చేయవచ్చునని మ్యూనిసిపల్ కమిషనరు గారు నూచించిరి. వైదిషయము కొలది కాలముననే చర్చింపబడును.

ఈజిప్టు వైద్యముల రాకపోకలు:— ఈజిప్టులో వైద్యముల రాకపోకలు ఇంకను జరుగుచు నేయున్నవి. ప్రజలకు సదుపాయమునుగట్లు వెక్కువైర్పాటులు చేయబడుచున్నవి. వైద్యములు రాత్రి భాగమున నచట రహస్యముగా చేయుట మున్నగు ఏర్పాటులు చేయబడినవి. కయిరొ దివి ఇటీవల ఒక నాటి ఉపయమన ఆస్ట్రేలియా పటాల కిదిరము ప్రక్కను కేంద్రాటాలును విడిసియుండెను. తమ గౌరవమున కుదిరితిరి ఈజిప్టు వారి సేవకు స్వాగతముసంగిరి. కేంద్రాటాను ఆకాని మున్నగు వానియందు ఆస్ట్రేలియావారిని పోలియుండి. బలమైన శరీరముల కలిగియుండిరి. వీరరసముట్టి కనుమండెనా అనుచుండిరి. ఆ కయిరొలోనున్న విలేజు యొకడు వ్రాసెను.

పిట్టలూ బంధువులు:— వైదిషులకు బొంబాయి నుండి పిట్టలూ కాల్పబడి మృతికొందిన 8 కళేబరములు 1-10-15 లేడి ఉదయమున క్రిష్ణగర్బు తీసుకొని రాబడినవి పిట్టల దెబ్బ తగిలిన రాంబాయిగారి మూడవదినమున వైదిషులకు బడిన లేడిని ఆయూరివైద్యశాలలో వృత్తి నొందెను. ఈబండిపిట్టకు సంబంధించిన బొంబాయిగర్బును పురస్కరికర్త అచ్చెనుచేసిరి. కిక్కిరావారు పారిపోయిరి. కనకలైకుండి వెల్లెదవహానికి 30-9-15 లేడిన ఒక బతుకై: బంగి వచ్చినది. బొంబాయిగర్బు తూటాలు మున్నగునవి. దీనియందుపంపబడెను నను అనుమానములే దీనిని బలునాడారేయలేదు. బొంబాయి వివిధములైన పిట్టలకు కలిగియుండెనయ్య నాటిని వారు లాభకరముగ నుపయోగించిరియు ఇటీవల తెలియకల్పిన 4 వ చంపబడి. 6 రిక వట్టమైన గాయములు తగిలెను. పోలీసు

భటు లక్ష్మయ్యకు లై ఈ బొంబాయిలోకై పలు మార్గముల పోయిరి ఒకరికైన వీరి బాడ గానరాలేదు. ముడిలియ క్రిష్ణగర్బు ప్రాంతముల తంతివాస్తా మార్గములగు తీరలంబించబడినవి.

ఆ మొట్ట ధండే కేసు నోర్సు గారు తమ వాదమును తిరుగ ప్రారంభించుట 3౦-౧౧-౧౬ లేడిన వైదిషుల తమ వాదమును నోర్సు గారు మరల మొదలిడిరి. వందరు సాక్షుల సాక్ష్యమున, నెవచ్చు జడ్జిగారి తీర్పులోని కొన్ని భాగములకు ఖండించిరి. ఆ మొట్ట చంద్ పక్షమున గా. వి. లక్ష్మగారు కూడ గొంత వాదించిరి. ఈ కేసు ఈ కేసున మరల విచారణ ప్రారంభమైనది దీక్షలన నాగపూరులో కొంత ఆశ్చర్యముకలిగినది. కొర్టు ముదిరముల నందు ప్రజలు గురుగూడి యుండిరి ఈదినునో కేసు విచారణము నమాప్తముగ నని తలచున్నారు.

దసరాసంఘము బందరు.

ఈ సంవత్సరపుదసరా వ్యామామాయమున, మస్తీయను ఈ నెల 15-16 తారీఖులలోను జరుపబడును. మస్తీయను, ౧16 ల బహుమానము గొప్పరస్తాయనకు, అంతకన్న తక్కువతరగతి అనగా మధ్యజోడువస్తానుకు ౫50-0-0 ను చిన్నజోడు వస్తానుకు 25-0-0 ను నియ్యబడును. వస్తాడులందఱును, విద్యార్థివస్తానులును ఈ నెల 1౬-న లేడికే హజరు కావలయును

కోన సీతారామరావు, నెక్రిబిరి.

సానిక వార్తలు

దీపముల వేళ్:— నేను కేపును 6-26 గంటలకు దీపములు వెలిగింపబడును.

కాలమాన స్థితి:— నుటి అధికావృష్టి 94-1 డిగ్రీలు, అధిమోష్ణాస్థితి 78-4 డిగ్రీలు.

తెలలూ నోటీసు:— నేటికలకత్తా మొయలు సాయంకాలం 8-80 గంటలకు చెన్నపట్నం నెట్టుల ప్రేక్షకుల వచ్చి చీదను.

చార్కుటపురు భాషాభివృద్ధి సంఘము:— కేపుసాయంకాలం 5-15 గంటలకు ఈసంఘమునా మొట్టి సాంకత్వరీకోర్సును జరుగును బొంబాయి ఆర్ యుజ్ ఆయ్యంగారు గారు "ఆస్వేషించుట ఎల్లు" అనువిషయమునుసూచి ఉపన్యసించును హానలిక్ వ్యాసుమూర్తి బ్రాటరుగారు అధ్యక్షతన వహించును.

నోటీసు.

ఇందుములముగా నెల్లవారికి తెలియవరచునది యేమన:— ఆయ్యా!

మానాయనగారగు లేటు పారేపల్లి శ్రీరాములు గారు మేరూరణమునల్ల సుమారు ఒకమాసము కిరొబులువరకు గొప్ప కాసులలోపుండి తన జనకసోదరుడగు పారేపల్లి సుబ్బారావుగారు ప్రోత్సలముచేత యేమాత్రము బుద్ధిస్వాధీనులేని తనకందుల మేజరు అవిభక్తమూడువరకున్న సూత్రంబున పండా ఈసంవత్సరము జూలైమాసములో నొక మరణశాసనమును వ్యాపియున్నాడు ఆ తేనిసికి ఆ మరణశాసనము శాస్త్రవిద్యధ్యులార్చకారము చెల్లకలదు.

తనవీరు మారండిగారు పరుపదముచెడిన తరువాత సదరు సుబ్బారావుగారు నాయొక్కయల్లేయన వస్తుము కలుగ చేయవలెననే తలంపుతో మాతృగడ్డి వ్యవహార సంబంధముగొన్ని ప్రామిశు నోట్లున్న, కొన్ని తేజభాదస్తావజులున్న, కొన్ని యింత్రక్షుడస్తావజులున్న, జమాఖర్చు చితాదాఖలా కొట్టుకున్న, స్ట్రామకాతాకు పుడవలసిన కాపుగా కొంత మొత్తమున్న నాకు తెలియపండా నాయుంటినుండి తప్పించి నారు. సమయ సమాధానము నియ్యక కాలహరణము చేయుచు ఆ నేకిచిహ్నులు కలుగచేయుచున్నారు. తేడిలు ముందు తెలియగలదు. మా నాయన గారు గౌరవలభ యివ్వకల సిన యజ్ఞములను తీర్చుటయు, మారండిగారికి లాభలవలన రావలసిన వాకీలు వసూలుచేయుటయు మేజరు అవిభక్త మూడువరకు నాకుమాత్రమే నిరంకుశముయిన హక్కుకలదు. మరియునీ యంతమాత్రము హక్కులేరు. మర్న నామేజునో నాఅనుమతి అని వస్త్రుకు వేసి నా, నాపేరులేనండా తమకు స్వతంత్రములనని తనపేరితో యెట్టి లిఖితములు జరిగిందో మీరు విశ్వసించరాదను. అట్టిలిఖితములు లాభకరము చెల్లవు.

తమగారి ఇతరులుగారి మా తండ్రిగారికి ఇయ్యకల సిన యేవాపరులు ఆయినా నాకుతప్ప మరెవరికి ఇచ్చినా మీరు వట్టపదవలసినదేగాని తమకు జవాబుదాని కిచ్చును.

వెజనాడ, పారేపల్లి శ్రీరామరావు.

THE GREAT WAR.

Balkan Troubles : Bulgaria won Over by Germany.

ATTEMPTED INVASION OF SERBIA DEFEATED.

Anglo-French Loan Oversubscribed.

BATTLE OF CHAMPAGNE: A GRAPHIC REVIEW.

[Reuter's Agency.]

BULGARIA.

Enemy Officers in Bulgaria Active.

Sir E. Grey's Statement.

LONDON, October 3.

Sir Edward Grey has authorised the statement that information has been received that Austrian and German Officers for several days past have been arriving in Bulgaria with a view to actively directing the Bulgarian Army. This action is precisely similar to that taken in Turkey where German Officers forced Turkey to make an entirely unprovoked attack on Russia. The statement concludes that since the allied powers are bound to support the States threatened by such proceedings in Bulgaria, this news is regarded as of utmost importance.

Slav Committee's Telegram to Bulgarian Parliament.

LONDON, October 3.

The Southern Slav committee in London has telegraphed to the President of the Bulgarian Sobranje that it is unthinkable that Bulgaria should contribute to the subjugation of Slavdom to the brutal German-Magyar tyranny.

Bulgarians in Paris Telegraph to their King.

Bulgarians in Paris have telegraphed to King Ferdinand that to drag them into fratricidal war is incompatible with the aspirations of Bulgarians who cannot forget that France is their second fatherland. Russia their liberator and England their protector.

Bulgarian Cabinet Changes.

The Real Position.

LONDON, October 3.

It appears that King Ferdinand did not ask M. Malinoff to form a Cabinet, but to enter or co-operate with the present cabinet, but M. Malinoff declined.

SERBIA.

Austro-German Concentration on Serbian Front

Estimates of its Strength.

LONDON, October 3.

Much interest has been aroused by the alleged Austro-German concentration against Serbia. The estimate's vary from a mere handful of troops to over half a million. They are reported to be between the Drina and the Save as well as on the Serbian northern frontier. Athens telegrams suggest large concentration, but messages from Bucharest indicate that there are only enough to guard the Austrian frontiers. Nevertheless it is persistently stated the Germany has made extraordinary promises in endeavouring to secure Bulgaria's support.

GERMAN TROOPS ON THE DANUBE.

Attempted Invasion of Serbia Foiled.

Troops Annihilated While Crossing the River.

LONDON, October 3.

PARIS.—A telegram from Bucharest says that German troops have relieved the Austrians in the first line on the Danube. A German battalion which was trying to cross the river near Semendria was annihilated, and a further German force coming in boats to the assistance of their comrades were drowned. Seven German attempts at seven different places were defeated with heavy losses. The allies' success have caused indescribable enthusiasm throughout Rumania, and there are great rejoicings among the people.

UNITED STATES.

Anglo-French Financial Commission to U.S.A.

Enthusiastic Scenes at a Banquet.

LONDON, October 3.

NEW YORK.—At a banquet to the members of the Anglo-French Financial Commission four hundred guests cheered themselves hoarse, while toasting President Wilson, King George, and President Poincare. Everyone expressed the hope that the allies would speedily win. Lord Reading eloquently thanked America for her help and sympathy. The American speakers asserted that the British, French, and American interests were identical.

Great Success of the Loan.

It is estimated that four hundred million dollars have already been subscribed to the Anglo-French Loan.

Amount Already Subscribed.

The newspapers announce to-day that the Anglo-French Loan has already been subscribed, and everything points to heavy over-subscription.

Germans Embittered at the Success.

A telegram from Amsterdam says:—The success of the Allies' loan in America is the subject of bitter comments in the German Press.

The 'Arabic' Controversy.

The German Note.

LONDON, October 3.

NEW YORK.—Count Bernstorff has delivered a note. It is understood that it will afford a negotiable basis for the settlement of the "Arabic" controversy.

German Military Attache to U. S. A.

To Withdraw or be Recalled.

LONDON, October 2.

WASHINGTON.—There are indications that unless Germany withdraws Captain Papen, her Military Attache, the United States will probably demand his recall.

Losses in the New Orleans Hurricane.

Over Three Hundred People Killed and Missing.

LONDON, October 3.

NEW ORLEANS.—Two hundred and fifty five persons have been killed and one hundred and five are missing as a result of the hurricane on the Mississippi and Louisiana coasts. The damage to property is estimated at a hundred million dollars.

FRANCE.

Latest Paris Statement.

LONDON, October 3.

PARIS.—The communique says:—Between Souchez and Givenchy wood the Germans made four separate attempts to retake by bombing portions of their lost positions but were everywhere repulsed. The German attack in Champagne northward of Mesnil was also defeated. The German batteries again used poison shells in Suippes Valley. Our guns engaged those of the enemy silencing several batteries.

ENEMY'S COUNTER-ATTACKS WEAKENING.

British Retain Captured Positions.

LONDON, October 3.

Field Marshal Sir John French reports that the enemy on September 29 made several attacks on positions north-west of Huthuch. Severe fighting continued all day, but we maintained all our positions except on the extreme left. There the enemy gained 150 yards of trench. Our position was firmly consolidated. Hostile counter-attacks have now weakened. The enemy fired a mine on the 29th South of the Menin road under our trenches gaining a footing in the front line. Counter-attacks on the 30th recovered all, but a small portion of the lost trench. There is no change in the situation to-day. Our aircraft were very active last week seventeen air combats being reported. Only in one was a British machine worsted. Yesterday a German machine grounded inside our lines. The attacks were made on railways in the hostile area. The main lines are known to have been damaged in fifteen different places five, probably six, trains were practically wrecked, and the locomotive sheds at Valenciennes set on fire. Considerable interference was thus caused to the German railway organisation.

Further French Progress.

LONDON, October 4.

PARIS.—The communique says we progressed in Artois capturing blockhouse and trenches south of the Givenchy wood.

There was a violent artillery duel south of Somme in Champagne and in Argonne.

The enemy's attempt in Vosges to spray trenches with liquid fire was unsuccessful.

A squadron of aeroplanes bombarded the station, railway bridge, and military buildings in Luxemburg.

FRESH PROGRESS NEAR SOUCHEZ.

Successful Attacks in Champagne.

Good Work by French Aviators.

LONDON, October 3.

PARIS.—A communique says:—Some fresh progress has been made in the Southern part of the Givenchy wood.

East of Souchez we took sixty-five guardsmen prisoners. A surprise attack in Champagne between Auberive, Epine, and Vedegrange resulted in the capture of more machine

TELEGRAMS.

guns and thirty prisoners. The enemy intermittently bombarded our new positions with lachrymatory shells, but we replied effectively. A violent bombardment of our trenches in Argonne north of Houyette was silenced by reprisals from our trench mortars on the German trenches. Shells were dropped at long range on Verdun and Nomeny and we replied by bombarding at long range trains in the station at Vigneulles causing two violent explosions. A French airship on Thursday night bombed the railway junctions at Amagne, Lyoquy, Attigny, and Vouzieres and returned safely though violently cannonaded especially at Vouzieres, where it was surrounded by incendiary rockets.

Private's Heroic Devotion to a Comrade.

Private Aldred Botts, 1st Berkshire Yeomanry, for conspicuous bravery and devotion to a wounded comrade in Gallipoli. Although himself severely wounded in the thigh in an attack on Hill 70 on August 21st he remained for over forty-eight hours under the Turkish trenches with a Private of his regiment who was severely wounded and unable to move, although he himself could have returned to safety. Finally he fixed a shovel to the equipment of his wounded comrade, and using this as a sledge dragged him back six hundred yards to our lines under a Turkish fire.

Extraordinary Strength of German Defences.

Bloody Struggle for a Wood.

LONDON, October 3.

PARIS.—The substance of the numerous accounts of the western battles confirms the extraordinary formidableness of the German defences. In some cases neither bombardment nor wholesale explosions of mines wholly wrecked them. The French at Souchez exploded twelve thousand pounds of powder below German trenches near a wood, to which the Germans had retired.

It was a perfect warren of underground shelters which the French were forced to tackle separately in face of the awful machine-gun fire. Bloody work ensued, and the numerous machine-guns in the pits covered with steel plates did terrible execution before the French, with the aid of bombs, finally captured the wood.

Trench to Trench Progress in Artois

Important Gains in Artois.

LONDON, October 3.

PARIS.—This afternoon's communique says:—In Artois the enemy violently bombarded our positions east of Souchez. However we made appreciable trench to trench progress on the La Folie heights. In Champagne we gained an important section of hostile positions forming the salient on our present line north of Mesnil. Our aviators bombed the railway junction behind the German lines. We cannonaded some of their positions at night. Otherwise quiet prevailed.

Sir John French's Despatch.

Successful British Counter-attack.

LONDON, October 3.

A despatch from Field marshal Sir John French says:—We delivered a counter-attack last night and secured our objective, namely, two German trenches south-west of Fosse, eight of which the enemy had recovered on September 26th. There have been no other incidents on our front.

Intense Artillery Duels.

French Aviators' Work.

LONDON, October 3.

PARIS.—A communique says:—Our heavy artillery in Belgium co-operated with the British fleet's bombardment of the German batteries at Westende.

The enemy in Artois violently bombarded all our front between Neuville and the woods north of Souchez. We replied vigorously. There has been an intense artillery duel north and south of Berry-au-Bac, also in Champagne, where the enemy used suffocating shells.

Another strong enemy reconnaissance in Lorraine was repulsed.

A French aeroplane in Champagne hit an enemy captive balloon, which burst into flames.

A squadron of sixty-five aeroplanes dropped over three hundred bombs on the station at Vouzieres and the aviation ground at Challerange. Another bombardment cut in two a train traveling near Laon.

German Admissions and Claims.

Losses in the West a Success in the East.

LONDON, October 3.

To-night's German communique contains some interesting admissions. It says north of Lons our counter-attack is proceeding slowly. South-east of Souchez the French penetrated our lines at two points. Fighting is still proceeding between Rheims and Argonne. The fighting is most severe south of Sainte Mariecap and an enemy brigade broke through our advanced trench line. French attacks between the Somme, Souvain Road and the Challerange Saint Menehould railway were partially repulsed after fierce hand-to-hand fighting. Early this morning the enemy made a strong attack north-west of Massiges. Northward of Massiges we lost height 191 which was much exposed to the enemy's flanking fire.

In the Eastern Theatre the communique claims that the Germans have penetrated the Russian positions, east of Smorgon, but south of Smorgon, fighting is still proceeding.

GREAT BRITAIN.

An M. P. Dies of Wounds.

LONDON, October 3.

Mr. Agar Robartes M. P. has died of wounds in France.

TELEGRAMS.

Vessels Sunk in a Week.

LONDON, October 3.

It is officially announced that six vessels aggregating 20,727 tons were sunk during the week ended September 29th. There were 1387 arrivals and departures.

American and British Trade.

SIR. E. GREY'S REPLY TO STATEMENTS.

LONDON, October 3.

Sir Edward Grey has sent a memorandum to the American Ambassador in reply to a request for figures of certain British exports. Referring to the statements circulated in America that the British Government was trying to stop the legitimate trade of the United States with neutrals, Sir Edward Grey points out that American exports in almost every important commodity are much greater than those of Great Britain. Sir Edward Grey explains that in many cases Great Britain has re-exported goods because the products of the Dominions and India which formerly went to the Continental ports are sent to the United Kingdom and thence distributed to the old customers—neutral countries. Everything tends to show that the United States' profits are greater than those of Great Britain in respect of these neutral countries, the value of the trade of the United States having increased by three hundred per cent.

Labour Declares in Favour of Voluntarism
PLEGGED TO ASSIST GOVERNMENT.

Greater Publicity Advocated.

LONDON, October 3.

The conference of the committees of the great labour organisation today adopted a resolution that having heard the sentiments of Mr. Asquith and Lord Kitchener on Tuesday, the conference declares its belief that the men required for the Navy, and Army, and munition work to carry on the war successfully can be obtained by voluntary means and it pledged itself to assist the government to the utmost and to organise a special recruiting campaign throughout the country. It considers that voluntary enlistment would be more successful if the Government stated as far as compatible with the public interest what voluntarism had already done and what were the present and future needs in men, were and to insist that employers should cease preventing enlistments.

Increase in British Revenue.

Marked Progress.

LONDON, October 3.

The revenue for the past quarter amounted to £51,569,628 an increase of £15,888,345.

Import Duty on Hats Withdrawn.

LONDON, October 3.

In the House of Commons Mr. McKenna stated that in order not to harass the trade of our allies France, Italy, and Japan, who were chiefly concerned, it had been decided to withdraw the proposed import duty on hats.

Gokhale Memorial Scholarship.

An Appeal for Funds.

LONDON, October 3.

Sir William Wedderburn and Sir Krishna Gupta have issued an appeal for a Gokhale Memorial Scholarship of £100 per annum payable for three years for the training of Indian women as teachers here. A lifelong friend of Mr. Gokhale offers to bequeath in her will £2,000 for a permanent endowment provided that £300 is raised for the income of the scholarship in the next three years.

Maharaja of Kapurthala.

Visiting Paris.

LONDON, October 3.

The Maharaja of Kapurthala and suite have left for Paris. He will return to India early in November.

THE BATTLE OF CHAMPAGNE.

A GRAPIC REVIEW.

Irresistible Dash of the French.

PARIS, October 3.

A review of the battle of Champagne shows now the French attacks were speedily straightened out, and then advanced facing northward. The troops triumphed over all difficulties. They established an ascendancy over the Germans, and advanced from trench to trench, taking batteries, stores of munitions and vast quantities of warm material and supplies. The Frenchmen delightedly took possession of the German rustic canteens in the woods. The French guns took up their positions in open ground, as if trench warfare no longer existed. Special honours are due to the troops of Alsace Lorraine and our African warriors, who were entrusted with the advance through the wooded hills. A great feature was the way in which the French covered the ground rush by rush, but firmly consolidated each sector as they advanced.

Germans Surrounded in the Woods.

The Germans particularly clung to the pine woods which rose in terraces on the slopes of the Sochain basin, but the troops, cleverly advancing from the West, got into touch with those who had captured Hill 193, thus encircling the enemy in their pinewood defences.

Quantities of War Material Seized.

The Africans pressed further north, seizing enormous quantities of war material, the existence of which was revealed by aeroplanes.

TELEGRAMS.

Surrender of Germans in Groups.

Elsewhere, the fighting was of a different character, consisting of frontal attacks with grenades, intermingled with sprints with the bayonet. Then, again and again, the French heavy guns, with alternating gusts, enabled them to get ever northward. The Germans surrendered in groups even though they were not surrounded. They were exhausted by fighting and depressed with hunger. Once at a place called the "Hand of Massiges," a force of Germans surrendered to our Artillery. An observer suddenly gave the order to cease fire. He had seen the Germans rise along the crest with their hands up. The guns then lengthened their range beyond the Germans, who immediately ran into our lines, the Colonials going up and occupying the German trenches erecting small flags which guided the Artillery.

MUNITION WORKERS AT THE FRONT.

ADMIRABLE SPIRIT OF THE TROOPS.

Necessity for More Guns and Shells.

LONDON, October 3.

The report of a deputation of Manchester munition workers which recently visited the front is published. It shows that they, like their predecessors, are convinced of the necessity of guns, shells, etc. "It was a revelation to see the admirable high spirits and utter absence of grumbling. The troops impressed upon us that the sweetest music they wanted to hear was the whistling of shells overhead destined for the Germans."

RUSSIA.

An Optimistic Petrograd Communique.

LONDON, October 3.

PETROGRAD.—The communique says as a result of the Russian capture of a number of villages in the Lake region east of Vilna the Germans have been driven back a considerable distance westwards from the Vileika Railway. Commenting on these and other recent successes the communique says that our rigorous operations in the Vileika region during the past twenty days are still unfinished but they have already resulted in wresting the initiative from the Germans whose attacks have been decisively repulsed and their general plan has been destroyed. Days of hard fighting have, successfully checked the enemy's deep penetration in this region, have shaken him, and finally crumpled him up. He has suffered enormous losses.

German Offensive Enterprising.

ALLAHABAD, October 3.

"The Pioneer's" London correspondent cables: The "Times" correspondent at Petrograd says the German Guardsmen captured in France are believed to belong to the reserve formations. Time is scarcely sufficient for the withdrawals from Vilna to arrive on the west. He records the general impression that general Hindenburg's offensive is less enterprising and speaks of the speed with which German cavalry masses have been driven back from the Polotsk line. The tendency to restrict the operations to artillery is regarded as indicating German response to the call from the west. Nevertheless, the enemy's tactics in the Styry valley are vigorous, owing to the necessity of encountering the Russian offensive on Seret. The "Daily Chronicle's" Petrograd correspondent says that the Germans have crossed the Styry, 25 miles west of Sarny.

FIERCE FIGHTING ON WHOLE FRONT.

Germans Fleeing Before Russian

Counter-Attacks.

Brilliant Work by Russian Cavalry.

LONDON, October 3.

PETROGRAD.—Fierce fighting is proceeding on the whole front, both sides attacking and the Russians having generally, according to a communique, the better of the exchanges, causing the Germans at many points to flee in disorder and abandon material. Some Russian trenches have been captured by the Germans at one of the lakes in the region east of the Dvinsk-Vilna line, but the Russians are fighting to recover them, and besides repulsing German attacks at other lakes the Russians have stormed a town and village north-east of Lake Medziol. Their cavalry east of Lake Narotch charged the infantry protecting convoys and captured hundreds of waggon, prisoners and horses and quantities of arms and sabred the fleeing Germans. Surprise attacks at a number of villages east and south-east of Novo Grodek forced the German garrisons to flee to their main positions, abandoning arms ammunition, and hundreds of dead who had been bayoneted. Many prisoners were taken. South-east of Baranovitchi, half way between Novo Grodek and Pinsk the Germans were driven across the river Chara, and further south near Kolki, which is north-east of Luck, a severe German attack was a complete fiasco as the Russians counter-attacked and inflicted enormous losses and made the Germans flee.

Russian Cabinet Returns to Petrograd.

Early Meeting of the Duma.

LONDON, October 3.

PETROGRAD.—The Cabinet has returned from headquarters. The newspapers state that the Duma will reassemble on October 8th.

French Military Mission.

Visit to the Tsar.

LONDON, October 3.

PETROGRAD. The French military mission headed by General Damade, arrived at the Imperial headquarters yesterday and was received by the Tsar.

TELEGRAMS.

Heavy Rains in Russia.

LONDON, October 3.

A French wireless message says that continual heavy rains are falling throughout Russia.

ITALY.

The Italian Battleship Disaster.

Progress of Salvage Operations.

LONDON, October 3.

BRINDISI.—The salvage of material on the Italian warship "Benedetto Brin" was continued after the hull had been disinfected by an injection of lime. More guns and searchlights were brought up. According to the latest list 474 of the crew were saved.

Fog Hinders Operations.

An Italian Success in Tolmino Valley.

LONDON, October 3.

ROME.—Frequent dense fogs are hindering operations in the mountains, but permit infantry to make bold raids on enemy positions and destroy outlying defences. The Italians in the Tolmino sector delivered an attack on Thursday night along the whole front and gained ground, but a violent enemy counter-attack forced the left wing to retire, though the right wing held its own.

GERMANY.

British Monitors Bombard Enemy Positions.

LONDON, October 3.

AMSTERDAM.—The German communique says that the enemy monitors bombarded Lombardyyde and Middlekerke. The British did not attempt any fresh attack yesterday. The Berna communique admits that the French in Champagne attacked eastward of Elbe Rive with strong forces.

GREECE.

Greece's Attitude.

Neutral but Prepared.

LONDON, October 3.

ATHENS.—The Chamber has passed the first reading of the Bill raising a loan of 100 million francs. M. Venizelos reiterated that while the Government has declared its determination to observe neutrality it had not concealed its determination to fulfil its treaty obligations towards Serbia should "casus foederis" arise. M. Gounaris, leader of the Opposition declared that the Opposition recognised that the Government had followed the only possible course. The complete absence of party spirit at today's sitting has created excellent impression.

NEW ZEALAND.

India and the Imperial Conference.

What a New Zealand Leading Journal Says.

ALLAHABAD, October 3.

The "Evening Post," the first paper to be established New Zealand, and a journal which at the present day commands a very wide circulation, says that after India's splendid war services, the Dominions must cordially approve her inclusion in the Imperial Conference. New Zealand took a prominent part in the Asiatic exclusion campaign, she has an excellent opportunity of doing a generous and graceful act of supporting the proposal. The journal urges prompt action, and the message adds: "The recent grateful reference to Japan's services showed the new angle from which the war has compelled us to regard things: upon India also it must broaden our outlook."

AUSTRIA.

Austrians Waste Ammunition.

Wild Firing on Isonzo Front.

LONDON, October 3.

ROME.—A communique states that the enemy wasted an enormous quantity of artillery and rifle ammunition on the waste Isonzo front. The firing was so bad in some places that big shells dropped in the enemy's trenches. The infantry did not appear except at one point. It was promptly repulsed.

CHINA.

Suppressing Opium smoking in China.

LONDON, October 3.

HONGKONG.—The Canton Government is appointing a Syndicate to regulate the sale of prepared opium in Kwantung with the object of expediting the suppression of opium smoking.

EGYPT.

Ceremony of the Holy Carpet.

LONDON, October 3.

The ceremony of the Holy Carpet took place in Cairo yesterday.

AUSTRALIA.

New Australian Cruiser Launched.

LONDON, October 3.

Sydney the new Australian cruiser "Brisbane" has been launched at Cockatoo Island.

TELEGRAMS.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

The Success at Kut-Elamra.

Exchange of Telegrams.

SIMLA, October 3.

The following telegrams which have passed between His Excellency the Viceroy and General Sir John Nixon are published for information.

VICEROY TO GENERAL SIR JOHN NIXON.

Basra dated 1st October 1915.—I warmly congratulate you on the great success of the operations at Kut-Elamra. Please express to General Townsend and all Officers and men under his command my very warm appreciation of their courage and devotion which have secured so striking a success. I trust the wounded are doing well and have every comfort that is possible under the existing difficult conditions.

GENERAL SIR JOHN NIXON TO VICEROY.

Your Excellency's kindly congratulations are highly appreciated by all, and on behalf of General Townsend and the troops under his command, I beg to offer our warmest thanks for your inspiring words. I am glad to say that the wounded are doing well and it is expected that a certain number will recover here and rejoin the ranks.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, October 3.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State for India:—

LONDON, October 2.—The French and British maintain the positions won and have made further progress and the Russians have driven back the Germans at some points. Sir John French reports that the enemy made several attacks on our position. North-west of Hulluch severe fighting continued all day with the result that we maintained all our positions except on the extreme left where the enemy gained about 150 yards trenches. Hostile counter-attacks have now weakened near Hooze. The enemy fired a mine and gained a footing in our front line but counter-attacks recovered all except small portions. During the last seven days aircraft have been very active damaging the main railway lines in fifteen different places and setting fire to locomotive sheds at Valenciennes. The French have made progress east and south of Neuville and east of Souchez. In Champagne the French stopped dead a violent counter-attack and made progress north of Messiers. The enemy bombarded with tearshells but the French batteries effectively replied. Shells were thrown at long range on Verdun and the French with long range fire commanded the railway station on the German side. The French airship also bombarded the railway junction and the stations. That German attack on Misrop 26 miles southeast of Riga was repulsed by the Russians. The German aeroplanes have dropped bombs on Riga and other towns without doing any damage of military importance. Nine miles west of Dvinsk the Germans after heavy bombardment carried some Russian trenches. The Russians have carried the town of Danilovitchi 83 miles south-east of Dvinsk. The Germans have been driven back over the river Chart at some points. Northeast of Luck fierce fighting is proceeding and the Germans have been driven back in disorder.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, October 4.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State:—

October, 2st.—In the Western Front the French continue to progress and in the Eastern front the Russians maintain their position. A French communique says in Belgium the French heavy Artillery supported the actions of the British Fleet against coast batteries. The enemy heavily bombarded the French new positions east of Souchez, but made no counter-attack in Champagne. The French gained ground in the region between the road from Somper to Sommepey and the Road from Ville-Sur to Monthois. In this region the French gained a footing in several points in the German second defensive position near Tanure, extended and completed the conquest of the first German position by carrying part of important support works known as works of defeat and gained ground north of Mensil and Massiges. The clearing of old German positions is shown by the capture of guns more numerous than at first announced. The number of the captured in Champagne alone amounts to 121. In spite of very unfavourable air conditions the French air squadrons have bombarded the line of communication in the rear of the German front and various railway junctions. A Russian communique says on the Riga front there has been some insignificant attempt of the enemy presumably offensive near Dvinsk. Nothing important has occurred near Smorgon, east of Vilna fighting continues. There is fighting in the middle Stry region near Czartorysk and Kolk 37 miles and 27 miles north-north-east of Luck and also at Silno, 22 miles northeast of Luck. The Russians abandoned Luck. In the northeastern Galicia, the Russians are pressing the Austrians back.

The Russian general Staff announce in regard to the situation as a whole that as the result of a series of engagements crowned with success the position of armies at the front and the condition of troops are favourable. The spirit of troops has received fresh impulse from the success gained over the Germans recently in hand-to-hand encounters and in the successful assumption of the offensive against the Germans. The well-regulated offensive of the Russian Allies on the Western Front has also given fresh strength and inspiration.

TELEGRAMS.

A Pretty Wedding.

SIMLA, October 2.

A pretty wedding took place here this afternoon when Miss Mary Johnstone, daughter of Sir Donald Johnstone, Chief Judge, Lahore was married to Viscount Sidmouth at Christ Church. The Venerable Archdeacon of Lahore performed the Service. The Service was fully choral. A reception took place at Barnes Court which was largely attended by Europeans and a number of Indians. Among those present were the Commander-in-Chief, the Lieutenant-Governor of the Punjab and a number of distinguished officials. Sir Michael O'Dwyer proposed the health of the pair to which the bridegroom responded.

Sir Arthur Ker's Death.

SIMLA, October 3.

Sir Arthur Ker, Manager of the Alliance Bank of Simla who has been ailing for some time passed away quietly this morning. The news of his death has been received with regret all over the station. The funeral is fixed for to-morrow morning at quarter to nine.

The Meteorological Department's Work.

SIMLA, October 3.

The Annual Report of the Indian Meteorological Department for 1914 has been issued this morning. There is little fresh matter in it as all points are more less covered by the publications of the Board of Scientific Advice. It appears that the re-organisation of the system of storm warning in the Bay and the Arabian Sea was discussed, and proposals laid before the Government of India or studied, specially the origin and development of storms in the Bay. At the time of his death Sir John Elliot was engaged on writing a series of memoirs on the "Winds of India" based on a calculated data during a large number of years from Beckley and the monuments which have been completed by Mr. Harwood and published as the study of upper air area which is now in full swing. Dr. Simpson conveys his thanks to Civil Surgeons and others who helped in the meteorological work.

Lady Hardinge Punjab Memorial Fund.

SIMLA, October 3.

His Highness the Raja of Nabha has subscribed Rs. 25,000 and the Bhawalpore Durbar Rs. 15,000 to the Lady Hardinge Punjab Memorial Fund.

LORD HARDINGE'S LETTER TO RAJA

SIR HARNAM SINGH.

SIMLA, October 4.

The Viceroy addressed the following letter, dated 30th September, to Raja Sir Harnam Singh.

Dear Raja Sir Harnam,

I feel that I cannot allow 24 hours to pass without writing to you a few lines to express to you and the Committee who gave me such generous hospitality yesterday. My heartfelt thanks for all your kindness. It was a most pleasant and enjoyable afternoon and I appreciate warmly the sympathy which inspired you to give me such striking mark of friendship on the part of all my Indian friends in Simla and which really I feel that I have done so little to deserve. I shall always treasure the memory of yesterday's afternoon.

DINNER TO THE VICEROY.

At the farewell dinner to Lord Hardinge to be given by the Members of the United Service Club on the 8th instant Major General Bunbury as President will preside. There will be good attendance of Members of the Club.

Legislative Business for the Cold Weather.

SIMLA, October 3.

Now that the autumn Session of the Imperial Legislative Council is over a retrospect will show that a number of important but contentious bill have been kept back which will only be taken up after the war. The Criminal Procedure Code Bill was circulated in the spring of 1914 and all replies have been received. Similarly the opinions on Contempt of Court Bill have reached the Government of India. As regards the Bill for the protection of minor girls as amended by the Select Committee it was circulated to Local Governments and their replies have also been received. These Bill will not be taken up till the end of the war. The Bogus Medical Degree Bill and the Indian Trust Act Amendment Bill which were introduced on 8th September will now be circulated for opinions and possibly efforts will be made to advance these measures next cold weather. These are not contentious measures. As regards the preparations of new measures the Government of India will undertake the transfer of Property Bill, the Indian Universities Bill, Religious and Charitable Endowment Bill, the Dacca University Bill, the Legal Practitioners Act Amendment Bill. There are several other minor measures in view but these will not be taken in hand till the cold weather.

Commissions in the I. M. S.

SIMLA, October 4.

Since the beginning of the War no less than one hundred and fifty temporary commissions have been given in the Indian Medical Service. Thus local talent has been fully utilised and Surgeon General Sir Pardee Lukis has been extremely successful in his task of providing a sufficient number of trained medical men for war services.

The P. S. Commission Report.

SIMLA, October 4.

The Government of India have not yet received the report of the Public Services Commission. As regards the publication it is entirely a matter for the Ministry to decide and it is understood that its publication has been deferred for the time being.

TELEGRAMS.

A Report on Tuberculosis.

SIMLA, October 4.

A valuable report on tuberculosis by Dr. Lancaster, a missionary medical man of Peshawar, who was specially engaged by the Indian Research Fund Association to make this enquiry, is now before the Government of India. It will be published in due course.

Weather Report.

SIMLA, October 4.

All India weather shows that the Bay storm crossed over south east Central Provinces and is giving good rain. Increased rain fall in Central Provinces and extension into Central India are forecasted. Gujarat had a few falls. The weather continues cloudy in Northeast India hills.

CALCUTTA.

The Krishnagar Dacoity

Great Police Precaution.

CALCUTTA, October 4.

A telegram received from Krishnagar where a daring dacoity was recently committed states that altogether eight arrests have been made with a large quantity of booty which include two six chambered revolvers of Birmingham make several gold mohurs of Queen Victoria date 1862 and several thousand rupees worth of currency notes. The police and a large executive staff are actively busy on the spot and a complete net work of detective service has been spread over a few adjoining districts to watch the movements of the suspected people. Nothing is known in Calcutta of the reported killing of nine villagers at Katwa and wounding of 20 others.

PUNJAB.

Saddharma Pracharak Resumed.

LAHORE, October 3.

"Saddharma Pracharak" the well-known Hindi weekly which has been some time back stopped has begun publication under the Editorship of Mahatma Munshi Ram of Gurukula.

The Abduction Case.

Appeal and Revision Petition Dismissed.

LAHORE, October 3.

The Mirowal wrongful confinement case in which the District Magistrate of Sialkot had convicted four persons in the village of Mirowal for having carried and wrongfully confined a Hindu woman and sentenced them to various sentences came on in appeal before the Sessions Judge, Sialkot on the 30th September. The complainant had also put in a revision petition for the enhancement of sentences passed on the accused. The Sessions Judge rejected both the appeal and the revision and confirmed the previous sentences.

Eton Boys in the War.

Sir John French's Appreciation.

LAHORE, October 3.

LONDON, October 2.—Field Marshal Sir John French responding to telegrams of congratulations on his birthday and wishes for success from the masters and boys of Eton wired: "No one appreciates more highly the invaluable service, in this war, of the men educated at Eton.—"Civil and Military Gazette" cable.

UNITED PROVINCES.

Miserable end of a Bank Manager and his Wife.

ALLAHABAD, October 3.

Mr. Girdharilal Varma, late Manager of the People's Industrial Bank now in liquidation committed suicide having killed his wife. Warrants had been issued against the accused and a reward of Rs. 700 had been announced by the Government for his arrest. Yesterday evening the Police surrounded his house at Partabgarh where he was hiding in order to avoid the disgrace, of being arrested he first shot his wife and then shot himself.

Mrs. Besant's Visit Postponed.

ALLAHABAD, October 3.

In compliance with the suggestion of friends here Mrs. Besant has postponed her intended visit to Allahabad. The suggestion became necessary owing to the absence from the station of all prominent citizens and the closing of courts and colleges.

Mrs. Besant will attend the Educational Conference at Lucknow on 5th December and from there come to Allahabad.

The U. P. Council.

ALLAHABAD, October 3.

At Tuesday's meeting of the United Provinces Legislative Council 101 questions will be asked and four Resolutions will be moved, two by Hon'ble Lala Sukhbir Singh on horticulture, and agriculture and village Panchayats and two by the Hon'ble Mr. Raza.

Reorganisation of Ministerial Establishments.

ALLAHABAD, October 4.

The long looked for Resolution of the Local Government on the scheme for the reorganisation of the ministerial establishment in these provinces was published. The total increased cost of the revision of district officers inclusive of the cost of apprentices is Rs 321912 per annum and the number of clerks has been raised

TELEGRAMS.

from 3335 to 3362. The total increased cost of the proposal for the revision of the Tahsil staff is Rs. 159026 per annum and the total number has been raised from 2164 to 2241. The scheme provides wherever possible for a wage of Rs. 20 per mensem to even the lowest paid clerk in an office and also for improved system of grading.

BOMBAY.

Currency Notes.

Similarity in Form to be Avoided.

BOMBAY, October 3.

The Committee of the Indian Merchant Chamber and Bureau addressed a representation to the Collector of Currency on the extreme similarity in design between 10 and 50 rupees notes which was likely to create confusion among the masses and pointed out that dissimilarity in the general design which existed between these two kinds of notes under the old system was exceedingly protective against any possibilities of deception. The Committee suggested that the old form and design might be maintained or some other design for the two notes might be adopted to present deceptions. The Committee regretted the omission in notes of Hindi which was 'lingua franca' all over the country and requested that the Controller would be kind enough to enlighten them as to the reasons for that omission and the principles which had guided printing of new notes in eight characters.

A Daughter to the Holkar.

BOMBAY, October 4.

Her Highness Nadarani Indira Bai Holkar has safely delivered of a princess on Saturday night.

Sir P. D. Pattani on Female Education.

BOMBAY, October 1.

At the Prize Distribution meeting at the Hindu Girls' School the Hon. Sir P. Pattani addressing the assembly said that the progress of female education was a happy augury for the future progress of the country. Female education was the backbone of national progress and prosperity.

THE HINDU UNIVERSITY.

The Difficult Part of Work Lying ahead.

The "Times of India's" Friendly Advice.

BOMBAY, October 4.

In the course of an editorial to-day on the passing of the Hindu University Bill the "Times of India" says: "The promoters of this scheme have achieved an important success in obtaining the needed legislation but the most difficult part of their work is before them. The insertion almost at the last stage of the proceeding in the Legislative Council of a clause providing for the continuance of the affiliation to the Allahabad University of the Hindu College at Benares is an indication that the interval of not less than one year is expected to elapse before the Hindu University is in working order. Times are not propitious either for collecting large subscription or for undertaking large operations of any kind. The promoters of the scheme will have to work extremely hard to keep public interest in their movement from dying down now that the excitement of getting the Government to pass the Bill is over. They should remember that there is large section of informed opinion on the country which looks upon their project as foredoomed to failure. The Hindu University should take the utmost precautions against any cheapening of its degrees and this it can do only if it selects for its professors men of the highest standing and character.

Arrests.

In connection with Krishnagar Dacoity Case in all up to now six persons supposed to be dacoits have been arrested. Four of the young men were produced before the Magistrate yesterday and remanded to Hajat. One gave his name as Anukul Chandra Roy of Krishnagar, a fourth year student of the Calcutta Metropolitan Institution. Another stated he was a fourth year student of the Barisal Brojomohan College. These two and two others were arrested near Purvashali. No revolver or anything incriminating was found with them. Two more arrests were made at Nadia. Several houses were searched in Calcutta and three students and a teacher were arrested. Another young man named Dinesh Roy was also arrested.

Anti-Tuberculosis League.

Application to Corporation.

BOMBAY, October 4.

King George V Anti-Tuberculosis League in Bombay which has been doing much useful service to the city has applied to the Corporation for a renewal of the latter's contribution of Rs. 10,000 a year for a further period of three years. In view of their useful services the Municipal Commissioner has recommended to the Corporation that this grant may be granted. The question will be considered soon. The Government have renewed their annual contribution of Rs. 10,000 for another three years.

Sir. P. D. Pattani Entertained.

BOMBAY, October 4.

Sir P. D. Pattani was entertained at a farewell dinner at the Taj Mahal Hotel on Saturday night by the Hon'ble Mr. Setalwad and a few other mutual friends.

Medical Education of Indian Women.

Miss. Beck's Arrival.

BOMBAY, October 4.

Miss Beck, Secretary of the National Indian Association arrived here yesterday from England by the P. and

TELEGRAMS.

O. Company's English Mail steamer "Karmala". Miss Beck is come in connection with a scheme to obtain the support of the Universities for the medical education of the Indian women. She is at present putting up at the Great Western Hotel and will probably leave Bombay on Wednesday night for touring in India in connection with the scheme. On her arrival at the Carnac Bunder she was met by Miss Gordon Tucker, Secretary of the Ladies Branch of the National Indian Association and Miss Maneckji Cursetji, Honorary Secretary.

The Tai Maharaj Case.

Mr. Tilak's Letter to a Bombay Paper.

BOMBAY, October 4.

In connection with the well-known "Tai Maharaja Adoption a Suit" certain correspondent from Poona recently wired out that Mr. B. G. Tilak threatens to sue the Bombay Government for heavy damages for malfeasance by the Court of Wards in declining to hand over the estate to him or render as Trustee an account of its management during the years when the case was under litigation. Mr. Tilak has now written to the "Times of India" in which journal among others the item was published protesting against the statements made by the correspondent in question. Mr. Tilak writes: "The writer's imagination seems to run faster than mine or perhaps he means to set Government against me. The real facts of the case are as follows:—

In all Privy Council cases the final order is passed by His Majesty the King Emperor. In the present case we got this order in May last and a few days after we applied as usual to the Bombay High Court for its execution giving at the same time an intimation to the Court of Wards of our right and claims under it. The other side now asked for adjournment on the ground that it meant to apply for review to the Privy Council. The High Court demanded security for costs decreed by the Privy Council and the security for Rs. 15,000 being given an adjournment was granted. The Privy Council, I am told, meets on or about the 12th instant and an application for review will have to be submitted for disposal. Till then the matter must stand as it is. It is not true that the Government or the Court of Wards has declined to hand over the estate or to render accounts to Trustees or that I have threatened either of them with a suit for damages. The contingency imagined by your correspondent has not to my knowledge yet arisen nor do I think it will ever arise although I am told that the other side and its supporters are seriously trying and fondly believe that Government in its executive capacity may even without hearing us take up an attitude of opposition to His Majesty's order in the case.

Greeks Sail to Their Country.

BOMBAY, October 4.

Among the passengers who sailed yesterday afternoon to Europe by the P. and O. Mail "Salsette" were nine Greek Reservists. Of these 6 were assistants of Messrs. Ralli Brothers' Firm at Calcutta, who had arrived in Bombay from Calcutta by the mail express early in the afternoon. At the Victoria Terminus at the time of their arrival and at their departure from Ballard Pier a number of Greek citizens were present to bid farewell to their countrymen.

Ladies Protest Against Early Marriages.

BOMBAY, October 4.

A mass meeting of the Hindus was held last night at the Mulji Jetha Market Hall here among those present were: - Mrs. Jamnadas Sakkai, Lady Jagmohan Das and many well-known Hindu ladies and gentlemen. The object of the meeting was to protest against early marriages among the Hindus. Owing to the Hall being too small thousands had to go away disappointed. Consequently the meeting was postponed till Saturday when it will be held at Madhobag.

CENTRAL PROVINCES

Mrs. Besant's Proposed Visit to Nagpur.

NAGPUR, October 4.

Mr. Dravid, Senior Member of the Servants of India Society has received a letter from Mrs. Annie Besant announcing her arrival in Nagpur on the 18th instant. Mr. Besant will address a public meeting on "India after the War".

Mrs. Besant's Birthday Celebration.

NAGPUR, October 4.

The Anniversary of the 69th birthday of Mrs. Besant was celebrated with great eclat by the local Theosophical Society yesterday. In the evening Mr. Kilroe, Assistant Director, Public Instruction, C. P., addressed a meeting at the Theosophical Society Hall on the "Life and Lifework of Mrs. Besant". A telegram was sent to Mrs. Besant wishing her many happy returns of her birthday.

MYSORE.

The Mysore Legislative Council.

BANGALORE, October 2.

An ordinary meeting of the Mysore Legislative Council was held this afternoon at the Public offices Bangalore, the Dewan Sir M. Visweswarayya presiding Mr. G. Srinivasa Iyer, Secretary, reported that Mr. Nawab Gulam Ahmed Kalami took seat as an Additional Member.

Interpellations were then answered and a number of bills considered. The motion to amend the Mysore land Revenue Code was withdrawn at the instance of Mr. C. S. Chakravarti Comptroller, who said that he was not yet ready with it. The rest of the motions were then duly passed including one to further amend the Mysore Mines regulation of 1906. The Indian soldier's Litigation Bill was passed on the motion of Mr. Nanjundiah seconded by Mr. C. S. Doraswami Iyer. This Bill passed through all the stages at one sitting of the Council today. The meeting then was dissolved.

TELEGRAMS.

Infant Marriage Regulations.

Replying to interpellations about raising the age limit under Infant Marriage Regulation Mr. H. Nanjundayya said without any legislative interference girls are generally married now at a much older age than at the age prescribed namely, eight years. Government will be prepared to undertake legislation if they receive sufficient indication that the public will view the proposal with favour. Regarding the interpellation in the matter of obtaining confessions from accused persons otherwise than during trial Mr. Nanjundayya on behalf of the Government said the statement that police frequently obtain confessions by torture is in the opinion of Government too broad an assumption. The question whether confessions by accused persons should altogether be excluded in criminal cases received full discussion and consideration in British India and the conclusion was that an alteration in law was undesirable. Government agree with that view and do not mean to amend the law.

SOUTH INDIA.

THE LADY SANDOW.

TINNEVELLY, October 4.

Miss Tarabai the well-known Rajput Lady gave a grand benefit performance on Saturday night in aid of the Tinnevely Ladies War Fund. The elite of Palamcottah and Tinnevely were present and the collections amounted to Rs. 475. Miss Tara Bai in thanking the public for thus enabling her to present that amount to that patriotic cause urged on those present that though Great Britain had her cares she so governed India that people slept, awoke and moved about just as if nothing transpired to disturb her. To wish all success to such a government it was the bounden duty of all classes of Indians Rajput, Gurkha and the Sikh to fight bravely against the enemy. She with Rajput blood running in her veins was simply diverting from the hands of people all over such sums as could be spared for this sacred cause.

On behalf of the public the Chairman of Palamcottah thanked her.

Then Mrs. Hemingway on behalf of the public presented to a Miss Tarabai a gold medal and Mrs. Edington also presented one gold medal on behalf of ladies. The Railway staff of Tinnevely Bridge Station also presented a gold medal.

A Gun Biplane to Be Presented.

COLOMBO, October 4.

The required amount of money to purchase a gun biplane has been raised. The sum of Rs. 3,200 to complete Rs. 33926 was received from an anonymous donor yesterday. The amount will be cabled to England immediately.

LATEST TELEGRAMS.

(REUTER)

Reuters correspondent with the British Headquarters says that Field-Marshal French in an order of the day on September 30 said that a definite stage in the great battle has now been reached. Our allies in the South have pierced the enemy's last line and the tenth French army on our immediate right has secured an important position on the Vimy ridge.

The British Operations have been very successful and have established a strong line close to the German last line. We have taken over three thousand prisoners and twenty five guns. I feel utmost confidence in final and complete Victory.

(NEWS BUREAU.)

By Wire.

Referring to the matter of the grant of a suit to the Bangalore saw mills the Director of Industries and Commerce Mr. Chatterton seems to have addressed a note to the Municipal Council. Many Councillors present at the meeting took objection to the language in the note by Mr. Chatterton and suggested passing a resolution with reference to the same. But Dewan Bahadur Puttana Chetti pointed out that instead of passing a resolution it would be better to intimate the feelings of Council to the Government. Eventually the Council took up the consideration of the application of Mr. Abdul Kareem Sait and unanimously resolved not to sell or lease the land applied for. It also resolved to have the present Saw mills removed from the locality as early as possible.

At a public meeting held yesterday in the Town-Hall Rao Bahadur Pandit presiding resolutions inviting the fourth session of the Central Provinces and Berar Provincial Conference to Nagpur to be held during the ensuing Mohurram holidays and appointing a thoroughly representative Reception Committee were adopted.

హిందూ విశ్వ విద్యాలయము:— టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక యముల వాగ్దానమును, విద్యాలయ భాగము మామోదించుకొని గాని యుక్త సహకారముగానే పరిచయము సరిగా జరుగుచున్నదను, స్థితిగతులను బట్టి ఇప్పుడు భయమును నీకరించుట కర్హము. పత్రికల యాభిప్రాయము కొరతబడకుండు సమయమున ప్రభువంశీతమున పని చేయవలసి యున్నది ఇది సాగు నేరదంశిలమని వ్యాఖ్యితుల కొందరులగునాన యుక్తమేధాసంపన్నుల సహకారమునగా నేర్పరచి సమయమునా జాగరూకతతో పనిచేయవలసిన తరహా కలదు.

జాబులు

విలేఖకులకు ప్రకటనము.

పురందరదాసు, ఒక పురజనకు, ఎం. జె. ర. - ప్రకటన చేసేందులకు చింతించుచున్నాను.

I

వినువారికి కంటే, కేవలం రజాలకు వంట.

అయ్యో,

ఈ మండలమున కేవలం రజాలకు అనుకూలంగా వారు కలరు. ఈ దేశాచారమును సరిగ్గా వారించి గొండులు తారు వివరించు గ్రామముల నామములనే తమ గృహభిధానములుగా వాడుచున్నారు. మఱిగొందఱికున్న "కంతమహంతి" "దాస మహంతి" "కళాపూర్ణుని" "తెనాల" మొదలగు గృహభిధానములను బట్టియును, అందఱును సాధారణముగా నిజనామాంతమున వాడుకొనుచుండు "పట్టాచారుక" పదమును బట్టియును, వారి యిందఱు వాడబడుచున్న భావ తెలుగుకలియుటవలన గొంత చెడినను బ్రహ్మభావ యగుటం బట్టియును వారు బ్రహ్మలకు కట్టినందుమయితేదు. ౧౯౧౧ సం॥ నె. సున్న తెక్కలలో వైతము వారు బ్రహ్మలుగానే పరిగణింపబడియున్నారు. మఱియును విశ్వాకాభవారికి గలిగిన సందిశమును దీర్చు గాఢబోలు ౧౯౧౨ సం॥ ౧౦వ అప్పటి జిల్లా కలెక్టరు గారు చక్కగా వివరించి కేవలం రజాలకు బ్రహ్మలనియే తీర్మానించి యున్నారు.

బ్రహ్మభావులయొద్ద సకల వేతనమే తీసికొన నగునని శ్రీ గవర్న మెంటు వారు కరుణించి విధించిన విధి ననుసరించి, కేవలం రజాల వాలకులవలన సకల వేతనమే తీసికొనవలసి యుండునని యిక్కడి మిస్ట్రను ఏ. వి. ఎస్. కాలేజీ ప్రిన్సి పాలుగారి బాబు వ్రాసిన గా, ఆ కాలేజీకి మిస్ట్రు (వెసిడెంట్) గాను యిప్పటి కలెక్టరు గారు కేవలం రజాలకు బ్రహ్మల కారని తీర్మానించిరి. మాదితరా? ౧౯౧౨ సం॥ ౧౦వ అప్పటి జిల్లా కలెక్టరు గారు బరిగణింపబడుచుండినవారు ౧౯౧౧ సం॥ ౧౦వ జేటు గా బరిగణింపబడినారు! ఒకటి! ఏమింత! అది వాడుకు మాలునున్న పుడు ప్రజలబాతికూడ మాలుచుండును గాఢబోలు!!

ఇప్పటి తీర్మానమువలన గలిగిడినవ్యయ భావించి యీ పురవాసులకు కేవలం రజాల తమ దుర్బలత వల్ల శ్రీ గవర్న మెంటు వారికి కనుపాటున బంప యత్నించుచున్నాను. కనుక మీరకు కేవలం రజాల లండలుకు దోడ్పడుట యిక్కడ విశాఖపట్టణము, శ్రీ విక్రముదేవ వర్మ.

II

శ్రీ సీతారామ పుస్తక భాండాగారము.

మండపేట - గోదావరి జిల్లా.

అయ్యో,

26-9-15 తేదీ ఆదివారము ఉదయము మా తాలూకా యందలి గ్రంథభాండాగార సంఘములవారు బ్రహ్మశ్రీ చిలక మర్రి లక్ష్మీనరసింహుగారి ఆధిపత్యమున సభ గావించి, తాలూకాసంఘము నేర్పరచి అందు శ్రీ సూరి వెంకటాచల సింహముగారు తాలూకాసంఘ ముండటవలన గలుగు నష్ట యోగములను, కార్యదృష్టులను బాగుగ బోధించిరి. శ్రీ అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యగారు వసురాయ పుస్తక భాండా గార కార్యదర్శిగారు అద్దకి సత్యనారాయణ శర్మగారు, ఒంగోలు, గోపాలకృష్ణ పుస్తక భాండాగారమునండి దను చేసి ఎం. వి. యజ్ఞ. శర్మగారు, కార్యక్రమమును నడపిరి. మండపేట శ్రీ సీతారామ పుస్తక భాండాగార కార్యదర్శి దంటు కృష్ణమూర్తిగారిని తాలూకాసంఘమునకు కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనిరి. మఱిన్ని తీర్మానములు తీర్మానింపబడినవి.

మధ్యాహ్నము భాషాభిమానమును, అంగ్రోపన్యాసముల లో సగ్రహణమును, నకు బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసిం హుగారి ఆధిపత్యమున మహాదేవసభ జరుపబడినది. సుమారు ౧౦౦ భాషాభిమానులు సభ నలంకరించిరి. మాడివిజయ దీప్తా జితహరీలు వారు గారును, తాళ్లపర్తికమాళి వారు గారును దయచేసి సభకు వచ్చి డెల్వరి. తెనాల, ఒంగోలు, భేకి, వెదపల్లె, చోడవరము, వెదురుపాక, ఏడిద, మేడపాడు, గ్రామములలోని భాండాగారముల నండియు, తాళ్లపర్తి, కాలేజీ, అయ్యతా పురము, మరుమండ, మొదలగు పరిసర గ్రామములవారును దయచేసి సభ నలంకరించిరి.

ప్రథమమున ప్రారంభము మొనర్పబడినది. అహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు "స్వాగతం వ్యాస" మొసంగిరి. కార్యదర్శి గారు "వార్షిక రిపోర్టు" చదివిరి. పిమ్మట శ్రీ వై. శ్రీ ఆశీర్వాది గారు "శ్రీ భాషా" గూర్చి గంట మృదువుగ ముగించిరి. తదనంతరము బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసిం హుగారు తమ అంగ్రోపన్యాసమును ప్రారంభించి అందు విద్యును గూర్చియు, భాండాగారముల యావత్కర్తవ్యగూర్చియు మృదువుగ ముగించి, పండిత పామర రంజనముగను గంభీరో పన్యాసమొప్పి, సభ్యుల నానందాన్ని నోలలాడించిరి. స్వాగతం వ్యాసములు, యాస్పతులకు, వార్షికచర్యలు వివిధముల పండి వెట్టబడినవి. ఫలహారములు, కాఫీ పంచివెట్టబడినవి. వంద నములతో సభ ముగిసెను.

దంటు కృష్ణమూర్తి.

III

తెలుగుతాలూకా గ్రామోద్యోగముల కొకమసవి.

అయ్యో,

శ్రీ బార్డి కాలానేమను సందర్భమున గ్రామోద్యోగముల వనతి భవన నిర్మాణమునకు ఆకాలమున తలుగు తాలూకా స్థానికాధికారులకు మహారాజుక్రి మాదిరిగా లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి ప్రోత్సాహమున ప్రారంభింప బడి చందాలు వసూలు చేసి ఆధనము సరిపడదను కారణము తో ముగిసి. అయ్యగారి నారాయణమూర్తి పంతులుగారిని కార్యదర్శిగా కోరి మరయును చందాలను బుక్కులలో వ్రాయించినారు. కాని అది వసూలుచేయుటకు కార్యదర్శిగారు గాని, సంఘ సోదరులుగాని ఒకలేకము ప్రయత్నించుచేయక యిప్పుడు ఆధనము పూర్తికాదనియు ముగిసి. చిట్టూరి నూరయ్యగారు ఈ భవనము కట్టుటలో తమ స్వంత భవనము వెచ్చించితిమనియు, అది యిప్పుడు యెడల దావా చేయునట్లు ల ప్రచురించిన కారణములతో నీ బిల్లింగు నెకరో బ్రా స్నఫుర చేయుదమనియు కంటే కరణముగాను ఒకనోటిను సాదరు చేయించినారు. ఇదెంతయు కోవనియును, చిట్టూరి నూరయ్యగారు సంఘాభిమానులు. వారు యీ బిల్లింగు నిమిత్త ము వసూలుపరచిన భవనము నిల్వచేసి ఖర్చుచేసినారు. ఈ ఖర్చు చేయుటలో వారి యస్తిమేలులను సంఘాంగీకారమును పొందినట్లు తోచదు. మఱియును నిలుగ భవనము సరిపడుట తోడనే మిగత వనిని గూర్చి ఎటుల నిర్వహించవలయునో సంఘమువారిని అడిగినట్లు తోచదు ఇట్లు ఎవరి పొంతకువారు ఖర్చుపెట్టి యెడల దాని నిచ్చుటకు సంఘ మునకు ఎంతమాత్రము బాధ్యతలేదు. ఒకరు ఇద్దరు అంగీకారముచూపినను సంఘమును బాధించదు. క్రొత్త కార్యదర్శి గారు కూడ సంఘమువారి అనుమతి లేనిదే వారసుమతింప రని నానమ్మకము. ఇట్లు సంకలి సందర్భములు విచారింపగా నూరయ్యగారు చేసే ప్రయత్నములకు సంఘమునకు బాధ్యతలేదని యే తోచుచున్నది. కనుక నూరయ్యగారు వై విషయములు క్రెడెట్ గమించి యిప్పుడైనను పూర్తిమైన ఆధిపత్యముతో భవనముయొక్క మా ఖర్చులను ప్రచురించెదరని నమ్ముచున్నాను. 15-8-15 తారీఖున జేటులలో సమావేశమయిన సభకు కార్యదర్శిగారు అయిన అయ్యగారి నారాయణమూర్తి పంతులుగారు అనుమతించిరా? అట్లుగానినో ఎవరియిష్ట మువచ్చినట్లు వారు సభనుచేసి రిజల్యూషనులు పాఠ్యముచేయ వచ్చునా? ఈ రిజల్యూషనులు పాఠ్యముచేయుటకు నెంది సంఘసోదరులు 1915 సం॥ ఏప్రిలు, మే నెలలో కార్య దర్శిగారు అయ్యగారి నారాయణమూర్తిపంతులుగారు వ్యయ, ప్రయాసలకోర్చి చేసిన చందాలు వసూలు చేయుటకు నెంచి సంఘసోదరులకు వారి వెంటరావలయునని కోరవచ్చును ఎచ్చటనుండి? ఏమై? దానికి అంత గాయము లేక కలగవలయును! ఈ సభకు నియామకము జన్మనా? ఈ సభవారు జమా ఖర్చులను తెక్కజూచినారా? అట్లయిన సత్రికాత్రమరణమే చేయలేదు? సంఘసోదరులకును, మిగత గ్రామోద్యోగము లందరకును ఏల వెలుపలేదు? రు 8000-0-0 (ఎనిమిది వేల రూప్యములు) ఖర్చుచేసి త్యాగము చూపిన సంఘసోదరులు ఒక వేయి రూప్య ములు చందాలిచ్చుకుండునని సభవారికి తోచినదా? ఒకరిద్దరు చేరి తీర్మానించి ఆ తీర్మానము లంగీకరించినట్లు అందరు సంతక ములు చేయుడని గ్రామములవెంట నోటినును పంతులకున్న జబాబుంది సందర్భమున ఈ తీర్మానము లచ్చట సానకాళ ముగా చర్చించిన బాగుగా నుండునా? అట్లుచేయక త్వర పడుటమాడ కాలహరణ మొనర్చి కార్యక్రమాలని తోపింప జేయుటకో? నూరయ్యగారి మనసు నోవ్యకుండగానే నిల్వ

భవనము సరిపడగానే సుఖమువారు చందాలిచ్చినగాని వని పూర్తికాదని చెప్పలేదు. పోనింకు ఖర్చుపెట్టిరి కాని భవనము పూర్తికాదనితరువాతనే అడిగి అందరము కలసి వసూలుచేయు దను ఇప్పుడు తొందరపడి దావా నేల చేయవలెను. ఈ భవనము పూర్తికాదని యాసభవారికి తోచివచ్చుట లోకము ఫండువారు ఇదివరలో ఇంక విషయమై యత్నించినప్పు డేమై? ఆ భవనము పూర్తికాదనితరువాత మన సోదరబృందము ఇదివరకు దయతో కారాయణమూర్తి పంతులుగారి సమక్ష మందు నెయించిన చందాలు ఇప్పుడైనను వసూలుపరుచుట యందు కడుక్రద్ధ వహించి కన్వెనియెంట్, అంతరాయముల కోర్చి సాతెత్తుకు చందంబున పనిపూర్తి చేయుదుని వాస్తాన. తలుగుతాలూకా గ్రామోద్యోగములు భవనము కట్టుటకు నేర్పరుచుకొని విశమత్యము, శక్తి లేకుండున పని పూర్తికాదని భవనము నెకరో బ్రాస్నఫురచేసినవార నెడి గొప్పనిందను పొగొట్టవలయునని వాస్తాన.

నందమూరు చామర్తి వెంకటసుబ్బారావు.

బుడమగుంట భాండాగారము: - కాళితాలూకా బుడమగుంట గ్రామమున సుమారు నాలుగు మాసములక్రిందట అనగా 1915-౧౬ జూన్ నెల 5-తేదీన శ్రీగోపాలకృష్ణ గోఖలే గారి పేరన శ్రీగోపాలకృష్ణ పుస్తక భాండాగారమును కొందరు ఉదారస్వభావుల ప్రోత్సాహముచేత స్థాపించితిమి. తెలుగు వాస్తావత్రికలు అయిన. ఏ.వి.ఆ. గా, ఆంధ్రవిశేషత్రిక, ఆంధ్ర చండికా, కృష్ణాపత్రిక, కర్నూరుపత్రిక, ఈపత్రికలుకొని మా గ్రామోద్యోగమును ఆలంకరించుచున్నది. దినముక టింటికి పత్రికలు చూచువారు వదిలించి పుస్తకములు తీసుక పోవువారు నలుగురు ఇంక ఇతర గ్రామాదులవారు పుస్తకము లు తీసుకపోయి తెచ్చి యిచ్చుచున్నారు. మా గ్రామములో వ్యాపకమునను బ్రాహ్మణులను చెడుకు మొదలగువారు దీప్యసహాయముచేయుచుండిరి. మ-రా-త్రి డ్డోగోదారజ్జి గారు ఒక పేకలీరున యిచ్చెదనని వాగ్దానము చేసినారు వారు చేసినవాగ్దానము ఎత్తుకు నెరవేర్చుకో యి యెదురుచూచుచున్నాను. ఆ కార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటిసు

స్వేచ్ఛలువర్క్కు డిపార్టుమెంటు. పోతయినము గోడగొట్టములు.

3 అడుగుల డయామెటరుగల పోత ఇనుము గోడగొట్టములుగను మెటలు మూతులను వానిని గోడల నమర్చుటకు కావలసినదియ్యలు స్తంభములు హెడుసాటర్సు మున్నగువారు నవం 15 గొట్టములు కావలెను. ఏనినందించుటకు తగినవారు తెండరులనిచ్చిన కార్పొరేషను వారు పట్టెదరు.

1915 వ సంవత్సరము డిసెంబరు నెల 16 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలలోగా తెండరులను కార్పొరేషను వెసిడెంటుగారికి పంపవలెను.

తెండరు ఫారములును ప్లానులును మదరాసు కార్పొరేషను రివిన్యూ ఆఫీసరు గారియొద్ద దొరకును. ఒక స్పెక్టరు రు కలు ఇచ్చువలెను. ఆసొమ్ము తిరిగి ఇచ్చుబడదు. తెండ రియ్యగోరు వారు రివిన్యూ ఆఫీసరుగారి యొద్ద రు 100 లు భరావతు పెట్టి రిసీదుపుచ్చుకొని రిసీదును తెండరుతో జరిపి పంపవలెను. తెండరులంగీకరించుట మానుట కార్పొరేషనువారి యిష్టము. తక్కువ తెండరుల సంగీకరించుటకు వారు పూచీపడరు.

నేపిరుపాల్కు, మదరాసు. జె. డబ్ల్యూ. మెడలే, 28-9-15 స్వేచ్ఛలు ఇంజనీయరు.

ఆకాశనిమానములు.

ఏనిని గుఱించి యిదివఱు కేవలము తెలుగులో వ్రాసి యుండలేదు. ఈ గ్రంథమందు విమానముల నిర్మాణము, అది ఆకాశమున సంచరించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా వివరింపబడినవి. నెల 1-8-0

గౌతమబుద్ధుడు.

ఇందు సుబ్బలెలిలో బుద్ధుఁడొకఁడై పుత్రమున వచన రూపమున మిగుల రసవంతముగా వ్రాయబడింది. ౦-4-౦ పాలపర్తి రాయమూర్తిగారు. టీదరు-మిషను కాలేజీ, గుంటూరు.

నోటిను

హైదరాబాద్ మెంటు } కె. రాఘవ నావు.
28 నవంబరు } బి. ఏ. ఎం. బి & సి ఎం.,
ఆర్. ఎం. హెల్త్ ఆఫీసరు.

రు. ఆ.

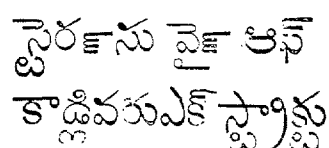
య॥ శ్రీనివాసయ్య కంపెని,

తపాలపెట్టె నెం 188 రు, ముదాసు.

నళ సంవత్సరాది సంచికను సంవత్సరాదికి ప్రచురించుటకై ప్రయత్నములు చేయఁబడుచున్నవి. దానియందు ప్రచురితము గావలసిన వ్యాసములు చిత్రపటములు సత్వరముగఁ జేరవలసి సంచిక సకాలమున వెలువడుట కవకాశము గలుగదు. భాషాభిమానులు తమ వ్యాసములను త్వరగా బంపి మా యుద్యమమునకు దోడ్పడ ప్రార్థితులు. ఉపయోగమైన చిత్రపటములనుఁ బంపదలచినవారు వానిని వెంటనే పంపుటకుఁ బ్రార్థితులు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

7, తంబుసెట్టివీధి, మదరాసు.

నా హామీతో గూడినది. పాలి
పోయినట్టి నేను, బలహీను లగునట్టి
యే జనలకు యథా బలమొసంగ
గలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహ
మును గలిగించును. మండు యెండ
లలో సమయము త్రృప్తికరముగ బని
చేయగలదు.

సన్నతన, పాండు, శుభ్ర-
భీమమలకు బాసకమ్మల చక్క-
యూపధను.

అన్ని ముదల మాపులతో
విగయించబడును.

హాటర్ల రూ. ౧౦౦౦

అక్టోబరులో గా మానవ బక రూపాలు జోక్యం
వేట్లు కొనుగోలు మొదటి 5000 సాధ్యంబునాను బిక్కు
కు బిక్కు బహుమతి కట్టు కొనుగోలు. ఆరు
వలన రు 100, గాని రు 800 శీక. రు 200 వలన గల
అవకాశ ముండును. 1915 నవంబరు 5 వేదీ గాని లో గా
గాని బహిరంగము గా లాటరీ జరుగును.

దిన్నూరులో కో ఆపరేషన్ ఏర్పాటు

28, లింగశైలి విధి: చుదరాసు

భూతభవిష్యద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపా
 ప్రశంచనంశుగారు ప్రతిమానవుడును, తెలిసికొన
 యాకుమాత్రమే. అవి యేవియన భూతభవిష్యద్వర్త
 ముల ఫలములే కా! మీయొక్క ఆయుర్ధాయము,
 ము, సంతానము, విద్య, కళిత్రయ మొదలగు వానిని
 మీ కుచిత్రముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీరు
 చేయవలసిన వేషము:— మీ జన్మభాతక మున్న
 దానితో పుట్టిన లేదీ యును, నెలయును, సంవత్సర
 జననకాల ఘడియలును పంపును. అవిలేనియడల నెల
 సంవత్సరమును చాలును. అవియును లేనియడల
 సంవత్సరమే చాలును. అదియును లేనియడల కొంచె
 మించుగ తమవని నున్నను తెలుపుదు తమతమ స్వహస్త
 ముగ గాని లేక వ్రాసితో మాత్రము గాని ఒక యుత్త
 వ్రాసిపంపవలయును. అప్పుడు నామమును బట్టియు,
 వ్రాసినబట్టియుగూడ భాతకములు తయారుచేసి
 లు వ్రాసిపంపుదుము.

ఇందుకు మరే జేతంబడి ప్రశ్నోత్తరములు నన్ను
జాతకఫల మణిమంజరియను, 220 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉదా
హరణులును గల జ్యోతిష గ్రంథములకు ప్రధాన గుర్తు
మును, దానితో జాతకమును స్వగుణసహిత మొకఁగు గ్రంథ
ములను బట్టియు, నా నానుభవ జ్ఞానమును బట్టియు, ఫలములను
వ్రాసి పోనేర్చింపఁ గలుగు 1-12-0 లకు పీ ట. గ్రంథమును,
ఈ గ్రంథమును నానుభవముతో మెచ్చి మే ఈ నిబంధనలు రర్థిం
చును. 220 ప్రశ్నోత్తరములు గల యీ గ్రంథములకు
విలువ తాము చెప్పిన పుష్కలమునకే తెలియగలదు. మఱి
యొకను తమ జాతక ఫలములను తాము చూచుకొనిన పిమ్మట
విశేషపు సామ్య క్షయపరిణతి మఱియొకరిచేత వ్రాయించు
కొనినను నింత ఋజువుగా నుండలేదని మీరు నమ్మి మమ్మ
స్తుతించకమానను. నేనవేలు మాకు యోగ్యతాపత్రికల సంపి
యునామ.

వి. యమ్. శర్మ అందు బడర్,

అయితే, గోదావరిజిల్లా

జులై 1-కి కల 0-4-0, 12-కి కు. 2-10-0.

మూల గ్రంథమునకు

మూ విక్రమశతాబ్దము
 నాలుగు బాహుళిక
 కొని నాడు యె
 హాలులు గాచినయె
 డల తామర విదూ
 లనుగును. వయమః
 హృది యెడల మీ
 న్నాల్లలనాలు తిరిగి
 బీసికొన వచ్చును.

ఈ పైలమును ఒక సారి వాడిన నుఖపక్షి అవు. దీనిని రాచిన మంటయుండదు. చర్మము నల్లు పెక్కదు.

వజ్రగుళికలు

20 మాతలగుల దబ్బే 1-కి రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త
పుష్టియు నరపటుత్వము కారణములు రక్తపుష్టికి
మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహి
రంగ శరీర వ్యాయామము పలనను, జీజ్ఞాస్ర
యత్వముపలన గలుగును వ్యభిచారము, నుఖ
రోగములు, దురభ్యాసములు, వైశ్రాంతిలేకుండుట
యు. ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును.

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

మూలం 1 కి రూ. 3-4.0

కుంకుమ పువ్వు తులం ౧-కి రూ. 2-0-0.

అమ్మతాంజన-డిపో, బొంబాయి లింక్ మదరాసు

క్రిష్ణాట పేనా

ధనం ద్విభాగం ఏనా

ఇది మాత్రం యింకాండు ప్రాత్రగా చేయబడినది. ఈపేట సమర్థులకుఁ దగిన బ్రేజ్బుద్ధుల నేర్పఁ
బాదను మాకంటెవీ పేరు ముద్రింపబడి యుండును. దీనిని విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, కఠిన్ బ్రతుకుఁగ వచ్చి
తలదేరాగింపుచున్నారు. ఈపేటలో నింజలబడిన మా యే కాక ఇతరుల గారి కారకచాలనములకును పంపకును. ఇది
“కల్పద్రుమ్”తోఁ జేయబడి, 14 కారణములగునట్లు నిర్ణయించును. ఈ నిల్పు సంగతులను పరిశీలించి,
ఈండుటచేత నేర్పఁబడితెడఁ బ్రార్థులకును బులఁగమైయుండును. బిఁ ద్రుతి నింజదేరాగించునది. ముఖల నేర్ప
నాని నుదయోగింప నమృతింపరు. పేటలో నిద్రాధియునట్లు గాను నింజ బ్రతుకు పేటతో నిర్ణయించును.
మృత్యుతోను బ్రాపత్య తన దింజుండు. 8—0—0

మొత్తం విలువ రూ. 300.00

బిరో పా ఖండ్ యుద్ధ చరిత్రము.

మొదటి భాగము చ్య. 0—8—0 రెండవ భాగము చ్య. 0—10—0.

[illegible]

చాన్సలర్ ఫ్రాన్సువ్ జేనా.

[illegible]

செய்தியை 1-8-0; செய்தியை 1-0-4-0. செய்தியை 1-0-4-0.

చిరునామా:—చనలక్ష్మి కంప్లెక్స్, 6, బాలకృష్ణ రోడ్, విజయవాడ, తూ.గో.పం.

_____

ననావధి సార్వాపరిత్యా

ఈ కేసునుండి బయట పడకుండా నెలల చర్యలలోగలను బాగుజేయున... కళ్ళలోట్టు, పొరవాయువుపోట్టు, కండ్లలో, రక్తవికారముగలన గలిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగను. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడితంతు ల్లలకు పుట్టినిగలిగించును. నెత్తురును కుద్దివలసి వుద్దిచేయును. దీనివలన కఠినమునకు బలము, అలొగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందుగల వాడిన లోడనే కఠినములో మెకవిధమైన మూర్చ గనుపించును. రెండు సాలు వాడిన లోడనే కఠినము బాగుచును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.
వినియోగము:- ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమువల్ల (తాగు నీరు) నాగవేలము వైపునకు మందు. ఈ కేసులకిని వెలనోబలకు పరిచోపుచును 5 0-0.

ప్రాప్తి:- డాక్టరు పి.డి. సావంత్, గజరజననవాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Proprietor Dr. P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

మీయల (REGD)

హేర్ ఆయిల్.

సింహ హేర్ ఆయిల్ వెంట్రుకులను కృత్రిమము. కేరసిన వెంట్రుకులను, ఎత్తని వెంట్రుకులను నలుపుచేయును. రాలు వెంట్రుకులను ఆపున మేదస్సును చల్లగానుంచును. ఇది బహురమ్యమయిన నువాసలతో కూడియున్నది దీనిని ఉప యోగించువారలకు పూచిన పువ్వులతోటయం దున్నట్లుండును.

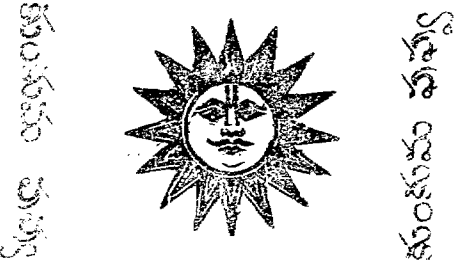
1903 నం॥ మైసూరునందుంచబడిన ఎగ్జిబిషన్ నందు దాని పరిమళమునకు ఒక ముక్క పతకము నిచ్చిరి. మతియు భావనాదయించుచుండి ప్రదర్శనమున బొంబాయి నగర్మున సాహేబు హిజు ఎక్స్ పోలెను లార్డు వెల్లింగ్టన్. జి. సి. ఎ. ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రము నిచ్చిరి. ధరలు. బడ్డి గిక్ దూ 10-0-0. 3 కి 20-0-0. తపాలాకర్చులు ప్రత్యేకము.

సోపానము:- కాకు అండు కో, సి. పి. టాంకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

ఇశాం! ఇండియానుహిమ. ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష విశేషములను అనేకకావ్యములలోనండి గ్రహించి లోక దేవునిను గోల ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ ములో జన్మించిన ప్రతిమనమ్యుడైన ఆంధ్రముగా జన్మ కలయును. ఈ పుస్తకమునకు వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు.
వైద్యశాస్త్రి మునీశంకర్ గోవింద్,
అతికవిగ్రహ జ్యోతిషశాలయము, 157 బ్రాడ్వే,
98 హంటింగ్ డు, మదరాసు.

టానికులకు రాణి.
మదనమంజరి మాత్రము.
ఇది రక్తమును కుద్దిచేయుటయందును నిర్ధించుట యందును సమస్తకర్మము స్పష్టములము మొదలగు వ్యాధులను పోగొట్టుటయందును సడలిన నరములకు బలము నిచ్చుటయందును సాటిలేది.
40 మాత్రముగల డబ్బి క్రయము రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
20 చీవాబజార్ రోడు మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మూవద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యము కిక్కును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లను మొదలగును ఇంగ్లీషు వ్రాయవలయును:-

ఎస్. నారాయణ ఆంధ్ర కంపెనీ.
21, హమ్మింగ్ డి, బొంబాయి.

అనంద్ గ్రంథమాలయందలి ప్రథమకుసుమము

శ్రీ వాలీకి రామాయణము

ఆంధ్ర న చ న ము.

ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 అతిసుందరమైన చిత్రములు ఉన్నవి. కొన్ని ప్రభుజీ మిగిలి యుండుటవల్ల శీఘ్ర ముద్రాకే వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

కాల, ఆయోధ్యాకాండములు-గం పాన్లు కాగితము ౨౦
కొడైండు 10 పేరు. ౧ సంపుటము ౪౦ పలుములు 3 ౦
ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు-గం పాన్లు కాగి
టము కాగితకొడైండు ౧ సంపుటము ౪౦ పలుములు ౪ ౦
మండకాండము-మూడు భాగములు, 3౪ పలుములు 3 ౦
తైబ్రముజీవక-౮౦ పాన్లు కాగితములైన మంచి అచ్చు,
శ్రువైకాలోకమందు, కాల, ఆయోధ్యాకాండములు-గం
డిటో ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు-గం
గ్లటో యుద్ధకాండము మూడు భాగముల సంపుటము ౪ ౦
ఇట్లుగా ముక్కలైనవి ౦ ౮ ౦

ప్రకటనములకు తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.
అర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో,
అనందముద్రాలయము, మదరాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంఘిక వెలువడినది.

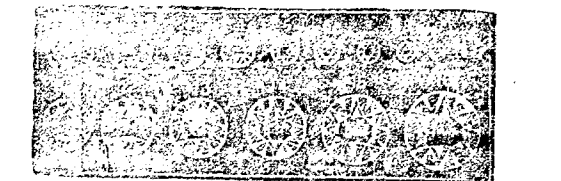
గ్రంథకర్త:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

శైలిసులభము. కథలు చదివినట్లు చదవుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశింపవలయు లేదు. సిద్ధమయిన సంచికలు. పి. పి. గా పంపుచుము వలయువారు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, 14, కాలాధి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

ప్రభావు వర్తకులు, మదరాసు కన్సు.
కంపి విలాసము:- "ఉమ్మడియార్"

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని బర్మానైజులకు లేగుమొదలు ఇమిటేషన్ కేంఠ లున్ను ప్రకాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేడకాసులు అణకానులున్ను బంగారపు నగలు శ్చ పైరాళ్ళుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్ళును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మారు ఆర్డరు పంపుదురే ప్రార్థించుచున్నాము.

నల్లమందు చౌకగా అమ్మబడును

తులం ఒకటికి అణాలు 10.

మద్దల సూర్యనారాయణ, గుడివాడ, కృష్ణా, డి||
Maddula Suryanarayana garu,
Gudivada, (Kistna Dist.)

నూతన రోమసంహరి. బేగంసాహిసోప్,

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన జేమామందలి ఈ భాగమునయుండు రోమము ను చెడుపులేక కుద్దిముగా నుండును. చర్మము యొక్క స్వభావమేరంగునుకాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటి. వెల రెబ్బిలు నె టై 151-0-0 వి.పి. ఖర్చు 4 అ.

ఒక వి శండిట్ అండ్ కంపెనీ, బందరువీధి, మదరాసు.

చంద్రరేఖావిలాపము

వికటకవి తాపితా మహుడనడగు కూచిమంచి జగ్గకవి రచించిన హాస్యరస ప్రబంధరాజము. "క. ఈకృతికి సమముగా గృతి. నేకపుటన జెప్పబాల రిది బిరుదుము..." అని కవియే ప్రస్తావించియున్నాడు. రసోదితముగ సంస్కరింపబడినది. కాలిగోలైండు రు. 1-0-0 నీతికథా సంగ్రహము. - సుతిరము, సటిప్పణము. వాలికావాలకు లందఱును చదువడగినది. వెల 4 అణాలు. అపూర్వసంఘసంస్కరణము. - అనన్యసామాన్య మగు ప్రహసనశేషము. దీని భోగికి కేవల మపూర్వము. చదివిన కొలంది చవు లూరుకు. ప్రతి 1-కి వెల 6 అణాలు. కాళ్ళకూరి గోపాలరావు, 4, ఆచారప్పన్ సందు, బార్డిటవుక, మదరాసు.

మదనకామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేహము, వికార, కుక్షివ్యధ, అతిమూత్రిము, నావారిచి మిక్కిలిబలమును. ధాతువుష్టిని, రక్తకృద్ధిని, యావన నుఖమును, సంకాపాప్తిని, నరములపటుత్వమును కలిగించు వరప్రసాదము 2 డబ్బిలు చాలును. 20 కు॥ డబ్బి రు. 1-0-0. ఘనసారచండి:- ఎరువు, తేలుపు, పసుపు, (అంటు) తెగరోగములను మూత్రపుండును, తేతులమే మాన్వన. 2 సీసా చాలును. సీసా రు 1-4-0 వి. పి. చార్జి వేరు. కయ్యేద సమాజ్, పొందూరు. (గుంటూరు జిల్లా.

గ్యాలీసే మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుజేయు గలుగు తరఫీయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు మనో యేయేభాగములు యేయేపనులుచేయనో అవి చది పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాచుకొముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ కొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును. యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

క్లాసు నవంబరు మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును. రాదలచినవి శిష్యులు అక్టోబరు నెల 31 తేది లోపల 10 రూపా యలు అడ్వాన్సుగా పంపుకొని తన కొకసాసమును నిలుపుకొన వలయును. పాఠగురివిద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తా వొసంగబడును. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

రోమహరి

ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలువెక్కదు. కంటయిండుడు. రోమములు రాలిపోవును.
బంతుడు పువ్వు " " 2-0-0
గోరోజును " " 1-0-0
అమృతాంజనండిపో 100 ఫెరెరోడ్డు, బొంబాయి.